

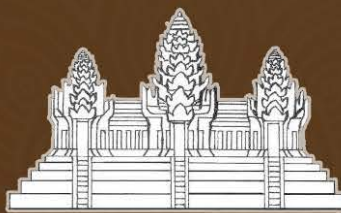
ព្រះ
ព្រះក្រឹត្យ

ព្រះបរមរាជវាំង
ព្រះរាជក្រឹត្យ

ភាគ៨១

ប្រចាំឆ្នាំ ១០៥ - ១០៦ - ១០៧

ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ច្បាប់ពិនិត្យ សេរីភី

ព្រះ

អភិធម្មបិដក

និង

បរមត្ថទីបទី អង្គកថា

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

បណ្ឌិត

ឌួនសមភាគ តេសសមភាគ និង បុគ្គលសមភាគ

៨១

ឆ្នាំប្រែ ១០៥-១០៦-១០៧

បោះពុម្ពលើកទី ១ ពុទ្ធសករាជ ២៥៥៣

ក្បាលទី ៨០

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ទ្វាទសមភាគ

អនុលោមទុកត្តប្បដ្ឋាន

សូមនមស្ការចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ហេតុទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុ-

សលធម៌ជាហេតុផល នូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផល ទើបកើតឡើងព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ជាហេតុផល នូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផល ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២] កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ។

[៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
សមនន្តរប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៤] កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

កុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជា
 ហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវ
 កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។

[៥] កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។ កុ-
 សលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវកុសលធម៌
 មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧] កុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។

[៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ... ក្នុង
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបច្ចយវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

[១១] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាហេតុផង នៃ
កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
កុសលធម៌ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៣] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

៦

អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិនិវេសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។
 កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិនិវេសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។
 កុសលធម៌ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
 ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[១៤] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៥] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និង
 បកតុបនិស្សយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណូ-
 បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយនិងបកតុបនិស្សយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌
 ជាហេតុក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ
 ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណូបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ
 និងបកតុបនិស្សយ មានវារៈ ៣ ។

[១៦] ... ជាបច្ច័យដោយអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៧] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែនជា
 ហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌

ជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសល-
ធម៌ជាហេតុផង នៃកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៩] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២១] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគ-

តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៣] កុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
 នៃកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយស-
 ហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌
 មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។
 កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុផង នៃកុសល-
 ធម៌មិនមែនជាហេតុផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ជាហេតុក្តី
 កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាហេតុ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

[២៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ...
 ក្នុងនោតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុង
អវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧] អកុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ជា
ហេតុក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុអាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុ-
សលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អកុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវអកុសលធម៌
មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវអកុសលធម៌មិនមែន

ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ អកុសលធម៌ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុង អាហារប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

[២៩] អកុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៣០] អកុសលធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាយ គឺមានវារៈ ៧ ។

[៣១] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជា ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះនកម្មប្បដ្ឋាយ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាហេតុផង នូវ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋាយ ។

[៣២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាយ មាន វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ក្នុង នវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

[៣៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៥] អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុ
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ជាហេតុផង នៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦] អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាហេតុ
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺមានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអកុ-
សលធម៌ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៧] អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអធិប-
តិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

អកុសលធម៌ជាហេតុក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៣៨] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុផង នៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤០] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤១] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៣] អកុសលធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ព្រោះ អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[៤៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយយ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៧] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ជា
ហេតុក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុផង
នូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៤៨] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
បច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ

៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។

[៥០] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
ការម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ជាហេតុផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
ការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥២] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៣] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុផង នូវ
អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥៤] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ព្រោះនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ ។

[៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[៥៨] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ព្រោះ

ហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជា
ហេតុ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ជាហេតុផង នៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៩] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
អារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៦០] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ
៣ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ
ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ
៣ ។ អព្យាកតធម៌ជាហេតុក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋយ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មាន
វារៈ ៣ ។

[៦១] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិន
មែនជាហេតុ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦២] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
ហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ជា
ហេតុក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជា
ហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បដ្ឋយ ។

[៦៣] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៤] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦៥] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦៦] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ជាហេតុក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៨] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
 ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុផង នៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជា
 ហេតុផង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យា-
 កតធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យព្រោះបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៦៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ លោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកកុសលត្តិកៈ ។

ហេតុទុកវេទនាតិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៧២] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុក្តី
 សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវសុខាយ-
 វេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សុ-
 ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនាយ-
 សម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សុខាយ-
 វេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែន
 ជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុផង នូវសុខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុផង នូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្ត-
 ធម៌ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យ
 នូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុផង នូវសុខាយវេទនាយសម្ប-
 យុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-

កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេឃ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៤] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខា-
យវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ
សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវសុខាយវេទនា-
យសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ បេឃ

[៧៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យ
ពិស្តារចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៩] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ នឹងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ នឹងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុក្តី សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៨២] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ៍បនិស្ស័យ អនន្តបនិស្ស័យនិងបកត្ថបនិស្ស័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៣] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុផង នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៨៤] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៧] សុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសុខា-
 យវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះ
 សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។បេ។

[៨៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនោអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវេទនាត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៩១] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវទុក្ខា-

យវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវទុក្ខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ទុក្ខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុក្តី ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ
 ក្តី អាស្រ័យនូវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុផង នូវទុក្ខាយវេទនា-
 យសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។

[៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩៣] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវទុក្ខាយ-
វេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៩៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៩៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៩៨] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយ-

វេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុផង នៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុផង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៩] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុក្តី ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០០] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០២] ទុក្ខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខា-
យវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវេទនាត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៦] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិន

មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អទុក្ខមសុខាយ-
 វេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្ប-
 យុត្តធម៌ ជាហេតុផង នូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០៨] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១០៩] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១១០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន- មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៣] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។

[១១៤] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ

នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៥] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បាន ដល់ អារម្មណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុក្តី អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ ។ មានវារៈ ៣ ។ នៅ ជាអារម្មណាធិបតិដដែល ។

[១១៦] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណុបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយនិងបកតុបនិស្សយ មានវារៈ ៩ ។ ... ជាបច្ច័យព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៧] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះ កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១១៨] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ជាហេតុ ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ ជាបច្ច័យព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១២០] អទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអទុក្ខមសុខាយវេទនាយសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១២១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[១២២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវេទនាត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាង នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកវេទនាត្តិកៈ ។

ហេតុទុកវិចារត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១២៤] វិបាកធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ វិបាកធម៌ជាហេតុក្តី វិបាកធម៌
 មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ វិបាកធម៌ជា
 ហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ជាហេតុផង នូវវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

[១២៦] វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៧] វិបាកធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ច្រាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
 ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១២៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារ ផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៣១] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៣២] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ វិបាកធម៌
 ជាហេតុក្តី វិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ជាហេតុ ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នៅជាតទារម្មណ៍ដដែល ។

[១៣៣] វិបាកធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នៅជាសហជាតាធិបតិដដែល ឯអារម្មណា-
 ធិបតិមិនមានទេ ។ បេ ។

[១៣៤] វិបាកធម៌ ជាហេតុជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ជាហេតុ ព្រោះឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្សយនិងបកតុបនិស្សយ ។ វិបាកធម៌
 ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌មិនមែនជាហេតុ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកតុបនិស្សយ ។ វិបាកធម៌ជាហេតុ ជា

បច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុផល នៃវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុផល ព្រោះ
 ឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។
 វិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ព្រោះ
 ឧបនិស្សយបច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យនិងបកត្តបនិស្ស័យ ។បេ។
 បានដល់ អនន្តរូបនិស្ស័យនិងបកត្តបនិស្ស័យទាំងពីរក្រៅនេះដែរ ។

[១៣៥] វិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ព្រោះកម្មបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ហើយជាសហជាតកម្ម ។

[១៣៦] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះ
 វិបាកបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៣៧] វិបាកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ មិនមែន
 ជាហេតុ ព្រោះអាហារបច្ច័យ ។

[១៣៨] ក្នុងហេតុបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណបច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិបច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរូបបច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរូបបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបា-
 កបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយបច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានបច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គបច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសម្បយុត្តបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិបច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[១៣៩] វិបាកធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាហេតុ ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ព្រោះឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៤០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[១៤១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី របស់បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវិបាកត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៤៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌មានវិបាកជា
ប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុក្តី ធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា

ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
 មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
 ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុផង នូវធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។

[១៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៤៥] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤៦] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។

[១៤៧] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាក

ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ព្រោះនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។

[១៤៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌
មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានវិបាកជា
ប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុផង
នូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៥០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៥២] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៥៣] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៥៤] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និង សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៩ ។

[១៥៥] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអនន្តប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណ្យុបនិស្ស័យ អនន្ត្រុបនិស្ស័យ និងបកត្ថុបនិស្ស័យ មានវារៈ ៩ ។ ... ជាបច្ច័យព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៥៦] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៥៧] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រី-
 យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៥៧] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៦០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[១៦១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវិបាកត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៦៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុផង
 នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៦៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
មែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
ហេតុផង នូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជា
ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៦៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៦៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៦៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៧០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៧១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៧៣] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។

[១៧៤] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជា វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែន ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន មែនជាហេតុ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុ- បុរេជាត មានវារៈ ៣ ។

[១៧៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជា ហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន វិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែន ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន

មែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែនជាហេតុ ព្រោះបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] ជាបច្ច័យព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៧៨] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិនមែន
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មិន
មែនជាហេតុ ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៨០] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាហេតុ ព្រោះ

អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៨១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៨២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខវិបាកត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខវិបាកត្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខវិបាកត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៤] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយទាំងជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
 យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។ បេ ។ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៨៦] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
 យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំង
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។

[១៨៧] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
 យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំង
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំង
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំង
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជា
 ដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៨៨] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
 យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[១៨៩] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់
យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំង
ជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះនវិបា-
កប្បច្ច័យ ។ ... ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ ។

[១៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៩២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៧៣] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៤] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុក្តី ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម

កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៧៦] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជា

ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះបុរេជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យព្រោះបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យព្រោះតន្រ្តីយប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១៧៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកឧបាទានត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០០] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
 កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់
 យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
 កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
 ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
 មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែន
 ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[២០២] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែ
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[២០៣] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែ
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែ
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា

ជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុផល
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមណប្បច្ច័យ ។

[២០៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអនន្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៥] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៦] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២០៧] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន

កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៨] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់ យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែល កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកប ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២០៩] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិន កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្ម- ណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា ជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មាន
វារៈ ៧ ។

[២១០] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អា-
រម្មណ្យុបនិស្សយ អនន្តរុបនិស្សយនិងបកត្ថុបនិស្សយ មានវារៈ ៧ ។

[២១១] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែ
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បាន
ដល់ អារម្មណបុរេជាត មានវារៈ ៣ ។

[២១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងត្រ្រិ-

យប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២១៣] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២១៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[២១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកឧបាទានត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២១៧] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន

កាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ
 ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជា
 ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
 កាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មាន
 តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ
 ផង នូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក
 ហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២១៩] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២២១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារជន្មចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[២២៣] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២៤] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២២៦] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិន
កាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិន
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[២២៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកឧបាទិទ្ធត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកឧបាទិទ្ធត្តិកៈ ។

ហេតុទុកសន្តិលិង្គតិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៣០] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេឃ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេឃ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៣២] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅ

ហ្មឺន ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មឺន ទាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មឺន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មឺន ទាំង
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៣៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៣៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣៧] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មឺន ទាំងគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មឺន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មឺន ទាំង
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៨] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៣៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណធិបតិ មានវារៈ ៩ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៤១] ធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំង

គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៤២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[២៤៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសន្តិលិង្គត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៤៥] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី សៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី សៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី សៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅ- ហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនប្រកប

ដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុផង នូវធម៌ដែល
មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៤៧] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី
សៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោ-

នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤៩] ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥០] ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនោវិតតប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតតប្បឡ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៥១] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៥២] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៥៣] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អា-
រម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយ
សេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិន

មែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុក្តី ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[២៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៥៥] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី

សៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[២៥៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសន្តិលិង្គតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៥៩] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី សៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៦១] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរ
 ដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិន
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជា
 ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ

ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៦២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៦៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៦៥] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅ
ហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[២៦៦] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយ
សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង មិនមែនជាហេតុ ដោយ

អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៦៨] ធម៌ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៧០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសន្តិលិដ្ឋតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកសន្តិលិដ្ឋតិកៈ ។

ហេតុទុកវិតក្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[២៧២] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកប
ដោយវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែល
ប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុក្តី ធម៌ដែលប្រកបដោយ
វិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកប
ដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្តិកៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយ
 វិចារៈ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
 ៣ ។

[២៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។

[២៧៤] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែន
 ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិន
 មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ។

[២៧៥] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ ។

[២៧៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មាន
 វារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋប្បយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុង

នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៧៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[២៧៩] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨០] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៨១] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុក្តី ធម៌ដែលប្រកប
ដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៨៣] ធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ ជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ។

[២៨៥] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខវិតក្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨៧] ធម៌មិនមានវិតក្តៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមានវិតក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមានវិតក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិតក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមានវិតក្តៈ មាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិតក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
ជាហេតុផង នូវធម៌មិនមានវិតក្តៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនជាហេតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៨៩] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៩០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៩១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៩៣] ធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[២៩៤] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[២៧៥] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែន
ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុក្តី ធម៌មិន
មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ ។

[២៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៩៧] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៩៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកវិតក្កតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣០១] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៣០២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៣០៣] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមាន
វិចារៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ
ជាហេតុផង នូវធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ មិនមែនជាហេតុផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣០៥] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអ-
ធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣០៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣០៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣០៩] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[៣១០] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៣១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

[៣១២] ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខវិតក្កតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខវិតក្កតិកៈ ។

ហេតុទុក្ខបីតិក្កតិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣១៦] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
បីតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ច្រឡំ
ដោយបីតិមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣១៨] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំ
ដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៩] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
បីតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣២១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣២៣] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
បីតិ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣២៤] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
បីតិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣២៥] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
បីតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជា-

តាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អា-
 រម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជា
 ហេតុក្តី ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
 បីតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ
 ៣ ។

[៣២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣២៧] ធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
 បីតិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៣២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបីតិគ្គិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៣១] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
សុខ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ច្រឡំ
ដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ធម៌ច្រឡំដោយសុខ
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុផង នូវធម៌ច្រឡំដោយ
សុខ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៣៣] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំ
ដោយសុខ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៤] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៣៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៣៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៣៨] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៣៩] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៤០] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៤២] ធម៌ច្រឡំដោយសុខ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
 សុខ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[៣៤៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបីតិគ្គិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៤៦] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខាជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ
ផង នូវធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៤៨] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។

[៣៤៩] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខាជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៥០] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខាជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៥១] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខាជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៥២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៥៥] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៥៦] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៥៧] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៥៩] ធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ច្រឡំដោយ
ឧបេក្ខា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៣៦១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបីត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកបីត្តិកៈ ។

ហេតុទុកទស្សនត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៣] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលគួរលះ
ដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៣៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៦៥] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៦៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៦៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៣៧០] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧១] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងត្រ្រៃ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៧៣] ធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
គួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៧៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៣៧៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកទស្សនត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់

យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៧] ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែល
គួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលគួរលះ
ដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលគួរលះ
ដោយការវិនា ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៧៩] ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែល
គួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៣៨០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៨១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៨៣] ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៨៤] ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
គួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតទ្រិ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៨៦] ធម៌ដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
គួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហ-
ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៣៨៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខទស្សនត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៩០] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយ
ការវនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរ
លះដោយការវនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវនា មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះ
ដោយការវនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៨២] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនាមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] ធម៌មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនាមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលគួរមិនលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុផង នូវធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាមម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៨៤] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាមម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាហារ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារ ផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៣៩៨] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយ
 ការវនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិន
 គួរលះដោយការវនា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩៩] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយ
 ការវនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរ
 លះដោយការវនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៤០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។

[៤០១] ធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយ
 ការវនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរ
 លះដោយការវនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៤០៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខទស្សនត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខទស្សនត្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០៥] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិន
 មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិនមែន
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានហេតុ
 ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ជាហេតុផង នូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ មិន
 មែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤០៧] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ នអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤០៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤០៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៤១១] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។

[៤១២] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ

នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៤១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤១៤] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៤១៦] ក្នុងនអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១៧] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤១៨] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវនា ជាហេតុ អាស្រ័យ

នូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤២០] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤២១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤២២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៤២៤] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។

[៤២៥] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤២៧] ធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃធម៌មានហេតុដែលគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ)
 បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៣១] ធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានហេតុ ដែលមិនគួរលះដោយ
 ទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។

[៤៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៣៣] ធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរ
 លះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះ
 ដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣

ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាហារ-
 ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៣៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៤៣៧] ធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានហេតុ ដែលមិនគួរលះដោយ
 ទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

[៤៣៧] ធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះ
 ដោយការវិនា ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានហេតុ ដែលមិនគួរលះដោយ
 ទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយការវិនា ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៤០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[៤៤១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខអាចយតាមវិញ្ញាណៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៤៣] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុផង នូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៤៥] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៦] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៤៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៤៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៤៥០] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥១] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៥២] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហ-ជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យ

នៃធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុក្តី ធម៌ដល់នូវការសន្សំ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវ ការសន្សំ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មាន វារៈ ៣ ។

[៤៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៥៤] ធម៌ដល់នូវការសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវការ សន្សំ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៤៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៤៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអាចយគាមិត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី

រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៥៨] ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការមិន
សន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុផង នូវធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦០] ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៦១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៤៦៤] ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៥] ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ ស-
ហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦៧] ធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[៤៦៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៦៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអាចយគាមិត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៧១] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនដល់នូវ
ការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ
ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ
ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាហេតុផង នូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំង
មិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ
 ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៩ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ
 ៩ ។

[៤៧៣] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិន
 មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៤៧៤] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិន
 មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋាន ។ ធម៌មិនដល់នូវ
 ការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
 មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
 ឡើងព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋាន ។ ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវ
 ការមិនសន្សំជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវ
 ការមិនសន្សំជាហេតុផង នូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋាន ។

[៤៧៥] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៧៦] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៧៧] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧៨] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ ។

[៤៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
នអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៨០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៤៨២] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៨៣] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

អភិធម្មបិដកបង្កាន

បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ។

[៤៨៥] ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
 ហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជា
 ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ ទាំង
 មិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនដល់នូវការ
 សន្សំ ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៤៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៤៨៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអាចយគាមិត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
 រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកអាចយគាមិត្តិកៈ ។

ហេតុធកសេក្ខត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៨៩] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ
 អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ សេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាហេតុផង នូវ
 សេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។

[៤៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៤៧១] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤៧២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៧៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៤៧៥] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩៦] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ សេក្ខធម៌មិន
មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩៧] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៤៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យមានវារៈ ៩ ។

[៤៩៩] សេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥០០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៥០១] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០២] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសេក្ខត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៥០៣] អសេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អសេក្ខធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អសេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌
ជាហេតុផង នូវអសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាមណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ។

[៥០៥] អសេក្ខធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥០៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥០៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥០៩] អសេក្ខធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥១០] អសេក្ខធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អសេក្ខធម៌ មិន មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៥១១] អសេក្ខុធម៌ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខុធម៌ ជាហេតុ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរូបនិស្សយ ។

[៥១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរូបនិស្សយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរូបនិស្សយ មានវារៈ ៧ ក្នុង សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥១៣] អសេក្ខុធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខុធម៌ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

[៥១៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៦] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសេក្ខតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៥១៧] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ (ធម៌មិនមែនជាសេក្ខៈ ទាំងមិន
មែនជាអសេក្ខៈ) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុផង នូវនេវសេក្ខានាសេក្ខ
ធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥១៩] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវ-
សេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២០] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវ-
សេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។
នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ
ផង នូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥២១] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥២២] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[៥២៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

នកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥២៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥២៦] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥២៧] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥២៨] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិង
សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៩ ។

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

[៥២៩] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ មិនមែនជាហេតុ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៣១] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៣៣] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសេក្ខត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកសេក្ខត្តិកៈ ។

ហេតុទុកបរិត្តត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៥៣៥] ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាព
តូច ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មាន
សភាពតូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាព
តូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុផង នូវធម៌មាន
សភាពតូច មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៥៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៣៧] ធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៨] ធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុផង នូវធម៌មានសភាពតូច មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥៤០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោ-
អត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៤១] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤២] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥៤៣] ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពតូច
ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៤៤] ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពតូច
ជាហេតុ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៤៦] ធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពតូច ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៤៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៥៤៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិត្តតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៥៥០] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាព ធំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុផង នូវធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជា ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាក
 ប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៧ ។

[៥៥២] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានសភាពធំ
 ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាន ។

[៥៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ។

[៥៥៤] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៥៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋាន ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥៥៦] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៧] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពធំ មិន មែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្ម- ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុក្តី ធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយអារម្ម- ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៨] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ មិនមែនជា ហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៥៥៩] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៥៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៦១] ធម៌មានសភាពធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសភាពធំ
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៦២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៥៦៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៥៦៥] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានប្រមាណមិន

បាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជា
ហេតុផង នូវធម៌មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៥៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ
៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិត-
តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ។

[៥៦៧] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៥៦៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ។

[៥៦៩] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៥៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារ ផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥៧១] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៧២] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[៥៧៣] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
មានប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អា-
រម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៥៧៤] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៧៥] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អនន្តរ-
បនិស្សយនិងបកតុបនិស្សយ មានវារៈ ៩ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រី-
 យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៧៧] ធម៌មានប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
 ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[៥៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិត្តតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
 នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកបរិត្តតិកៈ ។

ហេតុទុកបរិភារម្ពណាតិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៥៨១] ធម៌មានអារម្មណ៍តូចជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុផង នូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

[៥៨៣] ធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍តូច មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៤] ធម៌មានអារម្មណ៍តូចជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍
តូច ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥៨៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៨៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥៨៨] ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍
តូច ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៨៩] ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍
តូច ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៩០] ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍
តូច ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៧២] ធម៌មានអារម្មណ៍តូច ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍
 តូច ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥៧៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[៥៧៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិក្ខារម្នាក់ៗ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៥៧៦] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍
ធំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មាន
អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍
ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុផង នូវធម៌មាន
អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៥៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៧៨] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌
មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧៩] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍

ធំ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦០០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦០១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦០២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦០៣] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ធំ
ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦០៤] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ធំ
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦០៥] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ធំ
ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន

អារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុក្តី ធម៌
មានអារម្មណ៍ធំ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៦០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦០៧] ធម៌មានអារម្មណ៍ធំ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ធំ
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦០៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៦០៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី

រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦១១] ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណ
មិនបាន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ
ផង នូវធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦១៣] ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង

ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៦១៥] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១៦] ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦១៧] ធម៌មានអាម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មានអាម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ។

[៦១៨] ធម៌មានអាម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌មានអាម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអាម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ។

[៦១៩] ធម៌មានអាម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ

ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍
 ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិន
 បាន មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិង
 សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជា
 ហេតុក្តី ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃ
 ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៦២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិ-
 ស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦២១] ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា

បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៦២៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកបរិញ្ញាម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកបរិញ្ញាម្មណត្តិកៈ ។

ហេតុទុកបរិញ្ញាម្មណត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៦២៥] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ថោកទាប
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុផង នូវធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុ

ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៦២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ។

[៦២៧] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៦២៨] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុផង នូវធម៌ដ៏ថោកទាប មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៦២៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុង

នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៣០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៦៣២] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ថោកទាប ជា
ហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៣៣] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ថោកទាប ជា
ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់ អារម្មណធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

[៦៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៦៣៥] ធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ថោកទាប ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៣៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៣៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកហ៊ានត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦៣៩] ធម៌ជាកណ្តាល ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាកណ្តាល ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៤១] ធម៌ជាកណ្តាល មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាកណ្តាល មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៦៤៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦៤៥] ធម៌ជាកណ្តាល ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកណ្តាល ជា
ហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៤៦] ធម៌ជាកណ្តាល ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកណ្តាល ជា
ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ ។

[៦៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦៤៨] ធម៌ជាកណ្តាល ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកណ្តាល ជា

ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៦៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកហ៊ានត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦៥២] ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ប្រសើរ មិនមែន ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ ប្រសើរ ជាហេតុផង នូវធម៌ដ៏ប្រសើរ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៥៤] ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៥៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៥៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៦៥៨] ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៥៩] ធម៌ដ៏ប្រសើរ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ប្រសើរ
មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៦០] ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មាន
វារៈ ៣ ។

[៦៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៦៦២] ធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាហេតុ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៦៦៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកហ៊ានត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកហ៊ានត្តិកៈ ។

ហេតុទុកមិច្ឆតត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៦៦៦] ធម៌មានសកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មានសកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។ ធម៌មានសកាតខុសនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មានសកាតខុសនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
សកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុផង នូវធម៌មានសកាតខុសនឹងទៀង មិនមែន
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៦៧] ធម៌មានសកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មានសកាតខុសនឹងទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៦៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦៦៩] ធម៌មានសកាតខុសនិងទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌មានសកាតខុសនិងទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៦៧០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។

[៦៧១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦៧៣] ធម៌មានសកាតខុសនិងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
សកាតខុសនិងទៀង ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៧៤] ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន ដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៦៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងត្រ្រិ- យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៦៧៦] ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន សភាពខុសនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៧៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៦៧៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៩] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា- នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦៨០] ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុផង នូវធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែន
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧
ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៦៨២] ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[៦៨៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៦៨៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦៨៦] ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៨៧] ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជា-
តាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៦៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យមានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៨៩] ធម៌មានសកាតត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានសកាតត្រូវនឹងទៀង ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៩១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩២] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បទីប្រាំរៈ

[៦៩៣] ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង ជាហេតុផង នូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៧៥] ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៦] ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនទៀង ជាហេតុផង នូវធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៧៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៩៨] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩៩] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧០០] ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង ជាហេតុ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០១] ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង ជាហេតុ
ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧០២] ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង ជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អាម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មាន
វារៈ ៣ ។ ធម៌មិនទៀង មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង មិនមែន
ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អាម្មណាធិបតិនិងសហជាតា-

ធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនទៀង ជាហេតុក្តី ធម៌មិនទៀង មិនមែនជា
ហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។

[៧០៤] ធម៌មិនទៀង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនទៀង ជាហេតុ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ។

[៧០៦] ក្នុងនាមអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] ក្នុងនាមអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកមិច្ឆត្តិកៈ ។

ហេតុធាតុមគ្គារម្មណត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៧០៨] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាអា-
រម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជា
ហេតុផង នូវធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧១០] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧១២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៣] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧១៤] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧១៥] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧១៦] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហា-
 រ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧១៨] ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គ
 ជាអារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

[៧១៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៧២០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២១] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧២២] ធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជា
ហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មាន
មគ្គជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាហេតុ មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានមគ្គជា
ហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុផង នូវធម៌មាន
មគ្គជាហេតុ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩

ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងតន្ត្រី-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧២៤] ធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជា
ហេតុ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧២៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧២៨] ធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជា
ហេតុ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៩] ធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជា
ហេតុ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌មានមគ្គជាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជាហេតុ

មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ

៣ ។

[៧៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៣១] ធម៌មានមគ្គជាហេតុ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជាហេតុ
ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៧៣៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៤] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៣៥] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គ ជាអធិបតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ មិន មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មាន មគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុផង នូវ ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៣៧] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មានមគ្គ ជាអធិបតិ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៣៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៣៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៤១] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជា
អធិបតិ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤២] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជា
អធិបតិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៤៣] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជា
អធិបតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ
ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុក្តី ធម៌មាន
មគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧប-

និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងត្រ្រៃ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៤៥] ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
មគ្គជាអធិបតិ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៤៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៧៤៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកមគ្គារម្មណត្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខបុព្វន្ទត្តកៈ

បញ្ហាវារៈ

[៧៤៩] ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥០] ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥១] ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកើតឡើងហើយ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥២] ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ បុគ្គលអាស្រ័យនូវរដូវ ដែលកើតឡើងហើយ ញ៉ាំងឈានឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងវិបស្សនាឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងមគ្គឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងអភិញ្ញាឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ក្នុង

បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៥៤] ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ដែល
 កើតឡើងហើយ ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៧៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកឧប្បន្នតិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
 នោះដែរ ។ បដិច្ចវារៈក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី
 និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (ធម៌)
 មិនកើតហើយក្តី កំពុងកើតក្តី មិនមានក្នុងទុក្ខតិកៈនេះទេ ។

ចប់ ហេតុទុកឧប្បន្នតិកៈ ។

ហេតុទុក្ខអតីតត្ថិកៈ

បញ្ហាវារៈ

[៧៥៨] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៩] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦០] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦១] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យមានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យមានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចុ-ជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៦៣] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជា
ហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៧៦៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអតីតត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។ បដិច្ចវារៈក្តី សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី
និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី អតីតធម៌ក្តី
អនាគតធម៌ក្តី មិនមានក្នុងទុកត្តិកៈនេះទេ ។

ចប់ ហេតុទុកអតីតត្តិកៈ ។

ហេតុទុកអតីតារម្មណ៍ត្រូវ:

បដិច្ចវារ:

[៧៦៧] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៣ ។ ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា អតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៣ ។ ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជា ហេតុផង នូវធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៣ ។

[៧៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ មាន វារ: ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ក្នុងអវិគ- តប្បដ្ឋប្បយ មានវារ: ៩ ។

[៧៦៩] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា អតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ធម៌ ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧៧០] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអតីតា- រម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៧២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៧៤] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអតីតា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៥] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអតីតារម្មណ៍
ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៧៦] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអតីតារម្មណ៍
ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណា-

ធិបតិនិវេសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុក្តី ជាអតីតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧប- និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៧៨] ធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអតីតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៧៨០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៨២] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត)
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុផង នូវធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជា
ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៨៤] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៥] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៨៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៧៨៩] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩០] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៩១] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និង

សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនា-
 គតារម្មណ៍ ជាហេតុក្តី ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អា-
 រម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៩៣] ធម៌ជាអនាគតារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនាគ-
 តារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៩៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៧៩៥] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៦] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៩៧] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជា
បច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុផង
នូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៩៩] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នានុរម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្នានុរម្មណ៍ មិនមែន
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០០] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នានុរម្មណ៍ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាបច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨០១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨០២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨០៤] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នានុរម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០៥] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នានុរម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨០៦] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុក្តី ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៨០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងត្រ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨០៨] ធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាបច្ចុប្បន្នារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨០៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨១០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ ។

ហេតុទុកអជ្ឈត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨១២] ធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជា
ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង
ជាហេតុផង នូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨១៤] ធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៥] ធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុផង នូវធម៌ខាងក្នុង មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨១៦] ធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្នុង ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨១៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោ-
 នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨២០] ធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨២១] ធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨២២] ធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មាន

វារៈ ៣ ។ ធម៌ខាន់ក្នុង មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង មិនមែន
 ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតា-
 ធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាន់ក្នុងជាហេតុក្តី ធម៌ខាន់ក្នុងមិនមែនជាហេតុក្តី
 ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្ម-
 ណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

[៨២៤] ធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្នុង ជាហេតុ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨២៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៨២៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអជ្ឈតត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨២៨] ធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៣០] ធម៌ខាងក្រៅ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ខាងក្រៅ
ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៣៤] ធម៌ខាន់ក្រៅ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្រៅ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣៥] ធម៌ខាន់ក្រៅ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាន់ក្រៅ ជាហេតុ

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៣៦] ធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហជាតាធិបតិ មាន វារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្រៅ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ មិន មែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហ- ជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុក្តី ធម៌ខាងក្រៅ មិនមែន ជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន ដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបា- កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៣៨] ធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៣៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

[៨៤០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអជ្ឈត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
 យ៉ាងនោះដែរ ។ អជ្ឈត្តពហិទ្ធាធម៌ទាំងឡាយ បណ្ឌិតមិនបាច់
 និយាយឡើយ ។

ចប់ ហេតុទុកអជ្ឈត្តិកៈ ។

ហេតុទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨៤២] ធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាខាងក្នុង) ជា
 ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអជ្ឈត្តា-
 រម្មណ៍ ជាហេតុផង នូវធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៤៤] ធម៌ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អដ្ឋត្តារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌
ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ មិនមែនជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៥] ធម៌ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអដ្ឋត្តា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨៤៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៤៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៤៩] ធម៌ជាអដ្ឋត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអដ្ឋត្តា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៥១] ធម៌ជាអជ្ឈត្តារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអជ្ឈត្តា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៥២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៨៥៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៥៥] ធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាពហិទ្ធា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៥៧] ធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា

ពហិទ្ធារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច្លាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងន-
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៥៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៦១] ធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ (ធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ) ជា
ហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៨៦២] ធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាពហិទ្ធា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៦៣] ធម៌ជាពហិទ្ធារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាពហិទ្ធា-
រម្មណ៍ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ

៣ ។ ធម៌ជាតហិទ្ធារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាតហិទ្ធារម្មណ៍ មិនមែនជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ

៣ ។

[៨៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិត- តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៦៥] ធម៌ជាតហិទ្ធារម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាតហិទ្ធា- រម្មណ៍ ជាហេតុ ជាបច្ច័យដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជា- តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។

[៨៦៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា- នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ ។

ហេតុទុក្ខសនិទស្សនសប្បដិយត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨៦៩] ធម៌ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ (ធម៌មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
 អនិទស្សនសប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ...
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ សហជាតប្បច្ច័យ អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ និស្សយប្បច្ច័យ
 កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យ
 មគ្គប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្តិប្បច្ច័យនិងអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៨៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើឲ្យផងចុះ ។ បេ ។ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៧២] ធម៌ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ធម៌ជាអនិទស្សនសប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៨៧៣] ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ (ធម៌មិនប្រកបដោយការ
ឃើញ មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនិ-
ទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុផង នូវធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែន
ជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៧៥] ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអនិ-

ទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧៦] ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអា-
រម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧៧] ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៨១] ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨២] ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨៨៣] ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្ម-
ណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ មិនមែនជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មាន
វារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុក្តី ធម៌ជាអនិទេស្សនអប្ប-
ដិយៈ មិនមែនជាហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអនិទេស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។

[៨៨៥] ធម៌ជាអនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អនិទស្សនអប្បដិយៈ ជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៨៨៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុកសនិទស្សនសប្បដិយត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកសនិទស្សនសប្បដិយត្តិកៈ ។

សហេតុទុកកុសលត្ថកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨៨៩] កុសលធម៌ជាសហេតុកៈ (ប្រកបដោយហេតុ) អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៩០] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៨៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៨៩២] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[៨៩៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៨៧៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៨៧៦] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧៧] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាស-
ហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងត្រ្រៃ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិត-

តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៩៩] កុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៩០០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៩០១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩០២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា(ក្នុងសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៩០៣] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈផង នូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៤] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈក្តី អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈផង នូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧០៥] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ

៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ។

[៧០៧] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៨] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧០៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧១០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧១២] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជា
សហេតុកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៩១៣] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជា អហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈក្តី អកុសលធម៌ ជាអហេតុកៈក្តី ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩១៤] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិងសហ- ជាតាធិបតិ ។

[៩១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិ- យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគ- តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧១៦] អកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

[៧១៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា- នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧២០] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា សហេតុកៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវ អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈផង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។

[៧២២] អព្យាកតធម៌ ជាអហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
 អហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៣] អព្យាកតធម៌ ជាអហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
 សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជា
 អហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
 ជាសហេតុកៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាអហេតុកៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៤] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
 សហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ-
 នតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩២៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩២៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៩២៨] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជា
 សហេតុកៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩២៩] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជា
 សហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៩៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤

ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៩៣១] អព្យាកតធម៌ ជាសហេតុកៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ជាសហេតុកៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៩៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៩៣៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៣៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី

រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សហេតុកុទុកកុសលត្តិកៈ ។

ហេតុសម្បយុត្តុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៧៣៥] កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៧៣៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៧៣៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៤០] កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៧៤២] កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៤៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៧៤៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ច័យនិយៈក្តី អនុលោមប្បច្ច័យនិយៈក្តី បច្ច័យនិយៈនុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៤៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌

ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។ អកុសលធម៌
 ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុ-
 សលធម៌ ប្រកបដោយហេតុផង នូវអកុសលធម៌ប្រាសចាកហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧៤៧] អកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
 ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។
 អកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ
 អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុផង នូវអកុសលធម៌ ប្រាស
 ចាកហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧៤៨] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
 ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 អាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាហា-

ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧៥០] អកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៥២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៧៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៧៥៥] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌

ប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ២ ។

[៧៥៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រាសចាកហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុក្តី អកុសលធម៌ប្រាសចាកហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ។

[៧៥៨] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បដ្ឋប្បិយ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៧៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុទុក្ខសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៦២] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុផង នូវអព្យា-
កតធម៌ ប្រាសចាកហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[៧៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៦៤] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៥] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនបច្ចុប្បន្នប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ-
នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៧] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៨] ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសង្កវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៦៩] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៧២] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៧៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៧៧៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ហេតុសហេតុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[៧៦] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុផង នូវកុសលធម៌
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩៧៨] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប- តិប្បច្ច័យ ។

[៩៧៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩៨០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៩៨២] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៩៨៤] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៩៨៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៩៨៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៨៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៩៨៨] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៩០] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-
តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៩១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៩២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៧៩៤] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩៩៦] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៩៩៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៩៩៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៩៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០០០] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០០២] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអ- ធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១០០៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០០៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១០០៦] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង

អភិធម្មបិដកបដ្ឋាន

អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០០៨] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០០៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[១០១០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០១១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០១២] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០១៤] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប- តិប្បច្ច័យ ។

[១០១៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០១៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារ:

[១០១៨] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិត- តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០២០] កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ កុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០២១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០២២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា- នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០២៤] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ។

[១០២៦] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអ-
ធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[១០២៧] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ នបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ។

[១០២៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៨ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារ:

[១០៣០] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង អាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣២] អកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០៣៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៣៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៣៦] អព្យាកធម៌ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យា-

កតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[១០៣៨] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប- តិប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ ។

[១០៣៩] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[១០៤០] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ ។

[១០៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១០៤២] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បដ្ឋយ ។

[១០៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ
៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគ-
តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ។

[១០៤៤] អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
អព្យាកតធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន ជា
បច្ច័យដោយសហជាតប្បដ្ឋាន ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន ។

[១០៤៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន
មានវារៈ ៩ ។

[១០៤៦] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១០៤៧] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឈោតុសហោតុកុសលភិក្ខុ:

បដិច្ចវារ:

[១០៤៨] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

[១០៥០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

ឯក្នុងបញ្ញាវារ: បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ: ១ ។

បដិច្ចវារ:

[១០៥១] អកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារ: ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារ: ១ ។

ហេតុប្បច្ច័យ មិនមានទេ ។ ឯក្នុងបញ្ញាវារៈ បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ
មានវារៈ ១ ។ ឯក្នុងបញ្ញាវារៈ ហេតុប្បច្ច័យនៃធម៌ទាំង ៣ នេះ មិនមាន
ទេ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៥៣] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកប
ដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនមានហេតុក្តី អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែន
ជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែ
ប្រកបដោយហេតុផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយ
ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០៥៥] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៥៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប- យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ- នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៥៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៥៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១០៥៩] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។

[១០៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០៦១] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[១០៦២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ។

[១០៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១០៦៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងនហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ នហេតុសហេតុកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ ហេតុគោច្ឆកទុកត្តិកៈ ។

សប្បច្ចុយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៦៥] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៦៧] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១០៦៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១០៦៩] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៧១] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអកុសល
ធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឯក្នុងបញ្ញាវារៈ បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៧៣] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៧៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ
មានវារៈ ១ ។

បញ្ញាវារៈ

[១០៧៦] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៧] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនប្រកប ដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្ម- ណប្បច្ច័យ ។

[១០៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយ បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌មិនប្រកបដោយបច្ច័យ ជា បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បាន ដល់ អារម្មណុបនិស្សយ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័- ជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ក្នុង អវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៧៩] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជា បច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១០៨០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៨១] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨២] ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ សប្បច្ច័យទុកកុសលត្តិកៈ ។

សង្ខតទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៨៣] កុសលធម៌ ដែលបច្ច័យតាក់តែងហើយ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ដែលបច្ច័យតាក់តែងហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ដូចគ្នានឹងសប្បច្ច័យទុកកុសលត្តិកៈដែរ ។

ចប់ សង្ខតទុកកុសលត្តិកៈ ។

សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៨៤] កុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ (កុសលធម៌មិនប្រកបដោយ
ការឃើញ) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៨៦] អកុសលធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៨៨] អព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១០៧១] អព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៧២] អព្យាកតធម៌ ជាសនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១០៧៣] អព្យាកតធម៌ ជាសនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិសហ- ជាតាធិបតិ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈផង នៃអព្យាកតធម៌ ជាសនិទេស្សនៈផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ សហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។

[១០៧៤] ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៧៥] អព្យាកតធម៌ ជាសនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ បកតុបនិស្សយ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទេស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណុបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ

និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បេ ។

[១០៧៦] ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ចប់ សនិទស្សនទុកកុសលត្តិកៈ ។

អប្បច្ច័យធម៌ក្តី អសន្ធិតធម៌ក្តី សនិទស្សនធម៌ក្តី មិនបាច់និយាយ ឡើយ ។

អប្បជ័យទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[១០៧៧] កុសលធម៌ជាអប្បជ័យៈ (មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអប្បជ័យៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ឯក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៩៩] អកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិយៈ ។

[១១០០] ក្នុងហេតុប្បដិយៈ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដិយៈ មាន វារៈ ១ ។

ឯក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងបដិច្ចវារៈ ទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១០១] អព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដិយៈ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាសប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិយៈ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈក្តី អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈក្តី អាស្រ័យនូវ អព្យាកតធម៌ជាសប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ។

[១១០២] អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដិយៈ ។

[១១០៣] ក្នុងហេតុប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដិយៈ មាន វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដិយៈ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដិយៈ មានវារៈ ១ ក្នុង កម្មប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបាកប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដិយៈ មានវារៈ ៩ ។

[១១០៤] អព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១០៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់សុទ្ធ តែមានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១០៦] អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១០៨] អព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[១១០៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១១០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១១១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងសប្បដិយទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បី
រាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អប្បដិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

~~~~~
រូបីទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១១២] កុសលធម៌ មិនមានរូប អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមាន
រូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំង
អស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១១៤] អកុសលធម៌មិនមានរូប អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
មិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំង
អស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១១៦] អព្យាកតធម៌ មានរូប អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មានរូប
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមាន
រូប អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌មានរូប អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មានរូបផង
នូវអព្យាកតធម៌ មិនមានរូបផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[១១១៧] អព្យាកតធម៌ មិនមានរូប អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិន
មានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១១១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៦ ក្នុង
 បុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុង
 កម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៧ ។

[១១១៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋាន មានវារៈ
 ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២
 ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុង
 នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគ-
 តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១២០] អព្យាកតធម៌ មិនមានរូប ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិន
 មានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១១២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ
 ១ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧

ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។

[១១២៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងរូបីទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
 នោះដែរ ។

ចប់ រូបីទុកកុសលត្តិកៈ ។

លោកិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១២៥] កុសលធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី ។ កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី ។

[១១២៦] កុសលធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះការមូណប្បដ្ឋប្បវិធី ។ កុសលធម៌ ជា
លោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ការមូណប្បដ្ឋប្បវិធី ។

[១១២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងការមូណប្បដ្ឋប្បវិធី មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ។

[១១២៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បវិធី
មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១២៩] កុសលធម៌ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាលោកិយ

ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី ។ កុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជា
លោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ។

[១១៣០] កុសលធម៌ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាលោកិយ
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បវិធី ។ កុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បវិធី ។

[១១៣១] កុសលធម៌ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាលោកិយ
ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បវិធី បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ ។
កុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ដោយអធិប-
តិប្បដ្ឋប្បវិធី បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បវិធី បានដល់ អារម្មណាធិ-
បតិ ។

[១១៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បវិធី មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ។ បេ។
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋប្បវិធី មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បវិធី
មានវារៈ ២ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៣៣] អកុសលធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជា

លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេយ បញ្ញាវារៈក្តី ដូចគ្នាក្នុងប្បដ្ឋយទាំងអស់ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៣៥] អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[១១៣៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេយ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេយ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ។ បេយ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី

សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៣៨] អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជា
លោកិយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃ
អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអា-
សេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងលោកិយទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់

យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ លោកិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

កេនចិវិញ្ញាយ្យទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៤០] កុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ដែលមិនគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី កុសលធម៌
ដែលមិនគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលគួរ
ដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៤២] កុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១១៤៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារសវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៤៤] កុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ ដែលគួរដឹងដោយវិញ្ញាណណាមួយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិត-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១៤៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[១១៤៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៤៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនី-
យានុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់

ហើយយ៉ាងណា (ក្នុងកេនចិរិញ្ញាយ្យទុកកុសលត្តិកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

កេនចិរិញ្ញាយ្យអកុសលក្តី កេនចិរិញ្ញាយ្យអព្យាកតៈក្តី ដូច
គ្នានឹងកេនចិរិញ្ញាយ្យកុសលដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ផង
ចុះ ។

ចប់ កេនចិរិញ្ញាយ្យទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ ចូរ្យន្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

អាសវទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៤៩] កុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[១១៥១] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៥៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី គប្បី ឲ្យពិស្តារគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៥៤] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជា

អាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ឯសហជាតាធិបតិនៃវារៈទាំង ៣
លោកសំដៅយកត្រង់បទកណ្តាល ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេឃ
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេឃ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៥៦] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី ។ បេឃ ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុង
បច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ អាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ ។

សាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៥៨] កុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌

ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិន
មានអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១១៦០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ២ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៦១] កុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ
ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងសាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់

យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៦៣] អកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់សុទ្ធ
តែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៦៥] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកត-
ធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមានអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យា-
កតធម៌ មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយអាសវៈក្តី អព្យាកតធម៌មិនមានអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវអព្យា-
កតធម៌មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រកបដោយអាសវៈផង នូវ
អព្យាកតធម៌មិនមានអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ។

[១១៦៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បី
ឲ្យពិស្តារគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៦៨] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកត-
ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។ អព្យាកតធម៌ មិនមាន
អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១១៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងសាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ សាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ ។

អាសវសម្បយុត្តុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៧០] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសល-
ធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់សុទ្ធ
តែមានវារៈ ១ ។ ការកំណត់នូវកុសលទុកៈ ឯអកុសល-
ទុកៈ តើដូចម្តេច ។

[១១៧២] អកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាស
ចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ។

[១១៧៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៥ ។ បេ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៧៥] អកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសល-
ធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌
ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងអាសវៈសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៧៧] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកត-
ធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១១៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ

មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៨០] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងអាសវៈសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អាសវៈសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

អាសវៈសាសវៈទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១១៨២] កុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់សុទ្ធ
តែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៨៤] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែ
មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិន
មែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុ-
សលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយអា-
សវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។

[១១៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

[១១៨៦] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អា-

ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១១៨៨] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[១១៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[១១៩០] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយអារម្ម-
ណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយ ។

[១១៩១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១១៩២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៩៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងអាសវសាសវទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៩៤] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់សុទ្ធ
តែមានវារៈ ១ ។

ចប់ អាសវសាសវទុកកុសលត្តិកៈ ។

អាសវអាសវសម្បយុត្តុទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[១១៧៦] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិន មែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈផង នូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[១១៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[១១៧៨] អកុសលធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។

[១១៧៩] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងសម្បយុត្តវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់
សុទ្ធតែមានវារៈ ៧ ។

បញ្ញាវារៈ

[១២០០] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[១២០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១២០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[១២០៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងអាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១២០៥] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង មិនមានអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិន មានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១២០៧] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ អាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាស ចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាស ចាកអាសវៈទាំងមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យា- កតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ

អាសវៈក្តី អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈក្តី
 អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 តែប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 តែប្រកបដោយអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
 មិនមានអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[១២០៩] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២១០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
 សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ
 ពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១២១១] អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
 មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិន
 មានអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
 មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកប
 ដោយអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 ទាំងមិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែ
 ប្រកបដោយអាសវៈផង នៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិន
 មានអាសវៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២១២] អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 ទាំងមិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ
 ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤

ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។

[១២១៤] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រកបដោយ
 អាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
 បច្ច័យជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឥន្ទ្រិ-
 យប្បច្ច័យ ។

[១២១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ។

[១២១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-

នុលោមត្ថី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្ថិកៈដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (ក្នុងអាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិកៈ)
 បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្ថិកៈ ។

ចប់ អាសវគោច្ឆកទុកកុសលត្ថិកៈ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន តេរសមភាគ

សញ្ញាជនទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១] នោសញ្ញាជនកុសលធម៌ (កុសលធម៌មិនមែនជាសញ្ញាជនៈ)
អាស្រ័យនូវនោសញ្ញាជនកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣] សញ្ញាជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនអកុសលធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នោសញ្ញាជនអកុសលធម៌ អាស្រ័យ
នូវសញ្ញាជនអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សញ្ញា-
ជនអកុសលធម៌ក្តី នោសញ្ញាជនអកុសលធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវសញ្ញាជន-
អកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ

៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈ

ដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦] សញ្ញោជនអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យនៃសញ្ញោជនអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុលោមក្តី ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលបណ្ឌិតរាប់ហើយយ៉ាងណា (សញ្ញោជនទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១] នោសញ្ញោជនអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវនោសញ្ញោជនអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
 ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈតែ ១ ។
 ចប់ សញ្ញាជនទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ
 បដិច្ចវារៈ

[១៣] សញ្ញាជនិយកុសលធម៌ (កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់
 សញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនិយកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អសញ្ញាជនិយកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវអសញ្ញាជនិយ-
 កុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២ ។

ដំណើរនៃលោកិយលោកុត្តរទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈ យ៉ាងណា
 សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ បណ្ឌិតគប្បីដឹង យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 ផងចុះ ។

បទដ្ឋកថា:

[១៥] សញ្ញាជនិយអកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនិយអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ

១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបដ្ឋប្បយទាំងអស់ មានវារៈតែ

១ ។

បទដ្ឋកថា:

[១៧] សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ អសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវអសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវអសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ក្តី អសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ក្តី អាស្រ័យនូវអសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ សញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ផង នូវអសញ្ញាជនិយអព្យាកតធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ

២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ។

សញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរ-
ទុកៈក្នុងចូឡន្តរទុកៈដែរ ឯសហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្ត
វារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៩] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យនៃសញ្ញោជនិយអព្យា-
កតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យនៃ
អសញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២១] សញ្ញោជនិយអព្យាកតធម៌ ជាបច្ច័យនៃសញ្ញោជនិយអព្យា-
កតធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
បច្ចាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ ។

[២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[២៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចុនីយៈក្តី អនុលោមប្បបច្ចុនីយៈក្តី បច្ចុនីយា-
 នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
 ហើយយ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិតត្រូវរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។
 ចប់ សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនសម្បយុត្តកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[២៥] សញ្ញាជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសលធម៌ដែលប្រាសចាក
 សញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនវិប្បយុត្តកុសលធម៌ (កុសលធម៌
 ដែលប្រាសចាកសញ្ញាជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អកុសលធម៌ ប្រកប
 ដោយសញ្ញាជនៈ) អាស្រ័យនូវសញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ (អ-
 កុសលធម៌ប្រកបដោយសញ្ញាជនៈ) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជន-

សម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៣០] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញាជន-សម្បយុត្តអកុសលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺមោហៈដែលប្រកបដោយវិចិក្ខា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិក្ខា ។

[៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣២] សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យនៃសញ្ញាជន-សម្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យនៃសញ្ញាជនវិប្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ សញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសញ្ញាជនសម្បយុត្តអកុសលធម៌ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៤] សញ្ញោជនវិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវសញ្ញោជន-
វិប្បយុត្តអព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញោជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញោជនសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦] កុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនិយៈផង មិនមែនជាសញ្ញោជនៈផង
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនិយៈផង មិនមែនជាសញ្ញោជនៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨] អកុសលធម៌ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៤០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ញាវារៈ

[៤១] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជាបដ្ឋយនៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនិយៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៤៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៤៤] ក្នុងនិរុទ្ធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បវចនា ។

[៤៥] ក្នុងនិរុទ្ធិប្បវចនា មានវារៈ ៧ ព្រោះនិរុទ្ធិប្បវចនា ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បវចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី របស់បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤៦] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជាទោសញ្ញាជនៈផង
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាសញ្ញាជនិយៈផង ជាទោសញ្ញាជនៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវចនា ។

[៤៧] ក្នុងហេតុប្បវចនា មានវារៈ ១ ក្នុងនិរុទ្ធិប្បវចនា មានវារៈ

១ ក្នុងអវិគតប្បវចនា មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ចនីយៈទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤៨] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង

អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ជានោសញ្ញាជនៈ ផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ជានោសញ្ញាជនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ។

[៥១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ចុប្បន្នជាតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៥២] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈផង ជាសញ្ញាជនសម្បយុត្តផង ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ។

[៥៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៥៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនី-
យានុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា បទនេះ បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៥៧] កុសលធម៌ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជា
អសញ្ញាជនិយៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្ត និងជា
អសញ្ញាជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(សញ្ញោជនវិប្បយុត្តសញ្ញោជនិយទុកកុសលត្តិកៈ) ដូចគ្នា
នឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈ ក្នុងចូឡន្តរទុកៈដែរ យ៉ាងណា
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់
អន្លើ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៥៩] អកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ
ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្តនិងជាសញ្ញោជនិយៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធ
តែមានវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៦១] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្តនិងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង
ជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និង
ជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជា
សញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
សញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈក្តី
 អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញោជនិយៈក្តី អាស្រ័យ
 នូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញោជនិយៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជា
 សញ្ញោជនិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជា
 សញ្ញោជនិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាអសញ្ញោ-
 ជនិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៤ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

បញ្ហាវារៈ

[៦៤] អព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញោជនវិប្បយុត្ត និងជាសញ្ញោជនិយៈ

ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាសញ្ញាជនវិប្បយុត្តនិងជាសញ្ញាជនិយៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
អវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៦៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនោះ
ដែរ ។

ចប់ សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ សញ្ញាជនគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៦៩] កុសលធម៌មិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែន
ជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧១] អកុសលធម៌ជាគន្ថៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាគន្ថៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ជា
គន្ថៈក្តី អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាគន្ថៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាគន្ថៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៧៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣

ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។
សហជាតវារៈក្តី ។បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៧៤] អកុសលធម៌ជាគន្លុះ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ជាគន្លុះ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៧៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៧៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់
ហើយយ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនោះ
ដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៩] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាគន្លុះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិន

មែនជាគន្លងៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ គន្លងទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្លងនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨១] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌មិន មែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ ដល់គន្លងៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

(គន្លងនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោ- កុត្តរគមនៈដែរ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ ពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៣] អកុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៥] អព្យាកតធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រ-
យោជន៍ដល់គន្លះ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍
ដល់គន្លះផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ
២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(គន្លនិយទុកកុសលត្តិកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរគមនៈដែរ
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ គន្លនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថសម្បយុត្តុកកុសលត្ថកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៨៧] កុសលធម៌ ប្រាសចាកគន្ថៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រាស
ចាកគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៨៩] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយគន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៩១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៩២] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយគន្ថៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌

ប្រកបដោយគន្លះ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

បដិច្ចវារៈ

[៧៤] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកគន្លះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកគន្លះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ គន្លសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្លគន្លនិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៧៦] កុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះ មិនមែនទាំងជាគន្លះ អា-

ស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះនិងមិនមែនជាគន្លះ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

- [៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
- ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៩៨] អកុសលធម៌ ជាគន្លះផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះផង អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាគន្លះផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លះផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍
ដល់គន្លះផង មិនមែនជាគន្លះផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍
ដល់គន្លះផង មិនមែនជាគន្លះផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

- [៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

- [១០០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១០១] អកុសលធម៌ជាគន្លងផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ជាគន្លងផង ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

[១០៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១០៦] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងផង មិនមែនជាគន្លងផង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លងផង មិនមែនជាគន្លងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ គន្លងផងនិយមទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្លងគន្លងសម្បយុត្តុភារកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១០៨] អកុសលធម៌ ជាគន្លងផង ប្រកបដោយគន្លងផង អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ ជាគន្លងផង ប្រកបដោយគន្លងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១១] អកុសលធម៌ ជាគន្លងផង ជាគន្លងសម្បយុត្តផង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ជាគន្លងផង ជាគន្លងសម្បយុត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

[១១៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
 លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
 យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គន្ថគន្ថសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

គន្ថវិប្បយុត្តគន្ថនិយទុកកុសលត្តិកៈ
 បដិច្ចវារៈ

[១១៦] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ
 អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និង
 មិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកគន្ថៈ និង
 មិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្ថៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
 គ្រប់បទទាំងអស់ផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១១៨] អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១២០] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាក
គន្លុះ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាស
ចាកគន្លុះ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងមិនជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១២២] អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រយោជន៍ដល់
គន្លុះ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងជាប្រ-
យោជន៍ដល់គន្លុះ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកគន្លុះ និងមិន
ជាប្រយោជន៍ដល់គន្លុះ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១២៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[១២៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្តីក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ គន្លវិប្បយុត្តគន្លនិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ គន្លគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឱយគោច្ចកៈក្តី យោគគោច្ចកៈក្តី ដូចអាសវគោច្ចកទុកកុសលត្តិកៈដែរ ។

នីវរណាទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១២៧] កុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១២៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១២៩] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ ជានីវរណៈក្តី ជានីវរណៈក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៣០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[១៣១] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺអវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យ

នូវវិចិត្តិក្ខានីវរណៈ និងឧទ្ធច្ចនីវរណៈ ។ អកុសលធម៌ជានីវរណៈ អាស្រ័យ
 នូវអកុសលធម៌ ជានោនីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ
 អវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រកបដោយ
 ឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈ
 ផង នូវអកុសលធម៌ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺអវិជ្ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវវិចិត្តិក្ខានីវរណៈផង នូវឧទ្ធច្ចនីវរណៈផង នូវ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ។

[១៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានវារៈ ៩ ។

បញ្ញាវារៈ

[១៣៣] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជានីវរ-
 ណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១៣៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[១៣៦] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៧] ក្នុងអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-

លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ

យ៉ាងណា (បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៣៨] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា នោនីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាមណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ នីវរណទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៤០] កុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនជា

ប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[១៤២] អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវអ-
កុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៤៤] អព្យាកតធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យា-
កតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិន
ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈផង នូវអព្យាកតធម៌មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៤៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
 ចប់ នីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណសម្បយុត្តុទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៤៦] កុសលធម៌ជានីវរណវិប្បយុត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា
 នីវរណវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៤៨] អកុសលធម៌ជានីវរណសម្បយុត្ត អាស្រ័យនូវអកុសល-
 ធម៌ ជានីវរណសម្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៥០] អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ជានីវរណវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ នីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណានីវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥២] កុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៥៤] អកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណិយៈផង អាស្រ័យ

នូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជានីវរណិយៈផង ជានោ-
នីវរណៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ៧ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៥៦] អព្យាកតធម៌ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណិយៈផង ជានោនីវរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ នីវរណនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៥៨] អកុសលធម៌ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានីវរណៈផង ជានីវរណសម្បយុត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ៩ ។

ចប់ នីវរណានីវរណសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

នីវរណាវិប្បយុត្តនីវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦០] កុសលធម៌ជានីវរណាវិប្បយុត្ត និងជានីវរណាយៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានីវរណាវិប្បយុត្ត និងជានីវរណាយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ជានីវរណាវិប្បយុត្ត និងជានីវរណាយៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានីវរណាវិប្បយុត្តនិងជានីវរណាយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៦២] អព្យាកតធម៌ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ អា-
 ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ អព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្តនិងជានីវរណិយៈ
 អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្តនិងជានីវរណិយៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ជានីវរណវិប្បយុត្ត
 និងជានីវរណិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្តនិងជានីវ-
 រណិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជានីវរណវិប្បយុត្ត និងជានីវរណិយៈផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ នីវរណវិប្បយុត្តនីវរណិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ នីវរណគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៦៤] កុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ (មិនស្នាបអង្កែល) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៦៦] អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈ (ស្នាបអង្កែល) ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាបរាមាសៈផង នូវអកុសលធម៌ ជានោបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[១៦៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ

៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[១៦៩] អកុសលធម៌ជានោបរាមាសៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជា
នោបរាមាសៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (បទនេះបណ្ឌិត) គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧១] អព្យាកតធម៌ ជានោបរាមាសៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ជានោបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី
មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមជ្ជនុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧៣] កុសលធម៌ជាបរាមជ្ជៈ (ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាបរាមជ្ជៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
កុសលធម៌ជាអបរាមជ្ជៈ (ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអបរាមជ្ជៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៥] អកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៧] អព្យាកតធម៌ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យ

នូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អព្យាកតធម៌ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវអព្យា-
កតធម៌ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលបរា-
មាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរាមជ្ជទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧៩] កុសលធម៌ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត (ប្រាសចាកបរាមាសធម៌)
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[១៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៨១] អកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត (ប្រកបដោយបរាមាសធម៌) អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ គ្រប់បទទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ។ បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១៨៤] អកុសលធម៌ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាបរាមាសសម្បយុត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ត្រង់កណ្តាលក្តី ត្រង់ខាងចុងក្តី ជាអារម្មណាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៨៦] អព្យាកតធម៌ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
 ជាបរាមាសវិប្បយុត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
 ចប់ បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសបរាមជ្ឈទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៨៨] កុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែន
 ជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ
 ផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧០] អកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ អកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាបរាមាសៈផង ដែលបរាមាសៈពាល់ត្រូវហើយផង នូវអកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[១៧២] អកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ

ផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងបរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៤] អព្យាកតធម៌ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយផង មិន
មែនជាបរាមាសៈផង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវ
ហើយផង មិនមែនជាបរាមាសៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ បរាមាសបរាមដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមជ្ជទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[១៧៦] កុសលធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ប្រាស ចាកបរាមាសៈដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ពាក្យនេះ ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៧៨] អកុសលធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាស- ធម៌ ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ គ្រប់ បទទាំងអស់ ។

បដិច្ចវារៈ

[១៩៩] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាស- ធម៌ពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌មិនពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាស ចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ពាល់ត្រូវហើយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ ពាល់ត្រូវហើយផង នូវអព្យា- កតធម៌ ប្រាសចាកបរាមាសៈ ដែលបរាមាសធម៌ មិនពាល់ត្រូវហើយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(ពាក្យនេះ) ដូចគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកត្តិកៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមជ្ជទុកកុសលត្តិកៈ ។
ចប់ បរាមាសគោច្ឆកុកកុសលត្តិកៈ ។

សារម្មណ៍ទុកកុសលត្ថកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២០១] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ... ។ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបដ្ឋយ យ៉ាងណា
(បទនេះ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០២] អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបដ្ឋយយ៉ាងណា (បទនេះ)

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនេះផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២០៣] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ អាស្រ័យ

នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ផង នូវអព្យាកតធម៌
មិនមានអារម្មណ៍ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ។ បេ ។

[២០៥] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បេ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងនតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោវិគ-
តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

បញ្ហាវារៈ

[២០៦] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។

[២០៧] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ

នៃអព្យាកតធម៌ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយ
អន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[២០៨] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
បានដល់ អារម្មណាធិបតិនិសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយអារ-
ម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ ។

[២០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។ បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ។

ចប់ សារម្មណទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តទុកកុសលនិក្ខេបៈ

បដិច្ចវារៈ

[២១០] កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ នូវកុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ជាចិត្តក្តី កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវអ- កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាចិត្តផង នូវកុសលធម៌មិនមែនជា ចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២១១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៥ ។

[២១២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២១៣] កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែនជា
ចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ... កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
ជាចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសល-
ធម៌ជាចិត្តផង នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[២១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (ក្នុងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាង
នោះដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[២១៨] អកុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ...

អកុសលធម៌ជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ... អកុសលធម៌ជាចិត្តក្តី អកុសលធម៌មិនមែនជា
 ចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
 ចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ... ។

[២១៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

វារៈមានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ បណ្ឌិត
 គប្បីធ្វើឲ្យដូចក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយផងចុះ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២២០] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាចិត្ត
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ
 នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យា-
 កតធម៌ ជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ជាចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្តក្តី អា-
 ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[២២២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២២៣] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្ត ជាបដ្ឋយនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាចិត្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

វារៈនេះមានសេចក្តីប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុកកុសលតិកៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[២២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ

៧ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ ចិត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចេតសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២២៥] កុសលធម៌ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាចេតសិក
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យ
 នូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌
 ជាចេតសិកក្តី កុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
 ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាចេតសិក
 អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាចេតសិក
 ផង នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២២៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[២២៨] កុសលធម៌ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺមានវារៈ ៣ ក្នុងបទខាងដើម បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងវារៈ ៣ ជាបទកណ្តាល គឺបញ្ញាជាមជ្ឈ- លោមិកៈតែម្យ៉ាង បានដល់ សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្ប- យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៣០] អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិនមែនជាចេត-
សិក អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ជាចេតសិកក្តី អកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកក្តី
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អកុសលធម៌ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាចេតសិក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ជាចេតសិកផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចេតសិកផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

កុសលន័យយ៉ាងណា នហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៣២] អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
ចេតសិក អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ជាចេតសិកក្តី អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក

ក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
ចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិកផង នូវអព្យាកតធម៌មិន
មែនជាចេតសិកផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៣៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ វារៈទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ
ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។

សហជាតវារៈជាខាងដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៣៥] អព្យាកតធម៌ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាចេត-
សិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុង
 អនន្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ។ បេ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩
 ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបា-
 កប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាន
 មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុង
 អត្ថិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

ចប់ ចេតសិកទុកកុសលត្ថិកៈ ។

ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្ថិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៣៧] កុសលធម៌ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកប
 ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[២៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៣៩] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានតែ វារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៤១] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រាស ចាកចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាស ចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវ

អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយចិត្តក្តី អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[២៤៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេយ

សហជាតវារៈជាខាងដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៤៤] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤៥] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ។

ចប់ ចិត្តសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៤៧] កុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានតែ
វារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៤៩] អកុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៥១] អព្យាកតធម៌ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

អព្យាកតធម៌មិនច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនច្រឡក

ច្រឡំដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ច្រឡូកច្រឡំដោយ
ចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌មិនច្រឡូកច្រឡំដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

(វារៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចិត្តសម្បយុត្តទុកអព្យាកតដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[២៥៣] កុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌តាំង
ឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌មិនតាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្តក្តី កុសលធម៌មិនតាំង
ឡើងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវ

កុសលធម៌មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
កុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយ
ចិត្តផង នូវកុសលធម៌មិនតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២៤៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ។ បេ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ។ បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាខាងដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៤៦] កុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ តាំង
ឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេ។
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងត្រ្រិ-

យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។ល។

បដិច្ចវារៈ

[២៥៨] អកុសលធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនតាំងឡើង
ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ តាំងឡើង
ដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអកុសល-
ធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(បណ្ឌិតគប្បីសម្តែងអកុសល) ឲ្យដូចជាកុសលចុះ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៦០] អព្យាកតធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌មិនតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនតាំងឡើង

ដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវ
អព្យាកតធម៌ មិនតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ
មានវារៈ ៣ ។

[២៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៧ ក្នុង
បុរេជាតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ។ បេយ ក្នុង
អវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។

[២៦២] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១
ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគ-
តប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៦៣] អព្យាកតធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌

តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៤] អព្យាកតធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបច្ច្រា- ជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់ ចិត្តសមុដ្ឋានមូល (ជាបច្ច័យ) នៃនោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ កតឡឺង្ការាហារបណ្ឌិតគប្បីធ្វើ នោចិត្តសមុដ្ឋានធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្ត- សមុដ្ឋានធម៌ កតឡឺង្ការាហារ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងយជនធម៌ កតឡឺង្ការាហារ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើក្នុងមជ្ឈធម៌ ។ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់ រូបជីវិតិន្ទ្រិយ មានវារៈ ១ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគ- តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា- នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិតត្រូវរាប់ (វារៈនេះ) យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ចិត្តសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសហករណកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៦៦] កុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្តក្តី កុសលធម៌មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៦៨] អកុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ កើតជាមួយ

នឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវអកុសលធម៌
មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧០] អព្យាកតធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនកើត
ជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

ដំណើរវារៈ ៣ យ៉ាង មានចេតសិកទុកៈជាមូល យ៉ាងណា

ដំណើរវារៈទាំង ៣ នេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសហកុទុកកុសលតិកៈ ។

ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧២] កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវកុសលធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[២៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧៤] អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[២៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧៦] អព្យាកតធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចេតសិកទុកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសជ្ជសមដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៧៨] កុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
កុសលធម៌ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្តក្តី កុសលធម៌មិនច្រឡកច្រឡំ

តាំងឡើងដោយចិត្តក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយ
 ចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំង
 ឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយ
 ចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវកុ-
 សលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

បញ្ហាទាំងប៉ុណ្ណោះឯង (បណ្ឌិតគប្បីសម្តែង) ឲ្យដូចគ្នា
 នឹងចេតសិកទុកកុសលតិកៈ ក្នុងមហន្តរទុកៈផងចុះ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨០] អកុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យ
 នូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយ
 ចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយ

ចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៨១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងចេតសិកទុកអកុសលត្ថិកៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨២] អព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំតាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្តផង នូវអព្យាកតធម៌មិនប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បេ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[២៨៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[២៨៥] អព្យាកតធម៌ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ជាបច្ច័យនៃ អព្យាកតធម៌ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើងដោយចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់សហជាតាធិបតិ ក្នុងវារៈទាំង ៦ នោះ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបទទាំងពួង មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងតន្រ្តិយប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២៨៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[២៨៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-
នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈដែលលោករាប់ហើយ
យ៉ាងណា (វារៈនេះ) បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ចិត្តសំសជ្ជសមុដ្ឋានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសជ្ជសមុដ្ឋានសហភទ្កកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៩០] កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំង
ឡើងកើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនប្រឡូកប្រឡំ មិនតាំង

ឡើង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ កុ-
សលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូក
ប្រឡំ មិនតាំងឡើង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋប្បយ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៥ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៧២] អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ
តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ
មិនតាំងឡើង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។
អកុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្តផង នូវអកុសលធម៌
មិនប្រឡូកប្រឡំ មិនតាំងឡើង មិនកើតជាមួយនឹងចិត្តផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[២៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៨៤] អព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត
 អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង កើតជាមួយនឹងចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកុទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[២៨៦] កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
 អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ

តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនប្រឡូកប្រឡំ
 មិនតាំងឡើង មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 កុសលធម៌ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អាស្រ័យនូវកុស-
 លធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង នូវកុសលធម៌
 មិនប្រឡូកប្រឡំ មិនតាំងឡើង មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្តផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[២៩៨] អកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
 អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២៩៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣០០] អព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត

អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រឡូកប្រឡូ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តសំសដ្ឋសម្ពុដ្ឋានទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ចិត្តសំសដ្ឋសម្ពុដ្ឋានុបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ ។

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣០២] កុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវកុស-
លធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ខាងក្នុង
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុ-
សលធម៌ខាងក្នុងក្តី កុសលធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ខាងក្រៅ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ខាងក្នុងផង នូវកុសលធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុក្ខដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ញាវារៈ

[៣០៤] អកុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ខាង
ក្នុង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
អកុសលធម៌ខាងក្នុងក្តី អកុសលធម៌ខាងក្រៅក្តី អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ខាងក្រៅ
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ខាងក្នុងផង នូវអកុសលធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងចិត្តទុក្ខដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣០៦] អព្យាកតធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ខាងក្នុង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ខាងក្នុងផង នូវ អព្យាកតធម៌ខាងក្រៅផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេយ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣០៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេយ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្ប- យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិ- គតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣០៩] អព្យាកតធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺអជ្ឈត្តិកធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃពាហិរធម៌ក្នុងកាលជាទីប្រព្រឹត្តទៅ បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងកាល ជាកណ្តាល ក្នុងធម៌ទាំង ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត ១ វត្ថុ- បុរេជាត ១ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ អព្យាកតធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយ កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ បានដល់ កតទ្ធិង្គារាហារ ជាបច្ច័យនៃធម៌ទាំង ៣ (គឺ កុសលធម៌ អកុសលធម៌និងអព្យាកតធម៌) ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺរូបជីវិតន្ត្រិយ ជាបច្ច័យនៃធម៌ទាំង ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

ចប់ អជ្ឈត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានុកកុសលត្ថកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣១១] កុសលធម៌ជានោឧបាទាអាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ៗបទ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣១៣] អកុសលធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា នោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈ ១ គ្រប់ៗបទ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣១៥] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា ឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ជាឧបាទា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទាគី អព្យាកតធម៌ ជានោ-
ឧបាទាគី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
ឧបាទាផង នូវអព្យាកតធម៌ជានោឧបាទាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៣១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋប្បិយមានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋប្បិយ
មានវារៈ ១ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ។

[៣១៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនតន្ត្រិយប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគ-
តប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣១៨] អព្យាកតធម៌ជានោឧបាទា ជាបដ្ឋប្បិយនៃអព្យាកតធម៌ ជានោ-

ឧបាទា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣១៩] អព្យាកតធម៌ជាឧបាទា ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជានោ-
ឧបាទា ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ២ ។

[៣២០] អព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជា
នោឧបាទា ដោយអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបឋមវារៈ មានអធិបតិព័រ
ក្នុងវារៈទាំងពីរ មានសហជាតាធិបតិ ។

[៣២១] ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៥ ។

[៣២២] អព្យាកតធម៌ជាឧបាទា ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជានោ-
ឧបាទា ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ជានោឧបាទា ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ជានោឧបាទា ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ២ ។

[៣២៣] ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិ-
យប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ឧបាទាទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទ្ទន្ទកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣២៤] កុសលធម៌ដែលកម្ម (ប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម) មិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលកម្ម (ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម) មិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។
(តិកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បដ្ឋយទុកកុសលដែរ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣២៦] អកុសលធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣២៨] អព្យាកតធម៌ដែលកម្មកាន់យកហើយ អាស្រ័យនូវអព្យាក-

កតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យនូវអព្យា-
 កតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អព្យាកតធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែល
 កម្មកាន់យកហើយផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែល
 កម្មកាន់យកហើយផង នូវពួកមហាកុតផង ។

[៣២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ បេយ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
 ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៣៣០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៤ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បេយ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៤ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
 ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនតន្រ្តិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
 នឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសម្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនោ-
 នតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៣១] អព្យាកតធម៌ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យក ហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៤ ក្នុងឧបាទិទ្ធមូលកៈ មានវារៈ ២ ក្នុងអនុបាទិទ្ធមូលកៈ មានវារៈ ២ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណា- ធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៣៣៣] អព្យាកតធម៌ដែលកម្មកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលកម្មកាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត មានបញ្ហា ២ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលកម្មមិនកាន់យកហើយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ និងជាអារម្មណបុរេជាតតែម្យ៉ាង ។ យជនៈ ២ បានដល់ អារម្មណបុរេជាតផង វត្ថុបុរេជាតផង ។ មានវារៈ ៦ ។

[៣៣៤] ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអាសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

[៣៣៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៣៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ ឧបាទិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ មហន្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានទុកកុសលត្ថកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៣៨] កុសលធម៌មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៣៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៤០] អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន (សេចក្តីប្រកាន់មាំ) អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អកុសលធម៌ជាឧបាទានផង អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៤២] អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៤៤] អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោឧបាទានមូលកៈ មានវារៈ ៣ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មិនមែនជាឧបាទានមូលកៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង

សម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣៤៦] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៤៨] កុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសល- ធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥០] អកុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥២] អព្យាកតធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អព្យាកតធម៌មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(វារៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៥៤] កុសលធម៌ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៥៦] អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាក ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបាទានផង

នូវអកុសលធម៌ប្រាសចាកឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៦ ។

[៣៥៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។
សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៥៩] អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ប្រកបដោយឧបាទាន ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបាទានសម្បយុត្តមូលកៈ
មានវារៈ ៣ បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងឧបាទានវិប្បយុត្ត មានវារៈ
១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុង
និស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ៤ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិគ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៦១] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រាសចាកឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៣] កុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបា-
ទានផង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជា
ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៥] អកុសលធម៌ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាឧបាទានផង ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអកុសលធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកកុសលដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៧] អព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង មិន

មែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៦៩] អកុសលធម៌ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបា-
ទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយ
ឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាឧបាទានផង ប្រកបដោយឧបាទានផង នូវអកុ-
សលធម៌ប្រកបដោយឧបាទានផង មិនមែនជាឧបាទានផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ដំណើរនេះ ប្រហែលគ្នានឹងឧបាទានទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ៩ ។

ចប់ ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៧១] កុសលធម៌ប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៣] អកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់មាន
វារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៤] អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែល
ប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យា-
កតធម៌ ដែលប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាស
ចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែល
ប្រាសចាកឧបាទាន តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែល
ប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុក្ខអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ឧបាទានវិប្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ ឧបាទានគោច្ចកទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៦] កុសលធម៌មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៧៨] អកុសលធម៌ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាកិលេសផង នូវអកុសលធម៌មិនមែនជាកិលេស

ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ។

[៣៨០] អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
កិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ គឺមោហាៈ ដែលប្រកបដោយ
វិចិកិត្តា អាស្រ័យនូវវិចិកិត្តា មោហាៈដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវ
ឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជា
កិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ គឺមោហាៈដែលប្រកបដោយ
វិចិកិត្តា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធដែលប្រកបដោយវិចិកិត្តា មោហាៈដែលប្រកប
ដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ ។ អកុសលធម៌
ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង នូវអកុសលធម៌មិន
មែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ គឺមោហាៈ ដែល
ប្រកបដោយវិចិកិត្តា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធដែលប្រកបដោយវិចិកិត្តាផង នូវ
វិចិកិត្តាផង មោហាៈដែលប្រកបដោយឧទ្ធច្ចៈ អាស្រ័យនូវពួកខន្ធដែលប្រកប
ដោយឧទ្ធច្ចៈផង នូវឧទ្ធច្ចៈផង ។

[៣៨១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
៩ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បញ្ហាវារៈ

[៣៨២] អកុសលធម៌ ជាភិលេស ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជា ភិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបទកណ្តាល មានវារៈ ៣ បានដល់ សហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បេឃ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារ- ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៤] អព្យាកតធម៌មិនមែនជាភិលេស អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាភិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។
ចប់ ភិលេសទុកកុសលត្តិកៈ ។

សន្តិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៦] កុសលធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។
កុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៣៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៨] អកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៣៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋប្បដ្ឋប្បយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៩០] អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវ

អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុក្ខអព្យាកតៈដែរ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតប្បវិទ្យា
 ពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សន្តិលេសិកទុក្ខកុសលត្តិកៈ ។

សន្តិលេសិកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[៣៧២] កុសលធម៌ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៤] អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៣៨៦] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សន្តិលិង្គទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសម្បយុត្តុទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៣៩៨] កុសលធម៌ ប្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៩៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤០០] កុសលធម៌ប្រកបដោយកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤០២] អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកកិលេស អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤០៤] កុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤០៦] អកុសលធម៌ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តី

សៅហ្មងផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេសផង គួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មងផង អកុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេស
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤០៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤០៨] អព្យាកតធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេស
ផង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង មិនមែនជា
កិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ កិលេសសន្តិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសសន្តិលិង្គទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤១០] អកុសលធម៌ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ដែលសៅហ្មងផង នូវអកុសលធម៌ដែលសៅហ្មងផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកអកុសលដែរ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តីបណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសសន្តិលិង្គទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ
បដិច្ចវារៈ

[៤១២] អកុសលធម៌ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកបដោយកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែល ប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកប ដោយកិលេសផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលជាកិលេសផង ប្រកប ដោយកិលេសផង នូវអកុសលធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេសផង មិនមែន ជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកិលេសទុកកុសលដែរ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

បដិច្ចវារៈ

[៤១៤] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេសតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេស
តែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស
តែមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលដែរ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

បដិច្ចវារៈ

[៤១៦] អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់សេចក្តីសៅ
ហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាស
ចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ដែលប្រាសចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេស
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកកិលេស

តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេសទាំង
មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តីបណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ កិលេសគោច្ឆកទុកកុសលត្តិកៈ ។

ធនស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

[៤១៨] កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៤១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤២០] អកុសលធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អកុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៤២២] អកុសលធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
គឺមោហៈដែលប្រកបដោយវិចិត្តិកិច្ចា អាស្រ័យនូវពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយ
វិចិត្តិកិច្ចា ។ អកុសលធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៤២៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តីបណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤២៤] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃ
អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុ-
សលធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ដែលមិន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងទស្សនៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអធិ-
បតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ មាន
វារៈ ២ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិនិងឯការម្មណាធិបតិ ។
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ទស្សនមូលកៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនទស្សនៈ
មានវារៈ ១ ។ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវ-
នប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ។

[៤២៦] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤២៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ ។

ការវាយបហាតព្វទុកកុសលត្តិកៈ

[៤២៨] កុសលធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤២៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៣០] អកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខកុសលដែរ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៣២] អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវ
 អព្យាកតធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
 ចប់ ការវិនាយបហាតព្វទុក្ខកុសលត្តិកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកកុសលត្តិកៈ

[៤៣៤] កុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
 ស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៣៦] អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 នូវអកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
 ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប
 កើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ផង នូវអកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៧] អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
 ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ក្នុងនទស្សនៈ មានវារៈ ២ ក្នុង
 យជនៈ មានវារៈ ១ ។

[៤៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦
 ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤៣៩] អកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
 ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង

ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៦ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៤១] អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃអកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងទស្សនៈ មានវារៈ ១ ក្នុង
នទស្សនៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្ត-
រប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។ បេ ។ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិ-
យប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុង
នត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ បេ ។

[៤៤៣] អព្យាកតធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកៈ ។

ការនាយបហាតព្វហេតុកុកុសលត្តិកៈ

[៤៤៥] កុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៤៧] អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុទុកកុសលដែរ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៤៩] អព្យាកតធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ ការវិនាយបហាតព្វហេតុកុទុកកុសលត្តិកៈ ។

សវិតក្កន្តកកុសលត្តិកៈ

[៤៥១] កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកប
ដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង កុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈផង អាស្រ័យនូវ

កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៤៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ។

[៤៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ។ បេ។ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៤ ។ បេ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៥៤] កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នៃកុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈផង ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ កុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៤៥៥] កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកប
 ដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌មិនមាន
 វិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង កុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈផង
 ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។

[៤៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវារៈ ៣ ខាងក្រោម បាន
 ដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងអវិតក្កៈ មានវារៈ ១ បានដល់សហជាតាធិបតិ ។
 ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហា-
 រប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុង
 នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៦ ។

[៤៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៤៥៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

(បទ) នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ។

[៤៦០] អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌មិនមាន
វិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈផង អកុសលធម៌មិនមាន
វិតក្កៈផង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រកប
ដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុសល-
ធម៌មិនមានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ។

[៤៦២] អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអកុ-

សាលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអកុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៦៤] អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។ បេ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
មគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៦៦] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយ

វិតក្កៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈផង នូវអព្យាកតធម៌មិន
មានវិតក្កៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៤៦៨] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៩ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
នតន្ត្រីយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៦៩] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌មិន
មានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៤៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ
៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 កម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគ-
 តប្បច្ច័យមានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤៧២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ។

[៤៧៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារដូចបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សវិតក្កទុកកុសលត្តិកៈ ។

សវិចារទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៧៥] កុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកប
 ដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌
 មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ កុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវ

កុសលធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវកុសលធម៌មិនមានវិចារៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងសវិតក្កទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៧៧] អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមានវិចារៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវអកុសលធម៌មិនមានវិចារៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ដូចគ្នានឹងសវិតក្កទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៧៩] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានវិចារៈ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយ
វិចារៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវអព្យាកតធម៌
មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសវិតកុទុក្ខអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៨១] អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៤៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៧ ។ បេ ។ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ
៧ ។

[៤៨៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ មាន
វារៈ ៧ ។

[៤៨៤] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[៤៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាយ ។
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈផងចុះ ។

ចប់ សវិតារទុកកុសលត្តិកៈ ។

សប្បុរសភាពកុសលត្ថកៈ

[៤៨៦] កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង កុសលធម៌មិនមានបីតិផង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិផង នូវកុសលធម៌មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤៨៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៨៩] កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ មិនមានបីតិ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមានបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៩០] កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ គឺមានវារៈ ៤ បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៤៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៤៩៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៩៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចក្នុងកុសលតិកៈដែរ ។

[៤៩៥] អកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិផង នូវអកុសលធម៌មិនមានបីតិផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៩៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ។

(ទុក្ខនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៩៧] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមានបីតិផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៤៩៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៤៩៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បេឃ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១

ក្នុងនត្រ័យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥០០] អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។ បេ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងត្រ័យប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៤ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ សប្បីតិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

បីតិសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០២] អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ... កុសលក្តី
អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។

សុខសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០៣] អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយសុខ... កុសលក្តី
អកុសលក្តី អព្យាកតៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។ ... អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌... ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ១ ។ ...
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ... ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ
៧ ។ បេ វារៈ ៦ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើផងចុះ ។

ក្នុងបច្ចនីយៈក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងតន្ត្រីយប្បច្ច័យ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ៧ ។

ឧបេក្ខាសហគតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥០៤] អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា... មានវារៈ ៦
ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុកៈដែរ ។ ពាក្យថា ឧបេក្ខា បានដល់ ឧបេក្ខា
ផ្សេងៗគ្នា ។

ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចនីយៈ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៦ ។

[៥០៥] អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា... មានវារៈ ៦ ។

[៥០៦] អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌មិនប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើប កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង នូវអកុសលធម៌មិនប្រកប ដោយឧបេក្ខាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ។

អកុសល ក្នុងទីទាំងពួង បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះឯង

(ទុក្ខៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុក្ខៈដែរ ។

[៥០៨] ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រកបដោយ ឧបេក្ខា... ប្រស្នា ៧ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បីតិកទុក្ខអព្យាកតៈដែរ ។

[៥០៩] ក្នុងបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលាកុសល ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ ក្នុង ឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអព្យាកតៈ មានវារៈ ៧ ។

កាមាវចរទុកកុសលត្ថិកៈ

[៥១០] កុសលធម៌ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៥១២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥១៣] កុសលធម៌ជាកាមាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ គឺក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ២ ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ បេ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ក្នុង

នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៤១៥] អកុសលធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
កាមាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៤១៧] អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
កាមាវចរៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជាកាមាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាកាមាវចរៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ បេយ្យ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ។ បេយ្យ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤១៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បេយ្យ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

នវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិ-
គតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥២០] អព្យាកតធម៌ជាកាមាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាកា-
មាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ គឺក្នុងកាមាវចរៈ មានវារៈ ១
ក្នុងនកាមាវចរៈ មានវារៈ ៣ ក្នុងកាមាវចរៈ មានតែសហជាតាធិបតិម្យ៉ាង ។
ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យមានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ។

ចប់ កាមាវចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥២២] កុសលធម៌ជារូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ២ ។

[៥២៤] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ។ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥២៥] កុសលធម៌ជារូបាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជារូបាវចរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥២៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ គឺក្នុងរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ បានដល់ សហជាតាធិបតិតម្យាង ក្នុងនរូបាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ គឺក្នុងរូបាវចរៈ មានវារៈ ១ ក្នុងនរូបាវចរៈ មានវារៈ ២ ។ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ។ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ។ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ

មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ ។

[៥២៧] អកុសលធម៌មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំង
អស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៥២៨] អព្យាកតធម៌ជារូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
រូបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជារូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជារូបាវចរៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងកាមាវចរនកាមាវចរទុកអព្យាកតៈដែរ ។
ប្រស្នាទាំងប៉ុណ្ណោះ ត្រឡប់ទៅកាន់ទីខាងក្រោមនិងខាងលើ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
ចប់ រូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

អរូបាវចរទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៣០] កុសលធម៌អរូបាវចរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ អរូបា-

វចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌មិនមែនជាអុបាវចរៈ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាអុបាវចរៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៥៣២] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ។ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៣៣] កុសលធម៌ជាអុបាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអុបា-
វចរៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុង
អាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ២ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៥៣៥] អកុសលធម៌មិនមែនជាអុបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌មិនមែនជាអុបាវចរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៥៣៦] អព្យាកតធម៌ជាអុបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
អុបាវចរៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌

មិនមែនជាអរុបាវចរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរុបាវចរៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាអរុបាវចរៈ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអរុបាវចរៈផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរុបា-
វចរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៥៣៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
នអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៣៩] អព្យាកតធម៌ ជាអរុបាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជា
អរុបាវចរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
អរុបាវចរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអរុបាវចរៈ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៥៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ គឺក្នុងអរុបាវចរមូល មានវារៈ ២ ក្នុងនអរុបាវចរៈ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ គឺក្នុងអរុបាវចរមូល មានវារៈ ៣ ក្នុង

នអរុប្បាវចរៈ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។ ក្នុង
 សហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
 បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអាសេ-
 វនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យមានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ បេ ។

ចប់ អរុប្បាវចរទុកកុសលត្តិកៈ ។

បរិយាយបន្ទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៤១] កុសលធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
 ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌
 ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូល
 ក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៤៣] អកុសលធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៤៥] អព្យាកតធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ បរិយាបន្នទុកកុសលត្តិកៈ ។

និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៤៧] កុសលធម៌ជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជានិយ្យា-

និកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកៈដែរ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតតប្បឡូតិស្តារផងចុះ ។

[៥៤៩] អកុសលធម៌ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
អនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៥៥១] អព្យាកតធម៌ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
អនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ និយ្យានិកទុកកុសលត្តិកៈ ។

និយតទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៥៣] កុសលធម៌ជានិយតៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ជាអនិយតៈ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកកុសលៈដែរ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៥៥] អកុសលធម៌ជានិយតៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ជាអនិយតៈ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ជាអនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៥៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈជាដើម បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៥៨] អកុសលធម៌ជានិយតៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជានិយតៈ

ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ជាអនិយតៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ជាអនិយតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ គឺក្នុងនិយតៈ (ទី ១)
បានដល់ សហជាតាធិបតិ ក្នុងនិយតៈទី ២ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ ។ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បេ ។

[៤៦០] អព្យាកតធម៌ជាអនិយតៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
អនិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។
ចប់ និយតទុកកុសលត្តិកៈ ។

សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ

[៤៦២] សឧត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសឧត្តរកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនុត្តរកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវអនុត្តរកុ-

សលធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៦៤] សឧត្តរអកុសលធម៌ អាស្រ័យនូវសឧត្តរអកុសលធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៦៦] សឧត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវសឧត្តរអព្យាកតធម៌ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អនុត្តរអព្យាកតធម៌ អាស្រ័យនូវអនុត្តរ-
អព្យាកតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

(ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងលោកិយលោកុត្តរទុកអព្យាកតៈដែរ ។

ចប់ សឧត្តរទុកកុសលត្តិកៈ ។

សរណាទុកកុសលត្តិកៈ

[៥៦៨] កុសលធម៌ជាអរណៈ (កុសលធម៌ដែលមិនមានសេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧០] អកុសលធម៌ជាសរណៈ (អកុសលធម៌ ដែលប្រកបដោយគ្រឿងសៅហ្មង) អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៥៧២] អព្យាកតធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧៤] អព្យាកតធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាអរណៈ

ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

បញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកកុសលត្ថិកៈ ។

សរណទុកវេទនាត្ថិកៈ

[៤៧៦] ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អរណៈ សម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៧៨] ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌
ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៩] ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យ ។

[៥៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៨១] ធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាសរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
អាស្រ័យនូវធម៌ជាអរណៈ សម្បយុត្តដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណាប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សរណទុកវេទនាតិកៈ ។

សរណទុកវិបាកត្តិកៈ

[៥៨៣] វិបាកធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអរណៈ ជាវិបាក
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៥៨៥] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៨៧] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ
អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកវិបាកត្តិកៈ ។

សរណាទុក្ខទាទិន្នត្តិកៈ

[៥៨៩] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មគីកិលេស មានតណ្ហា ជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌មានកម្ម គីកិលេស មាន តណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជា អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៩១] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ (ធម៌មានកម្ម គីកិលេសមានតណ្ហា ជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌មានកម្ម គីកិលេសមាន តណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនុបាទិទ្ធិ- បាទានិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៥៩៣] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធម៌ (ធម៌មានកម្មគីកិលេស មាន

តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ធម៌មានកម្ម គឺកិលេស
មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ធិអនុបា-
ទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុក្ខបាទិទ្ធិត្តិកៈ ។

សរណទុក្ខសន្តិលិដ្ឋត្តិកៈ

[៥៧៥] សន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌
(ធម៌ដែលសៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧៧] អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិក

ធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៩៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៩៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំង
មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គអសន្តិ-
លេសិកធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកសន្តិលិង្គតិកៈ ។

សរណទុកវិតក្កតិកៈ

[៦០១] សវិតក្កសវិចារធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយការត្រិះរិះ ប្រកប
ដោយការរាវរក) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាអរណៈ អា-
ស្រ័យនូវសវិតក្កសវិចារធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦០៣] អវិតក្កវិចារមត្តធម៌ (ធម៌មិនមានវិតក្កៈគ្រាន់តែមានវិចារៈ)
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអវិតក្កវិចារមត្តធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៦០៥] អវិតក្កអវិចារធម៌ (ធម៌មិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រិះរិះទាំង
មិនប្រកបដោយការរាវរក) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអវិតក្កអវិចារធម៌ ជា
អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកវិតក្កតិកៈ ។

សរណទុកបីតិភ្នំក្កៈ

[៦០៧] បីតិសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយបីតិ) ជាសរណៈ អា-

ស្រ្តីយន្តវបីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
បីតិសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ្តីយន្តវបីតិសហគតធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦០៩] សុខសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយសុខ) ជាសរណៈ
អាស្រ្តីយន្តវសុខសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ សុខសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ្តីយន្តវសុខសហគតធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦១១] ឧបេក្ខាសហគតធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា) ជាសរណៈ
អាស្រ្តីយន្តវឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ្តីយន្តវឧបេក្ខាសហ-
គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សរណទុកបីតិគ្គិកៈ ។

សរណទុកទស្សនត្តិកៈ

[៦១៣] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ (ធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ)
ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦១៥] ការវិនាយបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវការវិនាយ-
បហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦១៧] នេវទស្សនេននការវិនាយបហាតព្វធម៌ (ធម៌ដែលមិនត្រូវ

លះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនត្រូវលះដោយការវិនា) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
នេវទស្សនេនការវិនាយបហាតព្វធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៦១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ
មានវារៈ ១ ដែរ ។

ចប់ សរណទុកទស្សនត្តិកៈ ។

សរណទុកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ

[៦១៩] ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ ជា
សរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦២១] ការវិនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះ
ដោយការវិនា) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវការវិនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជា
សរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៦២៣] នេវទេស្សនេននការវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ (ធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទេស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវនេវទេស្សនេននការវនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ចុះ ។

ចប់ សរណទុកទេស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ ។

សរណទុកអាចយគាមិត្តិកៈ

[៦២៥] អាចយគាមិធម៌ (ធម៌ដល់នូវការសន្សំកំពុងឡើង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអាចយគាមិធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន

សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦២៧] អបចយគាមិធម៌ (ធម៌មិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង)
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

[៦២៩] នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ (ធម៌មិនមែនដល់នូវការ
សន្សំកុំពូនឡើង ទាំងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង) ជាអរណៈ
អាស្រ័យនូវនេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើងព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកអាចយគាមិត្តិកៈ ។

សរណាទុកសេក្ខត្តកៈ

[៦៣១] សេក្ខធម៌ (ធម៌របស់សេក្ខបុគ្គល) ជាអរណៈ អាស្រ័យ
នូវសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៣៣] អសេក្ខធម៌ (ធម៌របស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាអរណៈ អា-
ស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៣៥] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន

សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណាទុកសេក្ខត្តកៈ ។

សរណទុកបរិត្តិកៈ

[៦៣៧] បរិត្តធម៌ (ធម៌ដែលមានសភាពតូចត្រូវ) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៣៩] មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវសភាពធំ) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៤១] អប្បមាណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ ជា អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានវារៈតែ ១ ។

ចប់ សរណទុកបរិត្តិកៈ ។

សរណទុកបរិក្ខារម្មណត្តិកៈ

[៦៤៣] បរិក្ខារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ) ជាសរណៈ
អាស្រ័យនូវបរិក្ខារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៤៥] មហគ្គតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតារម្ម-
ណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦៤៧] អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអប្បមា-
ណារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកបរិក្ខារម្មណត្តិកៈ ។

សរណាទុកហ៊ានត្តិកៈ

[៦៤៩] ហ៊ានធម៌ (ធម៌ដ៏ថោកទាប) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវ
ហ៊ានធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥១] មជ្ឈិមធម៌ (ធម៌ជាកណ្តាល) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
មជ្ឈិមធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៣] បណ្ឌិតធម៌ (ធម៌ដ៏ខ្ព្ពតម) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
បណ្ឌិតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណាទុកហ៊ានត្តិកៈ ។

សរណាទុកមិច្ឆតតិកៈ

[៦៥៥] មិច្ឆតនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង) ជា
សរណៈ អាស្រ័យនូវមិច្ឆតនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៧] សម្មតនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង) ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវសម្មតនិយតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៥៩] អនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពមិនទៀង) ជាសរណៈ
អាស្រ័យនូវអនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៦៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណាទុកមិច្ឆតតិកៈ ។

សរណទុកមគ្គារម្មណត្ថិកៈ

[៦៦១] មគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមគ្គារម្មណធម៌ ជា
អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៦៣] មគ្គហេតុកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមគ្គហេតុកធម៌ ជា
អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៦៥] មគ្គាធិបតិធម៌ (ធម៌ដែលមានមគ្គជាអធិបតិ) ជាអរណៈ
អាស្រ័យនូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

ចប់ សរណទុកមគ្គារម្មណត្ថិកៈ ។

សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ

[៦៦៧] ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ជាសរណៈ ផង នៃឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៨] ឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

បញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកឧប្បន្នត្តិកៈ ។

សរណទុកអតីតត្តិកៈ

[៦៧០] បច្ចុប្បន្នធម៌ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បច្ចុប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃ បច្ចុប្បន្នធម៌ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

បញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកអតីតត្តិកៈ ។

សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[៦៧២] អតីតារម្មណធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អតីតារម្មណធម៌ ជា អរណៈ អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៧៤] អនាគតារម្មណធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអនាគតារម្មណ- ធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនាគតារម្មណធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន

សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៧៦] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបច្ចុប្បន្នារម្ម-
ណធម៌ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន

សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអតីតារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តិកៈ

[៦៧៨] អជ្ឈត្តធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាសរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ
អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
 សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៨០] ពហិទ្ធាធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធាធម៌ ជាសរណៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ
 អាស្រ័យនូវពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
 សឹងមានសេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអជ្ឈត្តតិកៈ ។

សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណាតិកៈ

[៦៨២] អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តារម្មណធម៌
 ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជា
 អរណៈ អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
 សេចក្តីពិស្តារ ។

[៦៨៤] ពហិទ្ធារម្មណធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធារម្មណធម៌
 ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ ពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជា
 អរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៦៨៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី សឹងមាន
 សេចក្តីពិស្តារ ។

ចប់ សរណទុកអជ្ឈត្តារម្មណត្តិកៈ ។

សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៦៨៦] អនិទស្សនសប្បដ្ឋានធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្ស-
 នសប្បដ្ឋានធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៦៨៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ

១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦៨៨] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈផង នូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៦៩០] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៩២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៧៣] ក្នុងនអាម្ពណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៤] ក្នុងនអាម្ពណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយា-

នុលោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលយើងបានរាប់

ហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សរណទុកសនិទស្សនត្តិកៈ ។

ចប់ បិដិទុកត្តិកៈ ។

ចប់ អនុលោមទុកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

អនុលោមត្តិកទុក្ខប្បដ្ឋាន

កុសលត្តិកហេតុទុក្ខៈ

[៦៩៥] ហេតុធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩៦] ហេតុធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតអាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៨៨] ហេតុធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាកុសល ទើប កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវ ហេតុធម៌ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជា អព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិ- បតិប្បច្ច័យ ។

[៦៨៩] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។

[៧០០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈ
ក្តីសម្បយុត្តវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ៣ គ្រប់បទទាំងអស់ ។

[៧០២] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យា- ក្រឹត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៣] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៤] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃ ហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជា បច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជា អព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០៥] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ សហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា

អព្យាក្រឹត ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

អញ្ញាមញ្ញនិស្សយប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។

[៧០៧] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
អព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃ
ហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជា
បច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាអកុសល
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអកុសល
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៨] ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
 អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧១០] ហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសលជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាកុសល
 ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាអកុ-
 សល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 កុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌
 ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃ
 ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧១១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ។

[៧១២] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៣] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

អនុលោមក្តី បច្ចនីយៈក្តី អនុលោមប្បច្ចនីយៈក្តី បច្ចនីយានុ-
លោមក្តី នៃបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ដែលយើងរាប់ហើយ
យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីរាប់យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧១៤] នហេតុធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជា
កុសលក្តី នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជា
អព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាអកុសលក្តី នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតក្តី អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាកុសល
ផង នូវនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាអកុសលផង នូវ

នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹតផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៥] នហេតុធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧១៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង កម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

[៧១៧] នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត

ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៨] នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧១៩] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនតន្រ្ទិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៧២០] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២១] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនិហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ច័យវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២២] និហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជា
អកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុ-
ធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ និហេតុធម៌ជាអកុសល ជា
បច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ ជា
អកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និ-
ហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ និហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជា
កុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃ
និហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៣] និហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ និហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនិហេតុធម៌ជាអកុសល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ និហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃ
និហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ និហេតុធម៌

ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាកុសល ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៤] នហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាកុសល ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជា
អកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុ-
ធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៥] នហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាកុសល
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជា
អកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃន-
ហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអកុសល
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជា
អកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
ជាកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាអព្យាក្រឹត ជាបច្ច័យ

នៃនហេតុធម៌ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧២៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
បុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អារសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៥ ។

[៧២៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុទុកៈ ។

វេទនាត្ថកហេតុទុក្ខៈ

[៧៣០] ហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៧៣៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ សហជាតវារៈក្តី ។ បេ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៣៥] ហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា

ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខម-
សុខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៦] ហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជា
បច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគ-
តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៣៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ។

[៧៣៩] ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បវចនា ។

[៧៤០] ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៩ ព្រោះនិរោធិប្បវចនា ។

បញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៤១] និរោធិប្បវចនា អាស្រ័យនូវនិរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវចនា ។ និរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវនិរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវចនា ។ និរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា អាស្រ័យនូវនិរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បវចនា ។

[៧៤២] ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បវចនា មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៣] ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ២ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ៣ ក្នុងនិរោធិប្បវចនា មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៤៤] និរោធិប្បវចនា ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនិរោធិប្បវចនា

ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយ
 សុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកប
 ដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃន-
 ហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ-
 វេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយ
 អទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៦] នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៧] នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុ-
ធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខម-
សុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិបា-

កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 នត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។

[៧៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៧៥០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះ ។

ចប់ វេទនាត្តិកហេតុទុកៈ ។

វិចារកត្តិកហេតុទុកៈ

[៧៥២] ហេតុធម៌ជាវិបាក អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ជាវិបាក ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រកតី អាស្រ័យ
 នូវហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជា

ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៤] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៥៥] ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌
មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥៦] ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាវិបាក ដោយ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអា-

រម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេ-
 តុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជា
 វិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
 បច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៧] ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌
 ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃ
 ហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

ក្នុងសមន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៧៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យ

ពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៦២] នហេតុធម៌ជាវិបាក អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាវិបាក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិន
មែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាវិបាក ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាវិបាកក្តី នហេតុធម៌ជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជា
ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី
 នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី
 អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែន
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាវិបាកផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែន
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងវិបាក

កប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១៣ ។ បេ ។ ក្នុង
សម្បយុត្តប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៦៤] នហេតុធម៌ជាវិបាក អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាវិបាក ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៧ ។

[៧៦៥] នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាវិបាក ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
អារម្មណប្បជ្ឈយ ។

[៧៦៦] ក្នុងនហេតុប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បជ្ឈយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអនន្តរប្បជ្ឈយ មានវារៈ
៥ ក្នុងនសមនន្តរប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជាតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១២
ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអាសេវនប្បជ្ឈយ មានវារៈ ១៣
ក្នុងនកម្មប្បជ្ឈយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្ប-
យុត្តប្បជ្ឈយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារប្រហែលគ្នា
នឹងបដិច្ចវារៈ ។

[៧៦៧] នហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ
អារម្មណប្បជ្ឈយ នហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បជ្ឈយ នហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃ

នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៨] នហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៩] នហេតុធម៌ជាវិបាក ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ជាវិបាក ដោយ អនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនជាធម៌មានវិបាក ជាប្រក្រតី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាកនិងមិនមែនជាធម៌

មានវិបាកជាប្រក្រតី ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៦ ។

[៧៧២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិបាកត្តិកហេតុទុកៈ ។

ឧបាទ្ទន្ទត្តកហេតុនុក្ក:

[៧៧៤] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៧៧៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៧៧] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា

ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌មានកម្មប្រកប
 ដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម
 មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-
 ធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក
 ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៨] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មាន
 តណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជា
 ដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជា

ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មាន
 តណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
 ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៧៩] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មាន
 តណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម
 មិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិន
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម

ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអធិប- តិប្បច្ច័យ ។

[៧៨០] ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជា ដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជា បច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិន កាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក ទាំងមិនជា ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្ម ប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអនន្ត- រាប្បច្ច័យ ។

[៧៨១] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យកទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកតែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ បេ។

[៧៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៧៨៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៨៦] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ជាធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស

មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី នហេតុធម៌ ជា
ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយ
កិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អា-
ស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម
មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវន-
ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍
ដល់ឧបាទានក្តី នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានក្តី អាស្រ័យនូវន-

ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់
 យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិន
 កាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល
 កម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
 ឧបាទានផង នូវនហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទានផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៧] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
 ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ

កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាធម៌មានកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជា
 ដើមមិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
 កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៨៩] នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
 ជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៦ ។

[៧៩១] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩២] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណាបណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ឧបាទិទ្ធត្ថិកហេតុទុកៈ ។

សង្កលិដ្ឋត្ថិកហេតុទុកៈ

[៧៩៣] ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង និងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៩៦] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំង
មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៧] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង
តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុ-
ធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃ
ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៩៨] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិន សៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៧៩៩] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។

[៨០០] ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តី សៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តី សៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង

ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
 ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៨០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគ-
 តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៨ ។

[៨០៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨០៥] នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មងទាំង គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ជា ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែល មិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មងតែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិន សៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់ សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជា ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង នូវនហេតុធម៌ ជា

ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៦] នហេតុធម៌ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅ
ហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិន
សៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អា-
ស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៩ ។

[៨០៨] នហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅ

ហ្មឺន អាស្រ័យនូវនរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ទើបកើតឡើង ព្រោះនរហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៧] ក្នុងនរហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនរអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនរអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងនរោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[៨១០] នរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មឺនទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មឺន ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺនទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៨១១] នរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មឺនទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលសៅហ្មឺន ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មឺន តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មឺន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ នរហេតុ-

ធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ ជាធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៣ ។

[៨១៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៨១៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨១៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សន្តិលិង្គតិកហេតុទុកៈ ។

វិវត្តកត្តិកហេតុទុក្ខៈ

[៨១៦] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨១៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

[៨១៩] ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ

ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២០] ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែ
 វិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកប
 ដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨២១] ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
 វិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ
 ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨២២] ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃ
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ ហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៣] ហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សៈ
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៨២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សៈយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សៈយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៨២៦] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៧] ក្នុងនិទានអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (វិតក្កត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨២៨] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ក្តី នហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុ-
 ធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អា-
 ស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មាន
 ត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុ-
 ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមាន

វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
នហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
វិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី
អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី ន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប

ដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
វិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង
នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយ
វិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
ដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៦ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី
អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ
 អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ១ នហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម
 តែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវ
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកប
 ដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយ
 វិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន

វិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ
 ផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកប
 ដោយវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវ
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ នហេតុធម៌ មិន
 មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិង
 ប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង
 នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ នហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយ
 វិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
 មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៨២៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អា-

ស្រ្តីនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
អាស្រ័យ នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម
តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិន
មានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុ-
ធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
វិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម
តែវិចារៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ

មានត្រឹមតែវិចារៈផង នូវនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
២១ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ
២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិ-
យប្បច្ច័យ ឈានប្បច្ច័យនិងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣៧ ។

[៨៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ។

[៨៣២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៣៤] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យ

នៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ន-
ហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
មានត្រឹមតែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកប
ដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម
តែវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈក្តី នហេតុធម៌
មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មាន
ត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម

តែវិចារក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមិនមានវិចារក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារក្តី នហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និង
 ប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ
 និងប្រកបដោយវិចារក្តី នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី ជា
 បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈមានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារក្តី នហេតុធម៌ មិនមាន
 វិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមាន
 វិចារៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៣៥] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃ
 នហេតុធម៌ មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៥ ។

[៨៣៦] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជា
 បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយ

អនន្តរប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៨៣៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងប្រកបដោយវិចារៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៨៣៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៨ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣០ ។

[៨៣៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៥ ។

[៨៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៤១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (វិតក្កត្ថិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិតក្កត្ថិកហេតុទុកៈ ។

បីតិវិធីករហេតុនុក្ករៈ

[៨៤២] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៤៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនបច្ច័យជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៤៥] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិផង ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤៦] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យនៃ

ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៤៧] ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៨៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ។

[៨៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (បីតិគ្គិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៥២] នហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី អាស្រ័យ

នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ន-
 ហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវ
 នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 សុខក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៣] នហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុ-
 ធម៌ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះ

អារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិផង នូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១០ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៥៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន វារៈ ១០ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៥៦] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប ដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យ នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប ដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិផង នៃ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ ដោយអា- រម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប ដោយបីតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ប្រកប

ដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយសុខផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុ
 ធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិផង នៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ
 ផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៥៧] នហេតុធម៌ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 សុខ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិក្តី នហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[៨៥៨] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយបីតិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។ បេ។

[៨៥៩] ... ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។
 នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជា
 បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៤ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិក្កី នហេតុធម៌ប្រកបដោយសុខក្កី
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៤ ។

[៨៦០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៦ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

[៨៦១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មាន វារៈ ១៦ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ។

[៨៦២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៦៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (បីតិត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បីតិត្ថិកហេតុទុកៈ ។

ទស្សនត្តិកហេតុទុក្ខៈ

[៨៦៤] ហេតុធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង សុទ្ធតែ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៦៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

[៨៦៧] ហេតុធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៦៨] ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥

ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៧០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៨ ។

[៨៧១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៧៣] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវន-
 ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា នា អា-
 ស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី នហេតុធម៌ ដែល
 មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា នាក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុ-
 ធម៌ដែលត្រូវលះដោយការវា នា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយ

ការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះ
 ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ដែលត្រូវលះ
 ដោយការវាក្តី នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
 ការវាក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះដោយការវា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យនូវន-
 ហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
 ការវា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវាផង នហេតុធម៌
 ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧៤] នហេតុធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវនហេ-
 តុធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះ
 ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែល

មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៨៧៦] នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
ការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៧៧] នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
ការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
ត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈផង នូវ
នហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនាផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ

ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះ
ដោយការវិនាផង នូវនហេតុធម៌ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

[៨៧៩] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨០] ក្នុងនអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសដ្ឋវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតតប្បឡាស្តារ ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៨១] នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃនហេ-
តុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
នហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះ
ដោយការវិនា ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ដែលមិន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ដែល
មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[៨៨២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៨៨៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៨៨៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ ។

ឧស្សនេនបហានព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ

[៨៨៦] ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវាណា អាស្រ័យ
នូវហេតុធម៌មានហេតុ ដែលត្រូវលះដោយការវាណា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានហេតុ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះដោយការវាណា អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវាណា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បី

ឲ្យពិស្តារដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៨៩] ហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៩១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។

[៨៩២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-
ហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៩៤] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយ

ការវនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែល
មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
មានហេតុ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។

[៨៩៦] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះដោយការវនា អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៨៩៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៩៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិតគប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៩០០] នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ នហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវនា ជាបច្ច័យ

នៃនហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌មានហេតុដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មានហេតុ ដែលមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧០១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧០២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ។

[៧០៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (ទស្សនេនបហាតព្វ-ហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកហេតុទុកៈ ។

អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ

[៧០៥] ហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកពួនឡើង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ

កត្តានុកត្តាឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវ
ការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើងនិងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង អាស្រ័យ
នូវហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
សន្សំកត្តានុកត្តាឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ច័យទាំងពួង សុទ្ធតែមាន
វារៈ ៣ ។

[៧០៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧០៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី ។ បេ ។ សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិតគប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧១០] ហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
ដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវ
ការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តា
ឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង
និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានុកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែន

ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១១] ហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការ
សន្សំកត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង
និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ដល់នូវការ
សន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ
កត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេ-
តុធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំ
កត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌
មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាន
ឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។

[៧១២] ហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ អារម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ជាបច្ច័យ

នៃហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាតាធិបតិ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃ
 ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ
 និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុ-
 ធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំ
 កត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ ។

[៧១៣] ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
 ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំ
 កត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ដោយអនន្ត-
 រាប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មិនមែន
 ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យ
 នៃហេតុធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តានឡើយ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ ជាបច្ច័យនៃ
 ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើយ និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ

សន្សំកត្តនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
វិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧១៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ។

[៧១៦] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (អាចយគាមិត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧១៨] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តន
ឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើងក្តី នហេតុធម៌
មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តន

ឡើងក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិន
 ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំ
 កត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តានឡើងក្តី នហេតុធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិន
 មែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើងក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនដល់នូវ
 ការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិន
 មែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង
 អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជា
 មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ន-
 ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើងផង នូវ
 នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
 ការសន្សំកត្តានឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
 មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាន
 ឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើងផង នូវ
 នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវ

ការសន្សំកត្តានឡើងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧១៧] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។
នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនដល់
នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។ នហេតុ-
ធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាន
ឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែន
ជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។

[៧២១] នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែន
ជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវ
ការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧២២] នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង និងមិនមែន
ជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តានឡើង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំ
កត្តានឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧២៣] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៦ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ

៥ ។

[៧២៤] ក្នុងនាមអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៥] ក្នុងនាមអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី (បណ្ឌិតគប្បីដឹង)

ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២៦] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់
នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុំ
ពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
មិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ
សន្សំកុំពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង និងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់
នូវការសន្សំកុំពូនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង និងមិន
មែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការ
សន្សំកុំពូនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការ

សន្សំកត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧២៧] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនដល់
នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មិនដល់នូវការសន្សំ
កត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង និង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
៤ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិន
ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំ
កត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៨] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុ-
ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវ
ការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តនឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវ
ការសន្សំកត្តនឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនដល់នូវការ

សន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង
 និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ន-
 ហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការ
 សន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង
 និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេ-
 តុធម៌មិនមែនដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំ
 កត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧២៧] នហេតុធម៌ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុ-
 ធម៌ ដល់នូវការសន្សំកត្តាឡើង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ១៥ ។

[៧៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៣៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (អាចយគាមិត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អាចយគាមិត្ថិកហេតុទុកៈ ។

សេក្ខត្ថិកហេតុទុកៈ

[៩៣៤] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩៣៦] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៩៣៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៩៣៩] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
របស់សេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌
មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៤០] ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិន
មែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៩៤១] ហេតុធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជា
របស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជា
បច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អ-
សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជា

[៩៤៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៨
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។

[៩៤៤] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៨ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៨ ។

[៩៤៥] ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៩៤៦] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋាន ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (សេក្ខត្ថិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះចុះ ។

[៩៤៧] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន នហេតុធម៌ មិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ន-
ហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គលក្តី នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខ-
បុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ នហេតុធម៌ជារបស់អសេក្ខ-
បុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និង មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់ សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់ អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គលផង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខ- បុគ្គលផង នូវនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់ អសេក្ខបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើប កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខ- បុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែន ជារបស់សេក្ខបុគ្គលនិងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៥០] នហេតុធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិន
មែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

[៧៥២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

ដូចជាបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៥៤] នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជា
របស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិន

មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃន-
ហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៥៥] នហេតុធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជា
របស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ ជា
របស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និង
មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មិនមែនជារបស់
សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៧៥៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៧៥៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៤ ។

[៧៥៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៥៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (សេក្ខត្ថិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត

- ៥៤៣ -

បរមត្ថទីបរិ

៥៤៣

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សេកតិកហេតុទុកៈ ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ចុន្ទសមភាគ

អនុលោមត្ថិកទុក្ខប្បដ្ឋាន

បរិត្តត្ថិកហេតុទុក្ខៈ

[១] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍

ប្រមាណមិនបាន ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋប្បយ ។

[៦] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ។

[៧] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋប្បយ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជា

បច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
 មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍
 ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអនន្ត-
 រប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជា
 បច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអា-
 រម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអា-
 រម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 សមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[១១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (បរិត្តត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតប្បវិទ្យាស្ថារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[១៣] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
 មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
 អារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារផង
 នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំផង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
 អារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
 អារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារផង ន-
 ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបានផង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
 អារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍
 តូចឆ្មារផង នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ អាស្រ័យ

នូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្នារផង នូវនហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណ
មិនបានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[១៥] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្នារ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មាន
អារម្មណ៍តូចត្នារ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

[១៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៩] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្នារ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មាន
អារម្មណ៍តូចត្នារ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូច
ត្នារ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃន-
ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្នារ

ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជា
បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអា-
រម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០] នហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[២២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៥ ។

[២៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (បរិត្តតិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បរិត្តតិកហេតុទុកៈ ។

បរិក្ខារម្ពណ្ណាតិកហេតុទុក្ខៈ

[២៥] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៨] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៩] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
 អារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជា
 បច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍
 ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវ
 សភាពធំ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
 ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍
 ប្រមាណមិនបាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណ
 មិនបាន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។

[៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 សមនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[៣២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (បរិក្ខារម្មណត្ថិកហេតុ-

ទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៣៤] នហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៦] នហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៣៨] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៩] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤០] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជា

បច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ
នរហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤១] នរហេតុធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ ជាបច្ច័យនៃនរហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍តូចត្រូវ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៤២] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៣] ក្នុងនរហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនរអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[៤៤] ក្នុងនរហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ ។

[៤៥] ក្នុងអារម្មណ៍ប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនរហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (បរិត្តារម្មណត្ថិក-
ហេតុទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ បរិត្តារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ ។

បរិទត្តិកហេតុទុកៈ

[៤៦] ហេតុធម៌ថោកទាប អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ថោកទាប ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
យ៉ាងកណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ ដ៏ឧត្តម
អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដ៏ឧត្តម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៩] ហេតុធម៌ថោកទាប ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ថោកទាប ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០] ហេតុធម៌ថោកទាប ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ថោកទាប ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ថោកទាប ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ យ៉ាងកណ្តាល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
យ៉ាងកណ្តាល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យ
នៃហេតុធម៌ថោកទាប ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ជាបច្ច័យ

នៃហេតុធម៌ យ៉ាងកណ្តាល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥១] ហេតុធម៌ថោកទាប ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ថោកទាប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ថោកទាប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៥២] ហេតុធម៌ថោកទាប ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ថោកទាប ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌យ៉ាងកណ្តាល ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ យ៉ាងកណ្តាល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ដ៏ឧត្តម ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៥៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (ហ៊ីនត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៧] នហេតុធម៌ថោកទាប អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ថោកទាប ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

សង្កិលិដ្ឋត្ថិកហេតុទុកៈ យ៉ាងណា (ហ៊ីនត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ ហ៊ីនត្ថិកហេតុទុកៈ ។

មិច្ឆត្ថត្ថិកហេតុទុកៈ

[៥៨] ហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យ នូវហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦០] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន វារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ១ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦១] ហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២] ហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៣] ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៤] ហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មាន

សភាពមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៥] ហេតុធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង

ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៦៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (មិច្ឆត្ថិកហេតុទុកៈ) បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧០] នហេតុធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
មានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវ
នឹងទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មាន
សភាពត្រូវនឹងទៀងក្តី នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀងក្តី អាស្រ័យនូវន-
ហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានសភាពមិន
ទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានសភាពមិន
ទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀងផង នូវនហេតុធម៌

មានសភាពមិនទៀងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀងផង
នូវនហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧២] នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មាន
សភាពមិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

[៧៤] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៦] នហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មានសភាពមិនទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌មានសភាពត្រូវ
នឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអារម្ម-
ណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មាន
សភាពមិនទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង

ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
នហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹង
ទៀង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៧] នហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌
មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានសភាពមិន
ទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃ
នហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៧៨] នហេតុធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មានសភាពមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានសភាពត្រូវ
នឹងទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានសភាពមិនទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មានសភាពខុសនឹងទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានសភាពមិន
ទៀង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៧៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៨ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៨០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៨១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៨២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (មិច្ឆត្ថតិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ មិច្ឆត្ថតិកហេតុទុកៈ ។

មគ្គារម្មណាតិកហេតុទុកៈ

[៨៣] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌មានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌
មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យ
នូវហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ

៥ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នូវហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុផង នូវហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[៨៥] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៦] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ ហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី ហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ។

[៨៧] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជា
អារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
ហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេ-
តុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី ហេតុធម៌
មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអា-
រម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៨] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
មគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គ
ជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គ
ជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជា
អារម្មណ៍ក្តី ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជា
ហេតុក្តី ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជា
អារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៨៩] ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គ
ជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជា

អធិបតិ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី ហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិក្តី
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧
ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[៧១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៧ ។

[៧២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (មគ្គារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ)
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៧៤] នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
មគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជា
អធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ

ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នូវនហេតុ-

ធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យនូវន-
 ហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជា
 ហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុផង នូវនហេតុធម៌ មានមគ្គ
 ជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជា
 អធិបតិ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុផង នូវនហេតុធម៌ មាន
 មគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គ
 ជាហេតុក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានមគ្គ
 ជាហេតុផង នូវនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[៧៦] នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មាន
 មគ្គជាអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[៩៨] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១០០] នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០១] នហេតុធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍

ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មាន
 មគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី នហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១០២] នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍
 ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌
 មានមគ្គ ជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នៃ
 នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ
 ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
 មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ ជា
 បច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ផង នៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិ-
 បតិផង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជា
 អារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មាន

មគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១០៣] នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ក្តី នហេតុធម៌មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុក្តី នហេតុធម៌ មានមគ្គជាអធិបតិក្តី ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានមគ្គជាហេតុ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[១០៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

[១០៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ។

[១០៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១០៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (មគ្គារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ)
 បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
 ចប់ មគ្គារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ ។

ឧប្បន្នត្ថិកហេតុទុកៈ

[១០៨] ហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ កើតឡើង
 ហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃពួក
 សម្បយុត្តកហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ។

[១០៩] ហេតុធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ កើត
 ឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ពួកហេតុមិនកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យ
 នៃចេតោបរិយញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១១០] ហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ កើតឡើង
 ហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ... ជាបច្ច័យដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 ជាបច្ច័យដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយវិបាកប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយមគ្គប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយសម្ប-
 យុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បេ។ ... ជាបច្ច័យដោយអវិគ-

តប្បច្ច័យ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១១២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ។

[១១៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១១៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (ឧប្បន្នត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[១១៥] នហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ កើត
ឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនទាន់កើតឡើងហើយ
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
នហេតុធម៌ដែលប្រងនឹងកើតឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែលកើតឡើង
ហើយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១១៦] នហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ កើត
ឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនទាន់កើតឡើងហើយ
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌កើតឡើងហើយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌

ដែលប្រុងនឹងកើតឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១១៧] នហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ... ជាបច្ច័យដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១១៨] នហេតុធម៌ កើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែល
កើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនទាន់កើត
ឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលប្រុងនឹងកើតឡើង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១១៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[១២១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ ឧប្បន្ទត្ថិកហេតុទុកៈ ។

អត្ថវិញ្ញាណប្បដិសន្ធិ

[១២៣] ហេតុធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៤] ហេតុធម៌ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងត្រៀ-
យប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

[១២៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ។

[១២៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២៩] នហេតុធម៌ ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអនាគត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃ

នហេតុធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងវិបា-
កប្បច្ច័យមានវារៈ ១ ក្នុងតន្ត្រិយប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១៣១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[១៣២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៣៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ អតីតត្តិកហេតុទុកៈ ។

អតីតារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ

[១៣៤] ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យ
នូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១៣៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។

[១៣៦] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋាន
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋាន
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៣៧] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាអតីត ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។ ហេ-
តុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[១៣៨] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ជាអតីត ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន ហេ-
តុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន
ដោយអារម្មណ៍ប្បដ្ឋាន ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ជាបច្ច័យនៃ

ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជា
បច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[១៤១] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៤២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (អតីតារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[១៤៣] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន
អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ ។

[១៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
នវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
នមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៤៦] នហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ជាអតីត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន
ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

[១៤៧] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[១៤៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[១៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៥០] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (អតីតារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អតីតារម្មណត្ថិកហេតុទុកៈ ។

អដ្ឋត្ថតិកហេតុទុកៈ

[១៥១] ហេតុធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិភតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៥៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបច្ចាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៥៤] ហេតុធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាងក្នុង ដោយហេ-

តុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៥៥] ហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] ហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ ខាន់ក្រៅ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] ហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្នុង ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ខាន់ក្រៅ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[១៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៤ ។

[១៦០] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦១] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈយ៉ាងណា (អង្គត្ថិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[១៦២] នហេតុធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ខាងក្នុង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវនហេតុ-
ធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៦៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៦៥] នហេតុធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ខាងក្នុង ដោយ
អាមណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ខាងក្រៅ ដោយ
អាមណប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ខាងក្រៅ
ដោយអាមណប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃនហេតុធម៌ ខាងក្នុង
ដោយអាមណប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ក្នុងនអាមណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៦៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[១៦៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៦៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (អដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ ។

អដ្ឋត្តារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ

[១៧០] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៧២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ២ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៧៣] ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ខាងក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧៤] ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មាន
អារម្មណ៍ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង
ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេ-
តុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌
មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
អវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[១៧៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ។

[១៧៧] ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ២ ព្រោះហេតុបច្ចុប្បន្ន ។

[១៧៨] ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ព្រោះនិកាយបច្ចុប្បន្ន ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈយ៉ាងណា (អង្គការមូលត្ថិតហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន យ៉ាងនោះចុះ ។

[១៧៩] និកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចុប្បន្ន ។ និកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុបច្ចុប្បន្ន ។

[១៨០] ក្នុងហេតុបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ២ ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៨១] និកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ជាបច្ចុប្បន្ននៃនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ដោយអារម្មណ៍បច្ចុប្បន្ន ។

[១៨២] ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ២ ។

[១៨៣] ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ។

[១៨៤] ក្នុងនិកាយបច្ចុប្បន្ន មានវារៈ ៤ ព្រោះអារម្មណ៍បច្ចុប្បន្ន ។

[១៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
 ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកហេ-
 តុទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។
 ចប់ អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ ។

សនិទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ

[១៨៦] ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
 សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៨៨] ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
 ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ មានវារៈ ១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា (សនិទស្សនហេតុទុកៈ)

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[១៧១] នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញតែប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការ
 ប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ ប្រកប
 ដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌មិនប្រកបដោយ
 ការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះ
 ពាល់ក្តី នហេតុធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះ
 ពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយ

ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយ
 ការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកប
 ដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
 ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
 នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
 អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះ
 ពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេ-
 តុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និង
 មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌
 មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេ-
 តុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែ

ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌
 មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវន-
 ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយ
 ការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិន
 ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ នហេតុធម៌
 ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកប
 ដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយ
 ការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញនិងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែ
 ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និង
 មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ន-
 ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យ
 នូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង
 នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និង
មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការ
ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការ
ឃើញនិងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌
មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ន-
ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ
តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និង
មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការ
ឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង នហេតុធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ
និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ
នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញនិងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌
មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវន-
ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ន-
ហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកប

ដោយការប៉ះពាល់ក្តី នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែ
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិន
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។

[១៧២] នហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិន
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២១ ។

[១៧៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២១ ។

[១៧៥] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១៧៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[១៧៧] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ និងប្រកបដោយការប៉ះ
ពាល់ ជាបច្ច័យនៃហេតុធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ និងមិនប្រកបដោយ
ការប៉ះពាល់ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១៧៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ១
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ។

[១៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២១ ។

[២០០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២០១] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (សនិទស្សនត្ថិក-
ហេតុទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ សនិទស្សនត្ថិកហេតុទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសហេតុកុណៈ

[២០២] សហេតុកុណៈ (ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយហេតុ) ជា
កុសល អាស្រ័យនូវសហេតុកុណៈ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ សហេតុកុណៈ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវសហេតុកុណៈ ជា
អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សហេតុកុណៈជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យនូវសហេតុកុណៈជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២០៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០៤] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[២០៥] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បដ្ឋយ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២០៧] សហេតុកធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ សហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ជាអកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ សហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២០៨] សហេតុកធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ សហេតុកធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ សហេតុកធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ សហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ សហេតុកធម៌ជាអព្យាកត ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជា

អព្យាកត ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២០៩] សហេតុកធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃសហេតុកធម៌ ជាកុសល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២១០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២១១] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[២១២] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[២១៤] អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាកុសលផង នូវអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៥] អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២១៧] អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[២១៨] អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអហេតុកធម៌ ជាអកុសលផង នូវអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២១៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២២០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២២២] អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជា

អព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៣] អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៤] អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ជាអព្យាកតៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អហេតុកធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អហេតុកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២២៥] អហេតុកធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអហេតុកធម៌ ជាអកុសល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[២២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[២២៨] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (កុសលត្តិកសហេតុក-
ទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសហេតុកទុកៈ ។

កុសលត្តិកហេតុសម្បយុត្តិកៈ

[២៣០] ហេតុសម្បយុត្តិកធម៌ ជាកុសល អាស្រ័យនូវហេតុសម្ប-
យុត្តិកធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុសម្ប-
យុត្តិកធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវហេតុសម្បយុត្តិកធម៌ ជាអកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុសម្បយុត្តិកធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ
នូវហេតុសម្បយុត្តិកធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៣២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តិវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៣៣] ហេតុសម្បយុត្តធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុសម្បយុត្ត-
ធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល
ជាបច្ច័យនៃហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-
សម្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៤] ហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុសម្ប-
យុត្តធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុសម្ប-
យុត្តធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជា
បច្ច័យនៃហេតុសម្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[២៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៣៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៣៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា (កុសលត្ថិកហេតុ-
សម្បយុត្តទុកៈ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[២៣៩] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ
នូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសលផង នូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤០] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៤២] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៣] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-
វិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យនូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសលផង នូវហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជា

អព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៤៥] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃហេតុវិប្ប-
យុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤៦] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្ត-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល
ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។
ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុ-
វិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៤៧] ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្ត-
ធម៌ ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអកុសល ជា
បច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ ហេតុ-
វិប្បយុត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ ដោយ
អនន្តរប្បច្ច័យ ហេតុវិប្បយុត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃហេតុវិប្បយុត្តធម៌
ជាអកុសល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុង
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
អវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

[២៤៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ។

[២៥០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា (កុសលត្តិកហេតុ-
សម្បយុត្តទុកៈនេះ) បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកហេតុសហេតុកន្ទកៈ

[២៥២] កុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវ
អព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៥៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៥៥] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អ-
កុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជា
ហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាហេតុ
ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយ
ហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៥៦] កុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ កុ-
សលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជា

ហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាហេតុ
 ទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយ
 ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយ
 ហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ
 ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៥៧] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃ
 កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។

[២៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងសមនន្តរ្យប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៥៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ។

[២៦០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណាបណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[២៦២] កុសលធម៌ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៤] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៦៥] កុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិន

មែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៦៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៦៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៦៩] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណាបណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុសហេតុកទុកៈ ។

កុសលត្តិកហេតុសហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

[២៧០] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ អាស្រ័យ

នូវអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

[២៧២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៧៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៧៥] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ ជាហេតុ ទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
អកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជា
ហេតុ ទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាហេតុ ទាំង
សម្បយុត្តដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] កុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ ជាហេតុទាំងសម្បយុត្តដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៧៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៧៩] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណាបណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[២៨១] កុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំង
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិន
មែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ សម្ប-
យុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ សម្បយុត្ត
ដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៨៤] កុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ដោយ

អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុទាំង
មិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ សម្បយុត្តដោយហេតុ ទាំងមិន
មែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ សម្ប-
យុត្តដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ សម្បយុត្ត
ដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៥] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

[២៨៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៨៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកនហេតុសហេតុកកុកៈ

[២៨៩] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យ

នូវកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អា-
 ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយ
 ហេតុ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨១] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
 សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[២៨២] កុសលធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យ
 នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុតែប្រកបដោយហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ជា
 បច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ដោយអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកប
 ដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៨៣] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ

៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[២៧៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[២៧៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧៦] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[២៧៧] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រកបដោយហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[២៧៩] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣០០] អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ
ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនប្រកបដោយហេតុ ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣០១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកនហេតុសហេតុកុទុកៈ ។

កុសលត្តិកសប្បច្ច័យទុកៈ

[៣០២] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
 ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ប្រកប
 ដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យក្តី អព្យាកតធម៌ ប្រកប
 ដោយបច្ច័យក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអ-
 កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
 ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
 ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យផង នូវ
 អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយ

បច្ច័យផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៣] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣០៥] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
ប្រកបដោយបច្ច័យ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

[៣០៧] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣០៩] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១០] កុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ជា បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយបច្ច័យ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៣១២] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៥ ។

[៣១៣] ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកសប្បច្ចយទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសង្ខតទុកៈ

[៣១៥] កុសលធម៌ ជាសង្ខតៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាសង្ខតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ចយទុកៈដែរ ។

ចប់ កុសលត្ថិកសង្ខតទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសនិទស្សនទុកៈ

[៣១៦] កុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈផង អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈផង

អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣១៧] កុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣១៩] អកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣២១] កុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ

៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាអនិទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២២] កុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសនិទស្សនទុកៈ ។

កុសលត្តិកសប្បដិយទុកៈ

[៣២៤] អព្យាកតធម៌ ជាសប្បដិយៈ (ប្រកបដោយការប៉ះពាល់) អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាសប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៣២៦] កុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ (មិនមានការប៉ះពាល់)

អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣២៧] កុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[៣២៩] អកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៣១] កុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអប្បដិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអប្បដិយៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសប្បដិយទុកៈ ។

កុសលត្រៃបិដកៈ

[៣៣៣] រូបធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវរូបធម៌ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៣៣៥] អរូបធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវអរូបធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អរូបធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវអរូបធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អរូបធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអរូបធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៣៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៣៨] អរូបធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អរូបធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អរូបធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជា

អព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] អរូបធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជាកុសល ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អរូបធម៌ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អរូបធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអរូបធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិករូបីទុកៈ ។

កុសលត្តិកលោកិយទុកៈ

[៣៤១] កុសលធម៌ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ ជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាលោកិយក្តី អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ
អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាលោកិយផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាលោកិយផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាលោកិយផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាលោកិយផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤៣] អកុសលធម៌ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាលោកិយ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាលោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៤] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៤៥] កុសលធម៌ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកិយ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យ
នៃអកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ ដោយហេ-

តុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៦] កុសលធម៌ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកិយ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៣៤៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៤៨] កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៤៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៣៥០] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៥១] កុសលធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

កតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥២] អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៥៣] កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាលោកុត្តរៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣៥៤] កុសលធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាលោកុត្តរៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[៣៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្ថិកលោកិយទុកៈ ។

កុសលត្តិកកោណបិព្វោយ្យទុក្ខៈ

[៣៥៦] កុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ
 អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយ
 វិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយ
 វិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ដែល
 គប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយក្តី អព្យាកតធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់
 ដោយវិញ្ញាណណានីមួយក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់
 ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុ-
 សលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវ
 អកុសលធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់
 ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់
 ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
 ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែល
 គប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលគប្បីដឹង
 ច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវ
 អកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយផង នូវអព្យា-

កតធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៥៧] កុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើប កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យា- កតធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវអព្យា- កតធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះ អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៣៥៩] អកុសលធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦០] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៦១] កុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយ វិញ្ញាណណានីមួយ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយ វិញ្ញាណណានីមួយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ដែល គប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែល គប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦២] កុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៣៦៤] កុសលធម៌ ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលគប្បីដឹងច្បាស់ ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(កុសលត្ថិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ) ដូចគ្នានឹងកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈដែរ ។

ចប់ កុសលត្ថិកកេនចិវិញ្ញេយ្យទុកៈ ។

កុសលត្ថិកអាសវៈ

[៣៦៥] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
អាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៣៦៧] កុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិន
មែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌មិនមែនជាអាសវៈក្តី អព្យាកតធម៌ មិនមែន
ជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែន
ជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជា
អាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌
មិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង នូវ

អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៨] កុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៣៦៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៣៧០] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៧១] កុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌មិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌មិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧២] កុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកអាសវវទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសាសវទុកៈ

[៣៧៤] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អា-
ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ

នឹងអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

[៣៧៦] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៧៧] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៣ ។ អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៣៧៩] កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមាន

អាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៨១] កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិន
មានអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] អព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
មិនមានអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិន
មានអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌
មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៤] កុសលធម៌ មិនមានអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិន
មានអាសវៈ ដោយអន្តរប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានអាសវៈ ដោយអន្តរប្បច្ច័យ ។

[៣៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
 ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកសាសវទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសាសវសម្បយុត្តុកៈ

[៣៨៦] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសល-
 ធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី

បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៣៨៨] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
 ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌

ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៣៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៩០] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យ នៃកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃ

អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្ថិកៈអាសវៈសាសវៈទុកៈ

[៣៧២] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៣៧៤] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជា
អាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិន

មែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៣៧៦] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែន

ជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជា
 អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិន
 មែនជាអាសវៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
 ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកអាសវៈសាសវៈទុកៈ ។

កុសលត្តិកអាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ

[៣៧៨] អកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អា-
 ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៣៧៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៤០០] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ កុសលត្តិកអាសវៈអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកអាសវៈវិប្បយុត្តសាសវៈទុកៈ

[៤០២] កុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
អាសវៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុ-
សលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យា-
 កតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យ
 នូវកុសលធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង នូវ
 អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
 ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ
 ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ
 ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤០៤] កុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
 អាសវៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
 នឹងអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រាសចាក
 អាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាស
 ចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាបច្ច័យ

នៃអព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤០៦] កុសលធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤០៨] កុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤០៧] អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអា-
រម្មណប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអា-
រម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៤១០] កុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអធិ-
បតិប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអធិ-
បតិប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយអធិ-
បតិប្បដ្ឋយ ។

[៤១១] កុសលធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយ
អនន្តប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ
ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយ
អនន្តប្បដ្ឋយ ។

[៤១២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុង
អញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកអាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ ។

កុសលត្តិកឆតោច្ឆកទុកៈ

[៤១៣] អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាសញ្ញាជនៈ... ជាគន្លុះ ជា
អកុសល... ជាឱ្យៈ ជាយោគៈ ជានីវរណៈ... ។ កុសលធម៌ មិនមែនជា
បរាមាសៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាបរាមាសៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នានឹងអាសវគោច្ឆកៈដែរ ។ ទិដ្ឋិមិនកើតឡើង
ព្រោះអាស្រ័យនូវទិដ្ឋិទេ ។

ចប់ កុសលត្តិកឆតោច្ឆកទុកៈ ។

កុសលត្តិកសារម្មណាទុកៈ

[៤១៤] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវ

កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៤១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤១៦] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ដោយហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៤១៧] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋាន ។

[៤១៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤១៩] អព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានអារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៤២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ។

[៤២១] ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤២២] អព្យាកតធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ដោយសហជាតប្បដ្ឋប្បយ... ជាបច្ច័យដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋប្បយ ជាបច្ច័យដោយនិស្សយប្បដ្ឋប្បយ ជាបច្ច័យដោយអាហារប្បដ្ឋប្បយ ជាបច្ច័យដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋប្បយ ជាបច្ច័យដោយអត្តិប្បដ្ឋប្បយ ជាបច្ច័យដោយអវិតតប្បដ្ឋប្បយ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ កុសលត្តិកសារម្មណទុកៈ ។

កុសលត្តិកចិត្តទុកៈ

[៤២៣] កុសលធម៌ ជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាចិត្ត ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។

[៤២៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៤២៥] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤២៦] កុសលធម៌មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែន
ជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌
មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យ
នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង នូវ
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង
នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាចិត្តផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤២៧] កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មែនជាចិត្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤២៩] កុសលធម៌ មិនមែនជាចិត្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែន
ជាចិត្ត ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១៣ ។

ចប់ កុសលត្តិកចិត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកចេតសិកទុកៈ

[៤៣១] កុសលធម៌ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាចេតសិក
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យា-
កតធម៌ ជាចេតសិក អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៣៣] កុសលធម៌ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាចេតសិក

ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យ
នៃអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៤] កុសលធម៌ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាចេតសិក
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាចេតសិក ជា
បច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាចេតសិក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាចេតសិក ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៤៣៦] អព្យាកតធម៌មិនមានចេតសិក អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មានចេតសិក ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៤៣៨] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកចេតសិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកចិត្តសម្បយុត្តាធិអដ្ឋក្ក:

[៤៣៩] អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបបដោយចិត្ត... អាស្រ័យនូវ
កុសលធម៌ ច្រឡំដោយចិត្ត... នូវកុសលធម៌ តាំងឡើងអំពីចិត្ត... នូវកុ-
សលធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត... នូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត... នូវ
កុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើងអំពីចិត្ត... នូវកុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើង
កើតជាមួយនឹងចិត្ត... កុសលធម៌ច្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ ច្រឡំ តាំងឡើង ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតកប្បិឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកចិត្តសំសដ្ឋសម្បដ្ឋានុបរិវត្តិទុកៈ ។

កុសលត្តិកអដ្ឋត្តិកទុកៈ

[៤៤១] អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៤២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៤៣] កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រព្រឹត្ត ទៅខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាបច្ច័យ នៃអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃអកុសល- ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា- កតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅខាងក្នុង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៤៤] ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៤៥] កុសលធម៌ ជាខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាខាង ក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៤៧] កុសលធម៌ជាខាងក្រៅ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាខាងក្រៅ

ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកអដ្ឋត្តិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកឧទាទានុកៈ

[៤៤៩] អព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាឧបាទា
ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យដោយអវិគតប្បច្ច័យ ។

[៤៥០] កុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មែនជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុ-
សលធម៌ មិនមែនជាឧបាទា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទា
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែន
ជាឧបាទា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាឧបាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៥២] កុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៥៣] កុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកឧបាទានទុកៈ ។

កុសលត្ថិកឧបាទិស្ថាន្តៈ

[៤៥៥] អព្យាកតធម៌ជាឧបាទិស្ថាន្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាឧបាទិស្ថាន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៥៧] កុសលធម៌ជាអនុបាទិស្ថាន្ត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៥៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៥៩] កុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិស្ថាន្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៦០] កុសលធម៌ ជាអនុបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអនុ-
 បាទិន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនុបាទិន្ន
 ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាអនុបាទិន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិន្ន
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាអនុបាទិន្ន ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
 ជាអនុបាទិន្ន ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៤៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
 ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុង
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។

ចប់ កុសលត្ថិកឧបាទិន្នទុកៈ ។

កុសលត្ថិកឧបាទានគោច្ឆកុកៈ

[៤៦២] អកុសលធម៌ ជាឧបាទាន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជា
 ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឧបាទានគោច្ឆកៈ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកឧបាទានគោច្ឆកុកៈ ។

កុសលត្ថកកិលេសទុក្ខៈ

[៤៦៤] អកុសលធម៌ ជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៦៦] កុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវកុសលធម៌មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ។ សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៦៨] កុសលធម៌ មិនមែនជាកិលេស ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិនមែនជាកិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកកិលេសទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសង្គីលេសិកទុកៈ

[៤៧០] កុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ គួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តី
សៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៤៧២] កុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌

គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៧៤] កុសលធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនគួរ ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៧៦] កុសលធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសល- ធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនគួរ ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៧] អព្យាកតធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៤៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសង្កិលេសិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកសង្កិលេសិកៈ

[៤៧៩] អកុសលធម៌ដែលសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៨១] កុសលធម៌ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែល

មិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អព្យាកតធម៌ ដែលមិន
 សៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ កុសលធម៌ដែលមិនសៅហ្មងក្តី អព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅ
 ហ្មងក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌
 ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

[៤៨២] កុសលធម៌ដែលមិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែល
 មិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ ដែល
 មិនសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៤៨៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
 សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៨៤] កុសលធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ដែល
 មិនសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិន
 សៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៤៨៥] កុសលធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ដែល
 មិនសៅហ្មង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ អព្យាកតធម៌ ដែល
 មិនសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលមិនសៅហ្មង ដោយអារម្ម-

ណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

[៤៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកសន្តិលិដ្ឋទុកៈ ។

កុសលត្តិកកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ

[៤៨៧] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ប្រហែលគ្នា
នឹងសន្តិលិដ្ឋទុកៈដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកកិលេសសន្តិលេសិកទុកៈ

[៤៨៨] អកុសលធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៤៩០] កុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជា
កិលេស អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជា
កិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិន
មែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិន
មែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ គួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ គួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេសផង នូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់
សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេសផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស
ផង នូវអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេសផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៤៧២] កុសលធម៌គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកកិលេសសង្កិលេសិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកកិលេសសង្កិលេសិកទុកៈ

[៤៧៤] អកុសលធម៌ ជាកិលេស ទាំងសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាកិលេស ទាំងសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៤៧៦] អកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលសៅហ្មង ទាំងមិនមែនជាកិលេស ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ កុសលត្តិកកិលេសសន្តិវិជ្ជទុកៈ ។

កុសលត្តិកកិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ

[៤៧៨] អកុសលធម៌ ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស អា-
ស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៤៧៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៥០០] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយកិលេស ទាំងមិនមែនជាកិលេស អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ប្រកបដោយកិលេស ទាំងមិនមែនជាកិលេស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ កុសលត្តិកកិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកៈ ។

កុសលត្តិកកិលេសវិប្បយុត្តសង្ខិលេសិកទុកៈ

[៥០២] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាក

សេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាស
 ចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មងក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
 ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំង
 គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តី
 សៅហ្មងទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង
 អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មងផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មងផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥០៤] កុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
 កតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជា
 បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តី
 សៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។
 ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៥០៦] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅ
 ហ្មង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិន
 គួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥០៨] កុសលធម៌ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់
 សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែល
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យនៃ
 អព្យាកតធម៌ ដែលប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅ
 ហ្មង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកកិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលេសិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វទុកៈ

[៥១០] អកុសលធម៌ត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
ត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥១២] កុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែន

ត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែន
 ត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង
 នូវអព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥១៤] កុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃ
 អកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យនៃ
 អព្យាកតធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧

ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វទុកៈ ។

កុសលត្តិកការវាយបហាតព្វទុកៈ

[៥១៦] អកុសលធម៌ដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥១៨] កុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥១៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកការវាយបហាតព្វទុកៈ ។

កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុកៈ

[៥២០] អកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥២២] កុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកុកុកៈ ។

កុសលត្តិកការវាយបហាតព្វហេតុកុកុកៈ

[៥២៤] អកុសលធម៌មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥២៦] កុសលធម៌ មានហេតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកការវិនាយបហាតព្វហេតុកុកុកៈ ។

កុសលត្តិកសិវិតកុកុកៈ

[៥២៨] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតកុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៣០] កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសល-
ធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រ-
ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
វិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជា
បច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣១] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃ
កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងវិតក្កៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៣៣] កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មានវិតក្កៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៣៥] កុសលធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមាន
វិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ
ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសវិតក្កទុកៈ ។

កុសលត្តិកសវិចារទុកៈ

[៥៣៧] កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវកុ-
សលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺដូចគ្នានឹងកុសលត្តិកសវិតក្កៈដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកសវិចារទុកៈ ។

កុសលត្តកុសប្បវត្តកុកុកុ:

[៥៣៨] កុសលធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៤០] កុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៥៤២] កុសលធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិន

មានបីតិ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវ
 អព្យាកតធម៌ មិនមានបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកត-
 ធម៌ មិនមានបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមានបីតិផង នូវអព្យាកតធម៌
 មិនមានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិន
 មានបីតិ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមានបីតិផង នូវអព្យាកតធម៌ មិន
 មានបីតិផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៤៤] កុសលធម៌ មិនមានបីតិ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមាន
 បីតិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណាបណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារ
 យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសប្បីតិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកបីតិសហគតាទិត្តិទុក្ខៈ

[៥៤៦] កុសលធម៌ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ... ។ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយសុខ... អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនប្រកបដោយសុខ... ។ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា... អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ... ។

ចប់ កុសលត្តិកបីតិសហគតាទិត្តិទុក្ខៈ ។

កុសលត្តិកកាមាវចរទុក្ខៈ

[៥៤៧] កុសលធម៌ជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ កុសលធម៌ ជាកាមាវចរក្តី អព្យាកតធម៌ជាកាមាវចរក្តី អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាកាមាវចរផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរផង

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ អព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាកាមាវចរផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥៤៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៤៩] កុសលធម៌ ជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ជាកាមាវចរ
ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យ
នៃអកុសលធម៌ជាកាមាវចរ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យា-
កតធម៌ ជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាកាមាវចរ ដោយហេ-
តុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥៥០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៥១] កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
មិនមែនជាកាមាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមែនជាកាមាវចរ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥៥២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៥៣] កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
មិនមែនជាកាមាវចរ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមា-
វចរ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥៥៤] កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌មិន
មែនជាកាមាវចរ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ កុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ
ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។
អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាកា-
មាវចរ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ ជាបច្ច័យ
នៃកុសលធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ ។

[៥៥៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកកាមាវចរទុកៈ ។

កុសលត្ថករ្យាវចរទុក្ខៈ

[៥៥៦] កុសលធម៌ ជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាបុប្ផាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យ នូវអព្យាកតធម៌ ជាបុប្ផាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះ ។

[៥៥៨] កុសលធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន មែនជាបុប្ផាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែន ជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌មិនមែនជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យនូវកុសល- ធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមែនជាបុប្ផាវចរផង ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ អាស្រ័យ នូវអកុសលធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរផង នូវអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាបុប្ផាវចរ ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៥៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៦០] កុសលធម៌មិនមែនជាអូបាសិកា ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកៈអូបាសិកាទុកៈ ។

កុសលត្ថិកៈអូបាសិកាទុកៈ

[៥៦២] កុសលធម៌ ជាអូបាសិកា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអូបាសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអូបាសិកា អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាអូបាសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៣] កុសលធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមែនជាអូបាសិកា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

(កុសលត្តិកអរុបាវចរទុកៈ) ដូចគ្នានឹងរុបាវចរទុកៈដែរ ។

ចប់ កុសលត្តិកអរុបាវចរទុកៈ ។

កុសលត្តិកបរិយាយបន្ទទុកៈ

[៥៦៤] កុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ (ធម៌ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងតេត្តុ-
មិកវដ្ត) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ អព្យាកតធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាបរិយាយបន្ទៈ អាស្រ័យ
នូវកុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈផង នូវអព្យាកតធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៦៦] កុសលធម៌ ជាបរិយាយបន្ទៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជា

បរិយាបន្នៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ជាបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ជាបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៥៦៨] កុសលធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ (ធម៌ដែលមិនបានរាប់បញ្ចូល ក្នុងតេក្ខមិកវដ្ត) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៧០] កុសលធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជា អបរិយាបន្នៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យ នៃអព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧១] អព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកបរិយាបន្នទុកៈ ។

កុសលត្ថិកនិយ្យានិកទុកៈ

[៥៧៣] កុសលធម៌ជានិយ្យានិកៈ (ធម៌ដែលលះបង់សង្សារវដ្តទាំងអស់ ដោយឥតមានសេសសល់) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៧៥] កុសលធម៌ ជានិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជា

អនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ជាអនិយ្យានិកៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ជាអនិយ្យានិកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកៈ ។

កុសលត្តិកនិយ្យានិកៈ

[៥៧៧] កុសលធម៌ ជានិយតៈ (ធម៌ទៀង) អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ ជានិយតៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជានិយតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[៥៧៩] កុសលធម៌ ជាអនិយតៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអនិ-
យតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៥៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកនិយតទុកៈ ។

កុសលត្តិកសឧត្តរទុកៈ

[៥៨១] កុសលធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ (ការរើឡើងនូវខ្លួន) អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌
ប្រកបដោយឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។
អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយ
ឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៨៣] កុសលធម៌ប្រកបដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ប្រកបដោយឧត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អកុសលធម៌ប្រកបដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយឧត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

[៥៨៥] កុសលធម៌ មិនមានឧត្តរៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនមានឧត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៨៧] កុសលធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៨៨] អព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ អព្យាកតធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ជាបច្ច័យ

នៃកុសលធម៌ មិនមានឧត្តរៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៥៨៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ២
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកសឧត្តរទុកៈ ។

កុសលត្ថិកសរណាទុកៈ

[៥៩០] អកុសលធម៌ ប្រកបដោយរណៈ (លាមក) អាស្រ័យ
នូវអកុសលធម៌ ប្រកបដោយរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៥៩២] កុសលធម៌ មិនមានរណៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌
មិនមានរណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានរណៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌

មិនមានរណៈផង នូវអព្យាកតធម៌មិនមានរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៣] កុសលធម៌ មិនមានរណៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិន
មានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌មិនមាន
រណៈ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអា-
រម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៧៥] កុសលធម៌ មិនមានរណៈ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ មិនមាន
រណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានរណៈ
ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ មិនមានរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៥៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសរណទុកៈ ។

វេទនាត្តិកសរណាទុក្ខៈ

[៥៩៧] ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ ទើប កើតឡើងព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ប្រកប ដោយរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ប្រកបដោយ រណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ប្រកបដោយរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលសម្បយុត្ត ដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ប្រកបដោយរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៥៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៥៩៩] ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ ជា បច្ច័យនៃធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ ជា បច្ច័យនៃធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយទុក្ខវេទនា ប្រកបដោយរណៈ ដោយ ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ប្រកប ដោយរណៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិនជា សុខ ប្រកបដោយរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[៦០១] ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា មិនមានរណៈ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា មិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ
មិនមានរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិន
ជាសុខ មិនមានរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦០២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦០៣] ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា មិនមានរណៈ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយសុខវេទនា មិនមានរណៈ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ មិនមាន
រណៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ដែលសម្បយុត្តដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ
មិនមានរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ វេទនាត្តិកសរណទុក្ខៈ ។

វិចារកត្តិកសរណទុក្ខៈ

[៦០៥] ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌
មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយមានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយមានវារៈ ១ ។
ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានតែវារៈ ១ ។

[៦០៧] វិបាកធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំង
មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក
ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ វិបាកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាវិបាក
ជាអរណៈផង មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជា
អរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិន
មែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ

ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈផង មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែន
មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៦០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦០៩] វិបាកធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃវិបាកធម៌ ជាអរណៈ
ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ ជា
ប្រក្រតី ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៦១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ វិបាកត្តិកសរណទុកៈ ។

ឧបាទិដ្ឋត្តិកសរណាទុក្ខៈ

[៦១១] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) ប្រកប ដោយរណៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ ។

[៦១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៦១៣] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស កាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) ជាអរណៈ (មិនមាន កិលេស) អាស្រ័យនូវឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ នូវអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦១៥] ឧបាទិទ្ធិបុព្វានិយធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧបាទិទ្ធិបុព្វានិយធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនុបាទិទ្ធិបុព្វានិយធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិទ្ធិបុព្វានិយធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបុព្វានិយធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអនុបាទិទ្ធិអនុបុព្វានិយធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦១៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ ឧបាទិទ្ធិត្តិកសរណទុកៈ ។

សន្តិលិង្គត្តិកសរណទុកៈ

[៦១៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៦១៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរ
ដល់សេចក្តីសៅហ្មង) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេ-
សិកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាអរណៈផង
នូវអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៦២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦២១] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជា
អរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សន្តិវិជ្ជតិកសរណាទុកៈ ។

វិតក្កតិកសរណាទុកៈ

[៦២៣] សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិ-
ចារធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ អវិតក្កវិចារមត្តធម៌
ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈក្តី អវិតក្កវិចារមត្តធម៌
ជាសរណៈក្តី អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអ-
វិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
សវិតក្កសវិចារធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិចារធម៌ ជាសរណៈ
ផង នូវអវិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាសរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[៦២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៥ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី

មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦២៥] សវិតក្កសវិចារធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវសវិតក្កសវិ-
ចារធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។
អវិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអវិតក្កវិចារមត្តធម៌ ជាអរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ អវិតក្កអវិចារធម៌ ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវអវិតក្កអវិចារធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣៧ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ វិតក្កតិកសរណទុកៈ ។

បីតិវិតក្កសរណទុកៈ

[៦២៧] បីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបីតិសហគតធម៌
ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សុខសហ-
គតធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវសុខសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសរណៈ
អាស្រ័យនូវឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ ។ បីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបីតិសហគតធម៌ ជា
សរណៈផង នូវសុខសហគតធម៌ ជាសរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦២៩] បីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃបីតិសហគតធម៌
ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សុខសហគតធម៌ ជា
សរណៈ ជាបច្ច័យនៃសុខសហគតធម៌ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។ ឧបេក្ខាសហគតធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧបេក្ខាសហគត-
ធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ បីតិសហគតធម៌
ជាសរណៈក្តី សុខសហគតធម៌ ជាសរណៈក្តី ជាបច្ច័យនៃបីតិសហគតធម៌
ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៦៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះផងចុះ ។

[៦៣១] បីតិសហគតធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបីតិសហគតធម៌
ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ១០ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី មានបញ្ញាចំនួនប៉ុណ្ណោះដែរ ។
ចប់ បីតិគ្គិកសរណទុកៈ ។

ទស្សនត្តិកសរណទុកៈ

[៦៣៣] ទស្សនេនបហាតព្វធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវទស្សនេន-
បហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ការវិនាយ-
បហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវការវិនាយបហាតព្វធម៌ ជាសរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦៣៥] នេវទស្សនេនការវិនាយបហាតព្វធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យ
នូវនេវទស្សនេនការវិនាយបហាតព្វធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
 សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។
 ចប់ ទស្សនត្តិកសរណទុកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកសរណទុកៈ

[៦៣៧] អាស្រ័យនូវទស្សនេនបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ...
 អាស្រ័យនូវការវិនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ... នៅទស្សនេនន-
 ការវិនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវនៅទស្សនេននការ-
 វិនាយបហាតព្វហេតុកធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
 ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកសរណទុកៈ ។

អាចយគាមិត្តិកសរណទុកៈ

[៦៣៨] អាចយគាមិធម៌ (ធម៌ដល់នូវការសន្សំកុំពូនឡើងដោយ
 កម្មកិលេស) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអាចយគាមិធម៌ ជាសរណៈ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី
បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៦៤០] អាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអាចយគាមិធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អបចយ-
គាមិធម៌ (ធម៌មិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
អបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ (ធម៌មិនមែនជាដល់នូវការសន្សឹក
ពូនឡើង និងធម៌មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សឹកពូនឡើង) ជាអរណៈ
អាស្រ័យនូវនេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
អាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈផង នូវនេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈផង នូវនេវាចយគា-
មិនាបចយធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។
សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦៤២] អាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអាចយគាមិធម៌ ជា
អរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ

ជាបច្ច័យនៃអបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
នេវាចយគាមិនាបចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃនេវាចយគាមិនាប-
ចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤៣] អាចយគាមិធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអាចយគាមិធម៌ ជា
អរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦
ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អាចយគាមិត្ថិកសរណទុកៈ ។

សេក្ខត្ថិកសរណទុកៈ

[៦៤៥] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ (ធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៦៤៧] សេក្ខធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ នៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សេក្ខធម៌ ជាអរណៈក្តី នៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈក្តី អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវនៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦៤៩] សេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃនៃវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨
ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ

យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សេក្ខត្ថិកសរណទុកៈ ។

បរិត្តត្ថិកសរណទុកៈ

[៦៥១] បរិត្តធម៌ (ធម៌មានសភាពតូចត្រូវ) ជាសរណៈ អាស្រ័យ
នូវបរិត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៦៥៣] បរិត្តធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវ
សភាពដ៏ធំ) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អប្បមាណធម៌ (ធម៌មាន
ប្រមាណមិនបាន) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ជាអរណៈ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បរិត្តធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអរណៈផង នូវមហគ្គតធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បរិត្តធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអរណៈផង នូវអប្បមាណាធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី មានសេចក្តីពិស្តារ

គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ បរិត្តតិកសរណទុកៈ ។

បរិត្តារម្មណតិកសរណទុកៈ

[៦៥៥] បរិត្តារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្រូវ) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តារម្មណធម៌ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មហគ្គតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពដ៏ធំ) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៥៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ

២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦៥៧] បរិក្ខារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបរិក្ខារម្មណធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មហគ្គតារម្មណធម៌ ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអប្បមា-
ណារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ បរិក្ខារម្មណត្តិកសរណទុកៈ ។

ហិរិក្ខត្តិកសរណទុកៈ

[៦៥៩] ហិរិធម៌ (ធម៌ថោកទាប) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវ
ហិរិធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

[៦៦១] មជ្ឈិមធម៌ (ធម៌យ៉ាងកណ្តាល) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
 មជ្ឈិមធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បណីតធម៌
 (ធម៌ឧត្តម) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបណីតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ មជ្ឈិមធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យ
 នូវមជ្ឈិមធម៌ ជាអរណៈផង នូវបណីតធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៥ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
 មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
 ចប់ ហ៊ិនត្តិកសរណទុកៈ ។

មិច្ឆត្តិកសរណទុកៈ

[៦៦៣] មិច្ឆត្តនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង) ជា
 សរណៈ អាស្រ័យនូវមិច្ឆត្តនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិយតធម៌ (ធម៌មិនទៀង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវ
 អនិយតធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦៦៥] សម្មត្តនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងឡើង) ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ អនិយតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ជា
អរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ សម្មត្តនិយតធម៌ ជាអរណៈក្តី
អនិយតធម៌ ជាអរណៈក្តី អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិយតធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
អនិយតធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិយតធម៌
ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ជាអរណៈផង នូវអនិយតធម៌ ជា
អរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ មិច្ឆត្តិកសរណទុកៈ ។

មគ្គារម្មណាត្តិកសរណាទុក្ខៈ

[៦៦៧] មគ្គារម្មណធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍) ជាអរណៈ
 អាស្រ័យនូវមគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ័
 មានវារៈ ៣ ។ មគ្គហេតុកធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាហេតុ) ជាអរណៈ អា-
 ស្រ័យនូវមគ្គហេតុកធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ័ មាន
 វារៈ ៣ ។ មគ្គាធិបតិធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ) ជាអរណៈ អាស្រ័យ
 នូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ័ មាន
 វារៈ ៥ ។ មគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈផង
 នូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ័ មាន
 វារៈ ៣ ។ មគ្គហេតុកធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវមគ្គហេតុកធម៌ ជា
 អរណៈផង នូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ័ មានវារៈ ៣ ។

[៦៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ័ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ័ មាន
 វារៈ ១៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦៦៩] មគ្គារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃមគ្គារម្មណធម៌ ជា
 អរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ័ មានវារៈ ៣ ។ មគ្គហេតុកធម៌ ជាអរណៈ ជា
 បច្ច័យនៃមគ្គហេតុកធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ័ មានវារៈ ៣ ។
 មគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេ-

តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៦៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ មគ្គារម្មណត្តិកសរណទុកៈ ។

ឧប្បន្នត្តិកសរណទុកៈ

[៦៧១] ឧប្បន្នធម៌ (ធម៌កើតឡើងហើយ) ជាសរណៈ ជាបច្ច័យ
នៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៦៧៣] ឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ចប់ ឧប្បន្នត្តិកសរណទុកៈ ។

អតីតត្ថិកសរណាទុក្ខៈ

[៦៧៥] បច្ចុប្បន្នធម៌ (ធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន) ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃ
បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៦៧៧] បច្ចុប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ជាសរណៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ អតីតត្ថិកសរណាទុក្ខៈ ។

អតីតារម្មណាត្ថិកសរណាទុក្ខៈ

[៦៧៩] អតីតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍កន្លងហើយ) ជា
សរណៈ អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍មិនទាន់មកដល់)
ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអនាគតារម្មណធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍កើតឡើង

ចំពោះមុខ) ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ចុះ ។

[៦៨១] អតីតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌
ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតារម្មណធម៌ ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវអនាគតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវបច្ចុប្បន្នា-
រម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦៨៣] អតីតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអតីតារម្មណធម៌
ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អនាគតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ
នៃអនាគតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណ-
ធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៤] អតីតារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ជាបច្ច័យ នៃអតីតារម្មណធម៌
ជាអរណៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៨៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ អតីតារម្មណត្តិកសរណទុកៈ ។

អជ្ឈត្តត្តិកសរណទុកៈ

[៦៨៦] អជ្ឈត្តធម៌ (ធម៌ខាងក្នុង) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវ
អជ្ឈត្តធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ពហិទ្ធាធម៌
(ធម៌ខាងក្រៅ) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធាធម៌ ជាសរណៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៨៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦៨៨] អជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាអរណៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវ
ពហិទ្ធាធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៦៨៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ អដ្ឋត្តកិកសរណាទុកៈ ។

អដ្ឋត្តារម្មណាត្តិកសរណាទុកៈ

[៦៩០] អដ្ឋត្តារម្មណាធម៌ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអដ្ឋត្តារម្មណាធម៌
ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ពហិទ្ធារម្មណាធម៌ ជា
សរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធារម្មណាធម៌ ជាសរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៦៩១] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៦៩២] អដ្ឋត្តារម្មណាធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអដ្ឋត្តារម្មណាធម៌

ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជា
អរណៈ អាស្រ័យនូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៦៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ អដ្ឋត្តារម្មណត្តិកសរណទុកៈ ។

សនិទស្សនត្តិកសរណទុកៈ

[៦៧៤] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ (ធម៌មិនមានការឃើញនិងមិនមាន
ការប៉ះពាល់) ជាសរណៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាសរណៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

[៦៧៥] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវអនិ-
ទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១៧ ។

[៦៧៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២១ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៦៩៧] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ជាអរណៈ ជាបច្ច័យនៃអនិទស្សន-
អប្បដិយធម៌ ជាអរណៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៦៩៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២៥ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ សនិទស្សនត្តិកសរណទុកៈ ។

ចប់ អនុលោមត្តិកទុកប្បដ្ឋាន ។

អនុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន
កុសលត្តិកវេទនាត្តិកៈ

[៦៩៩] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
កុសលធម៌ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ជាអកុសលប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ប្រកប
ដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ
ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខ-
វេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧០១] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជា
កុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល
ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអកុសលប្រកបដោយសុខវេទនា
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧០២] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
កុសលប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧០៤] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០៥] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជា
អកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។
ធម៌ជាអព្យាកតៈប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអព្យាកតៈប្រកប
ដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧០៦] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧០៧] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជា
អកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧០៨] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ជា
អកុសលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ
ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧០៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧១០] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ
អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិន
ជាទុក្ខ មិនជាសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសលប្រកបដោយវេទនាមិនជា
ទុក្ខមិនជាសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ
ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧១១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧១២] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ ជា
បច្ច័យនៃធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយវេទនាមិនជាទុក្ខ មិនជាសុខ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអព្យាកតៈប្រកបដោយវេទនា មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ដោយ

ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧
ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតប្បវិទ្យាស្ថារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកវេទនាត្ថិកៈ ។

កុសលត្ថិកវិចារត្ថិកៈ

[៧១៤] វិបាកធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧១៦] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល អាស្រ័យនូវធម៌ មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតីជាកុសល អាស្រ័យនូវធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុ-

សល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧១៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ដោយហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[៧១៩] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីជាកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
កុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌ មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ដោយអារម្ម-
ណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតី ជាអកុសល ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មានវិបាក ជា
ប្រក្រតី ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ជាកុសល ដោយ
អារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអនន្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២
ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧២១] ធម៌ មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ជា
អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកជាប្រ-
ក្រតី ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបដ្ឋយទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ កុសលត្ថិកវិបាកត្ថិកៈ ។

កុសលត្ថិកឧបាទិដ្ឋត្ថិកៈ

[៧២៣] ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស (មានតណ្ហាជាដើម)
កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់
ឧបាទាន ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧២៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧២៥] ធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស (មានតណ្ហា
ជាដើម) មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រ-
យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
ធម៌ជាអកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំង
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយ
កិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២៧] ធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យក
ហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកុសល ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន

ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌
 ជាអកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។
 ធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយហេ-
 តុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧២៨] ធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យក
 ហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកុសល ដែលកម្ម
 ប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
 ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអកុសល ដែលកម្មប្រកប
 ដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ជាអកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជា
 ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជា
 អព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រ-
 យោជន៍ដល់ឧបាទាន ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយ
 កិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ដោយអារម្ម-
 ណប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ
យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៣០] ធម៌ជាកុសល ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មិនកាន់យក
ហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ដែល
កម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបា-
ទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈដែលកម្មប្រកប
ដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេសមិនកាន់យកហើយ
ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ កុសលត្តិកឧបាទិទ្ធិត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកសង្កេតសង្កេតៈ

[៧៣២] ធម៌ជាកុសលដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង

អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី
បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧៣៤] ធម៌ជាអកុសល ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលមិនសៅហ្មង តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី ក្នុងបញ្ហាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៣៦] ធម៌ជាអកុសល ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ចុះ ។
ចប់ កុសលត្តិកសន្តិលិង្គត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកវិគតត្តិកៈ

[៧៣៨] ធម៌ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ ជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជា មួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រ- ព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៤០] ធម៌ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកុសលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសលប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជា
អកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៤២] ធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៤៤] ធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមាន
វិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអព្យាកតៈមិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកវិតក្កត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកវិតក្កត្តិកៈ

[៧៤៦] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល
ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល
ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យ

នូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៤៨] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជាកុសល
ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ
ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌
ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយបីតិ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយ
បីតិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៤៩] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៥០] ធម៌ជាកុសលប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល
ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអកុសល
ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសលប្រកបដោយសុខ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៥១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៥២] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
កុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជា
អកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
ចប់ កុសលត្តិកប្បវត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកទស្សនត្តិកៈ

[៧៥៤] ធម៌ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧៥៦] ធម៌ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌
ជាអកុសលដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៧] ធម៌ជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែន
ត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

៥ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ហាវារៈក្តី

មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ កុសលត្តិកទស្សនត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកទស្សនេនបហានព្វហេតុកត្តិកៈ

[៧៥៩] ធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-

ស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦០] ធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦១] ធម៌ជាកុសលមានហេតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកអាចយគាមិត្តិកៈ

[៧៦៣] ធម៌ជាកុសល ដល់នូវការសន្សំកព្វនឡើង (ដោយកម្មក្តិលេស) អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ដល់នូវការសន្សំកព្វនឡើង ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាអកុសល ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង
អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៦៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៦៥] ធម៌ជាអកុសល មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាអកុសល មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងបដិច្ចវារៈក្តី
បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧៦៦] ធម៌ជាអព្យាកតៈ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ
មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសល
ឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៦៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
ចប់ កុសលត្តិកអាចយគាមិត្តិកៈ ។

កុសលវត្តកសេក្ខវត្តកៈ

[៧៦៨] សេក្ខធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៧០] អសេក្ខធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអសេក្ខធម៌ ជាអព្យា-
កតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ញាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៧៧២] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ (ធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាកុសល អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានា-
សេក្ខធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជា
អកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ នេវសេក្ខា-
នាសេក្ខធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវនេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអព្យាកតៈ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៣] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៧៤] នេវសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាកុសល ជាបដ្ឋប្បិយនៃនេវសេក្ខានា-
សេក្ខធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៧៧៥] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតប្បវិទ្យាពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសេក្ខត្តិកៈ

កុសលត្តិកបរិត្តត្តិកៈ

[៧៧៦] បរិត្តធម៌ (មានសភាពតូចត្រូវ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវ
បរិត្តធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ បរិត្តធម៌ជាអព្យាកតៈ
អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ បរិត្តធម៌
ជាកុសលក្តី បរិត្តធម៌ជាអព្យាកតៈក្តី អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។ បរិត្តធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌

ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បរិត្តធម៌ជា
 អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ ។ បរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ជាកុសលផង នូវ
 បរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ បរិត្តធម៌
 ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអកុសលផង នូវបរិត្តធម៌ ជាអព្យា-
 កតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៧៨] បរិត្តធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃបរិត្តធម៌ ជាកុសល ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បរិត្តធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃបរិត្តធម៌
 ជាអកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ
 ជាបច្ច័យនៃបរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧៩] បរិត្តធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃបរិត្តធម៌ជាកុសល ដោយ
 អារម្មណប្បដ្ឋយ ។

[៧៨០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈយ៉ាងណា
 បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៨១] មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវសភាពធំ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវមហគ្គតធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មហគ្គតធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គកតធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៨៣] អប្បមាណធម៌ (ធម៌ប្រមាណមិនបាន) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អប្បមាណធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៨៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ កុសលត្តិកបរិត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

[៧៨៥] បរិត្តារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍តូចត្នារ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវបរិត្តារម្មណធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បរិត្តារម្មណធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវបរិត្តារម្មណធម៌ ជាអកុសល ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បរិត្តារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវបរិត្តារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៨៧] មហគ្គតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវមហគ្គតារម្មណធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ ។ មហគ្គតារម្មណធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវមហគ្គតា- រម្មណធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មហគ្គតា- រម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៨៩] អប្បមាណារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអប្បមាណារម្មណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវ អប្បមាណារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៩០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី
មានសេចក្តីពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។
ចប់ កុសលត្តិកបរិត្តារម្មណត្តិក ។

កុសលត្តិកបរិនត្តិកៈ

[៧៩១] ហ៊ិនធម៌ (ធម៌ថោកទាប) ជាកុសល អាស្រ័យនូវ ហ៊ិនធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៩២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៩៣] មជ្ឈិមធម៌ (ធម៌យ៉ាងកណ្តាល) ជាកុសល អាស្រ័យ នូវមជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មជ្ឈិមធម៌ជា អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមជ្ឈិមធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ មជ្ឈិមធម៌ជាកុសលក្តី មជ្ឈិមធម៌ជាអព្យាកតៈក្តី អាស្រ័យនូវ
មជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មជ្ឈិមធម៌
ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ មជ្ឈិមធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល
ផង នូវមជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៤] មជ្ឈិមធម៌ជាកុសល អាស្រ័យនូវមជ្ឈិមធម៌ជាកុសល ទើប
កើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។ មជ្ឈិមធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវ
មជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៩៦] មជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃមជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល
ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ មជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃ
មជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៧] មជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃមជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល
ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃមជ្ឈិមធម៌ ជា
អព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ មជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យ
នៃមជ្ឈិមធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ មជ្ឈិមធម៌ជាអព្យាកតៈ
ជាបច្ច័យនៃមជ្ឈិមធម៌ ជាកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៩៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៤ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋាន មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ ៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៩៩] បណីតធម៌ (ធម៌ដ៏ឧត្តម) ជាកុសល អាស្រ័យនូវ
បណីតធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។ បណីតធម៌
ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវបណីតធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៨០០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ
២ ។

ក្នុងសហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

សេចក្តីពិស្តារ មានក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ កុសលត្ថិកហ៊ិនត្ថិកៈ ។

កុសលត្ថិកមិច្ឆត្ថិកៈ

[៨០១] មិច្ឆត្តនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពខុសនឹងទៀង) ជាកុសល
អាស្រ័យនូវមិច្ឆត្តនិយតធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើងព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន ។

[៨០២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន មានវារៈ

១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨០៣] សម្មត្តនិយតធម៌ (ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវសម្មត្តនិយតធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ

១ ។

ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ក្នុងសហជាតវារៈក្តី

បញ្ហាវារៈក្តី សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៨០៥] អនិយតធម៌ (ធម៌មិនទៀង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវ អនិយតធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អនិយតធម៌ ជា អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអនិយតធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អនិយតធម៌ ជាកុសលក្តី អនិយតធម៌ ជាអព្យាកតៈក្តី អាស្រ័យ នូវអនិយតធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិយតធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវអនិយតធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនិយតធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យ នូវអនិយតធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨០៧] អនិយតធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអនិយតធម៌ ជាកុសល

ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ អនិយតធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃ
អនិយតធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៣ ។ អនិយតធម៌
ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអនិយតធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៨០៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បិយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ កុសលត្ថិកមិច្ឆត្ថិកៈ ។

កុសលត្ថិកមគ្គារម្មណត្ថិកៈ

[៨០៩] មគ្គារម្មណធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍) ជាកុសល
អាស្រ័យនូវមគ្គារម្មណធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។
មគ្គារម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមគ្គារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៨១០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បិយ មានវារៈ
២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨១១] មគ្គហេតុកធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាហេតុ) ជាកុសល អា-
ស្រ័យនូវមគ្គហេតុកធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បិយ ។

[៨១២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

[៨១៣] មគ្គាធិបតិធម៌ (ធម៌មានមគ្គជាអធិបតិ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មគ្គាធិបតិធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមគ្គាធិបតិធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកឧប្បន្នត្តិកៈ

[៨១៥] ឧប្បន្នធម៌ (ធម៌ដែលកើតឡើងហើយ) ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃឧប្បន្នធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ កុសលត្តិកឧប្បន្នត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកអតីតត្តិកៈ

[៨១៦] បច្ចុប្បន្នធម៌ (ធម៌កើតឡើងចំពោះមុខ) ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ កុសលត្តិកអតីតត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកៈ

[៨១៧] អតីតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត) ជាកុសល
អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
អតីតារម្មណធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ ជាអកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អតីតារម្មណធម៌ ជាអព្យាកតៈ អា-
ស្រ័យនូវអតីតារម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨១៩] អតីតារម្មណធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអតីតារម្មណធម៌
ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អតីតារម្មណធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ
នៃអតីតារម្មណធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ អតីតារម្មណធម៌
ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអតីតារម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨២១] អនាគតារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត) ជា
កុសល អាស្រ័យនូវអនាគតារម្មណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨២៣] អនាគតារម្មណធម៌ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអនាគតារម្មណ-
ធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតប្បវិទ្យាពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨២៥] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន) ជា
កុសល អាស្រ័យនូវបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨២៧] បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នារម្មណ-
ធម៌ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ ជាអកុសល ជា
បច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បច្ចុប្បន្នា-

រម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុប្បន្នារម្មណធម៌ជាអព្យាកតៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកៈ ។

កុសលត្តិកអជ្ឈត្តិកៈ

[៨២៩] អជ្ឈត្តធម៌ (ធម៌ខាងក្នុង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវ
អជ្ឈត្តធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។
អជ្ឈត្តធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អជ្ឈត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវ
អជ្ឈត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[៨៣១] អជ្ឈត្តធម៌ ជាកុសល ជាបច្ច័យនៃអជ្ឈត្តធម៌ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អជ្ឈត្តធម៌ ជាអកុសល ជាបច្ច័យនៃ អជ្ឈត្តធម៌ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អជ្ឈត្តធម៌ ជា អព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃអជ្ឈត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៨៣៣] ធម៌ខាងក្រៅជាកុសល អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជា អកុសល អាស្រ័យនូវធម៌ខាងក្រៅ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ខាងក្រៅ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៣៥] ធម៌ខាងក្រៅជាកុសល ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ជាកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាងក្រៅ ជាអកុសល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ខាងក្រៅ ជាអកុសល ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ខាង

ក្រៅ ជាអព្យាកតៈ ជាបច្ច័យនៃធម៌ខាងក្រៅ ជាអព្យាកតៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ យ៉ាងណា

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ កុសលត្ថិកអដ្ឋត្តិកៈ ។

កុសលត្ថិកអដ្ឋត្តារម្មណត្ថិកៈ

[៨៣៧] អដ្ឋត្តារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអដ្ឋត្តារម្មណធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៣៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៣៩] ពហិទ្ធារម្មណធម៌ (ធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវពហិទ្ធារម្មណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ កុសលត្ថិកអដ្ឋត្តារម្មណត្ថិកៈ ។

កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកៈ

[៨៤១] អនិទស្សនសប្បដិយធម៌ (ធម៌មិនមានការឃើញតែប្រកប
ដោយការប៉ះពាល់) ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សន សប្បដិយធម៌
ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៨៤៣] អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ (ធម៌មិនមានការឃើញ ទាំងមិន
មានការប៉ះពាល់) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជា
កុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជា
អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាកុសលក្តី អនិទស្សនអប្ប-
ដិយធម៌ ជាអព្យាកតៈក្តី អាស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាកុសល
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអកុសល
អាស្រ័យនូវអនិទស្សន អប្បដិយធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអព្យាកតៈ អា-
ស្រ័យនូវអនិទស្សនអប្បដិយធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី

បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកៈ ។

វេទនាត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៤៥] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៨៤៧] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជា
កុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយវេទនា មិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៤៩] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ប្រកប ដោយទុក្ខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយវេទនា មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអ- កុសល ប្រកបដោយវេទនា មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៥១] ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខវេទនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ អាស្រ័យ នូវធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយវេទនាមិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ចប់ វេទនាត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

វិចារកត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៥៣] ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាកុសល អាស្រ័យនូវធម៌
មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
១ ។

[៨៥៥] ធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល អាស្រ័យនូវធម៌
មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៥៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែ
មានវារៈ ១ ។

[៨៥៧] វិបាកធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវវិបាកធម៌ ជាអព្យាកតៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាកនិង
មិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជា
វិបាកនិងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតីជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ វិបាកធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
វិបាកជាអព្យាកតៈផង មិនមែនជាវិបាក និងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី
ជាអព្យាកតៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៨៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ វិបាកត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

ឧបាទិទ្ទត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៥៩] អនុបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) ជា កុសល អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៦០] អនុបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ទ- បាទានិយធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៦១] ឧបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ និងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) ជា អព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវឧបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អនុបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ទបាទានិយធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ អនុបាទិទ្ទអនុបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកប ដោយកិលេសមានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ និងមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ឧបាទាន) ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអនុបាទិទ្ទអនុបាទានិយធម៌ ជា អព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ឧបាទិទ្ទត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

សន្តិលិង្គត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៦៣] អសន្តិលិង្គសន្តិកិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង តែប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គសន្តិ-លេសិកធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អសន្តិលិង្គ-អសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។

[៨៦៤] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង) ជាអកុសល អាស្រ័យនូវសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-ធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៦៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

ចប់ សន្តិលិង្គត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

វិតក្កត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៦៦] ធម៌ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិហារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិហារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៣ ។ ធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។ ធម៌ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។

[៨៦៨] ធម៌ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
វិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹម
តែវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៨៦៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។

[៨៧០] ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងវិចារៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
វិតក្កៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣៧ ។

ចប់ វិតក្កតិកកុសលតិកៈ ។

បីតិវុត្តិកកុសលវុត្តិកៈ

[៨៧១] ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាកុសល ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាកុសល ប្រកប ដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា ទើបកើត ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យ ទាំងអស់ ។

[៨៧២] ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវធម៌ ជា អកុសល ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ ជាអកុសល ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយ ឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៧៣] ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយបីតិ អាស្រ័យនូវធម៌ ជា អព្យាកតៈ ប្រកបដោយបីតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយសុខ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌

ជាអព្យាកតៈ ប្រកបដោយឧបេក្ខា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ប្រកប
ដោយឧបេក្ខា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ។ សេចក្តី
ពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ បីតិក្កិកកុសលតិកៈ ។

ទស្សនតិកកុសលតិកៈ

[៨៧៤] ធម៌ជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ និងមិន
មែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល ដែលមិនមែនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ និងមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[៨៧៥] ធម៌ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាកុសល ដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌
ជាអកុសល ដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៧៦] ធម៌ជាអព្យាកតៈ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ និង
មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ ដែលមិនមែន
ត្រូវលះដោយទស្សនៈនិងមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បច្ច័យ ។

មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៧៧] ធម៌ជាកុសល មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាកុសល មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៧៨] ធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាអកុសល មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ជាអកុសលមានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៦ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៧៩] ធម៌ជាអព្យាកតៈ មានហេតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ មាន

ហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យ
ទាំងអស់ ។

ចប់ ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

អាចយតាមិត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៨០] ធម៌ជាកុសល ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវធម៌
ជាកុសលដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
ធម៌ជាកុសល មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវធម៌ ជាកុសល
មិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៨១] ធម៌ជាអកុសល ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ជាអកុសល ដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៨២] ធម៌ជាអព្យាកតៈ មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និង
មិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអព្យាកតៈ
មិនមែនដល់នូវការសន្សំកុសលឡើង និងមិនមែនជាមិនដល់នូវការសន្សំកុសល
ឡើង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំង

អស់ ។

ចប់ អាចយគាមិត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

សេក្ខត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៨៣] សេក្ខធម៌ (ធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល) ជាកុសល អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នៅសេក្ខានាសេក្ខធម៌ (ធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល និងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល) ជាកុសល អាស្រ័យនូវនៅសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៨៤] នៅសេក្ខានាសេក្ខធម៌ជាអកុសល អាស្រ័យនូវនៅសេក្ខានាសេក្ខធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៨៥] សេក្ខធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវសេក្ខធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ផងចុះ ។

ចប់ សេក្ខត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

បរិត្តតិកកុសលតិកៈ

[៨៨៦] បរិត្តធម៌ (ធម៌មានសភាពតូចត្នារ) ជាកុសល អាស្រ័យ នូវបរិត្តធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មហគ្គតធម៌ (ធម៌ដល់នូវសភាពធំ) ជាកុសល អាស្រ័យនូវមហគ្គតធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អប្បមាណធម៌ (ធម៌ប្រមាណមិន បាន) ជាកុសល អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ ជាកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំង អស់ ។

[៨៨៧] បរិត្តធម៌ ជាអកុសល អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអកុសល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៨៨] បរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវបរិត្តធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ មហគ្គតធម៌ ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវមហគ្គតធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ អប្បមាណធម៌ជាអព្យាកតៈ អាស្រ័យនូវអប្បមាណធម៌ ជាអព្យាកតៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ បរិត្តតិកកុសលតិកៈ ។

បរិក្ខារម្មណាត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៨៩] កុសលធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ជាអប្បមាណារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាអប្បមាណារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៩០] អកុសលធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អកុសលធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៩១] អព្យាកតធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាបរិក្ខារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាមហគ្គតារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ជាអប្បមាណារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាអប្បមាណារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ បរិក្ខារម្មណាត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

ហឺនត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៧២] កុសលធម៌ ជាកណ្តាល អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ជាកណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ ដ៏ឧត្តម អាស្រ័យនូវ កុសលធម៌ដ៏ឧត្តម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៧៣] អកុសលធម៌ដ៏ថោកទាប អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ដ៏ថោក ទាប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំង អស់ ។

[៨៧៤] អព្យាកតធម៌ ជាកណ្តាល អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជា កណ្តាល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ អព្យាកតធម៌ដ៏ឧត្តម អា- ស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ដ៏ឧត្តម ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មាន វារៈ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហឺនត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

មិច្ឆត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៧៥] កុសលធម៌ មានសភាពត្រូវនឹងទៀង អាស្រ័យនូវកុសល- ធម៌មានសភាពត្រូវនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មិនទៀង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ- តុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៩៦] អកុសលធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានសភាពខុសនឹងទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌មិនទៀង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៨៩៧] អព្យាកតធម៌ មិនទៀង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនទៀង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ មិច្ឆត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

មគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៨៩៨] កុសលធម៌ជាមគ្គារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាមគ្គារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ ជាមគ្គហេតុកៈ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាមគ្គហេតុកៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ កុសលធម៌ ជាមគ្គាធិបតិ អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ ជាមគ្គាធិបតិ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១៧ ។

[៨៩៩] អព្យាកតធម៌ ជាមគ្គារម្មណ៍ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាមគ្គារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ អព្យាកត-

ធម៌ ជាមគ្គាធិបតិ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ជាមគ្គាធិបតិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យ
ទាំងអស់ ។

ចប់ មគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

ឧប្បន្នត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៧០០] កុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ
មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧០១] អកុសលធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃអកុសល-
ធម៌ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តី
ពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧០២] អព្យាកតធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌
ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ
មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ឧប្បន្នត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

អតីតត្ថិកកុសលត្ថិកៈ

[៩០៣] កុសលធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃកុសលធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩០៤] អកុសលធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃអកុសលធម៌ ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំង អស់ ។

[៩០៥] អព្យាកតធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ជាបច្ច័យនៃអព្យាកតធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំង អស់ ។

ចប់ អតីតត្ថិកកុសលត្ថិកៈ ។

អតីតារម្មណត្ថិកកុសលត្ថិកៈ

[៩០៦] កុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ កុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩០៧] អកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យនូវអកុ-

សលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 អកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧០៨] អព្យាកតធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអតីត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ អតីតារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

អដ្ឋត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៧០៩] កុសលធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ កុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវកុសល-

ធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ សេចក្តី
ពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១០] អកុសលធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ ខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អកុសលធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវ
អកុសលធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១១] អព្យាកតធម៌ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ ខាងក្នុង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ អព្យាកតធម៌ខាងក្រៅ អាស្រ័យនូវ
អព្យាកតធម៌ខាងក្រៅ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ អដ្ឋត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

អដ្ឋត្តារម្មណាត្តិកកុសលត្តិកៈ

[៩១២] កុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវកុសលធម៌
មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។
សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១៣] អកុសលធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអកុសល-
ធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ

២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១៤] អព្យាកតធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង អាស្រ័យនូវអព្យាកត-
ធម៌ មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ

២ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ អដ្ឋកថាមូលត្ថិកកុសលត្ថិកៈ ។

សនិទស្សនត្ថិកកុសលត្ថិកៈ

[៩១៥] កុសលធម៌ មិនមានការឃើញនិងមិនមានការប៉ះពាល់ អា-
ស្រ័យនូវកុសលធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១៦] អកុសលធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់
អាស្រ័យនូវអកុសលធម៌ មិនមានការឃើញ និងមិនមានការប៉ះពាល់ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩១៧] អព្យាកតធម៌ មិនមានការឃើញតែប្រកបដោយការប៉ះពាល់
អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយ
ការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមាន
ការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

មានវារៈ ២ អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយ
 ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ អព្យា-
 កតធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អព្យាកតធម៌
 មិនប្រកបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវ
 អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយ
 ការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយការ
 ឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិន
 ប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ អព្យាកតធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ក្តី អព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកប
 ដោយការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ
 តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦
 អព្យាកតធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី
 អព្យាកតធម៌មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ក្តី អព្យាកតធម៌
 មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌មិន
 មានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ អព្យាកតធម៌ មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមាន

ការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវអព្យាកតធម៌ មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការ
 ប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ អព្យាកតធម៌
 ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវអព្យា-
 កតធម៌ មិនមានការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ផង នូវអព្យាកតធម៌
 មិនមានការឃើញ ទាំងមិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៩១៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ២១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ២១ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ សនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ ។

ចប់ អនុលោមត្តិកត្តិកប្បដ្ឋាន ។

អនុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន

ហេតុទុកសហេតុកទុកៈ

[៧១៧] ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ធម៌ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ
តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ជាហេតុ ទាំង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ធម៌ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី
អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង មិនមែនជា
ហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
ធម៌មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ជា

ហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាហេតុ
ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង មិន
មែនជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ ។

[៧២០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧២១] ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិប-
តិប្បច្ច័យ ។

[៧២២] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៧ ។

[៧២៣] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតវារៈក្តី បច្ចុយវារៈក្តី និស្សយវារៈក្តី សំសជ្ជវារៈក្តី
សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧២៥] ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌

ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជា
 មួយនឹងហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី មិនមែន
 ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុក្តី ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ជាមួយនឹងហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុផង ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៧ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
 បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧២៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ
 មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
 មិនមានហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យ
 នូវធម៌ជាហេតុ មិនមានហេតុផង មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៣០] ធម៌ជាហេតុ មិនមានហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៣១] ធម៌ជាហេតុ មិនមានហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ មិនមាន ហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌ជាហេតុ មិនមានហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជា ហេតុ មិនមានហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ដោយ អារម្មណប្បច្ច័យ ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ ជា ហេតុ មិនមានហេតុ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៧៣២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ។

បញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ ហេតុទុកសហេតុកទុកៈ ។

ហេតុទុកសហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

[៧៣៣] ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជា

ហេតុ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុក្តី មិនមែន
 ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយ
 ហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ អា-
 ស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយ
 ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[៧៧៥] ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ជាបច្ច័យនៃធម៌ជាហេតុ
 ប្រកបដោយហេតុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
 បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។

[៧៧៧] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជា
 ហេតុ ប្រាសចាកហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ ធម៌មិនមែន
 ជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុផង មិនមែនជាហេតុ ប្រាសចាក
ហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧៣៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៣៩] ធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកហេតុ ជាបដ្ឋប្បយនៃធម៌មិនមែនជា
ហេតុ ប្រាសចាកហេតុ ដោយហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[៧៤០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ១ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋប្បយ មាន
វារៈ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៤ ។

បញ្ហាវារៈ ក្នុងកុសលត្តិកៈ យ៉ាងណា
បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះចុះ ។
ចប់ ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ។

ហោតុទុកហោតុសហោតុកទុកៈ

[៧៤១] ធម៌ជាហេតុ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៤២] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកហេតុសហេតុកុកុកៈ ។

ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុកៈ

[៧៤៣] ធម៌ជាហេតុ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៤៤] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តទុកៈ ។

ហេតុទុកនិហេតុសហេតុកុកុកៈ

[៧៤៥] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ

នូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩៤៦] ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមានហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែន
ជាហេតុ មិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១
គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខនហេតុសហេតុកុទុក្ខៈ ។

ហេតុទុក្ខសប្បច្ច័យទុក្ខៈ

[៩៤៧] ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ អាស្រ័យ
នូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ
អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យផង មិនមែនហេតុ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៣ ។

[៩៤៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី ប្រហែលគ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ ។

[៧៤៩] ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ជាបច្ច័យនៃធម៌
ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

ឯបញ្ញាវារៈ បណ្ឌិតកប្បិឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនោះផងចុះ ។

ចប់ ហេតុទុកសប្បច្ច័យទុកៈ ។

ហេតុទុកសង្ខតទុកៈ

[៧៥១] ធម៌ជាហេតុ ដែលបច្ច័យតាក់តែង អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ
ដែលបច្ច័យតាក់តែង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៥២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។ (ទុកៈនេះ) ប្រហែលគ្នានឹងសប្បច្ច័យទុកៈដែរ ។

ចប់ ហេតុទុកសង្ខតទុកៈ ។

ហេតុទុកសនិទស្សនទុកៈ

[៧៥៣] ធម៌ជាហេតុ មិនមានការឃើញ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ
មិនមានការឃើញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌
មិនមែនជាហេតុ មិនមានការឃើញ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិន

មានការឃើញ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជា
ហេតុ មិនមានការឃើញ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ មិនមានការឃើញផង
មិនមែនជាហេតុ មិនមានការឃើញផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ
មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ
៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ហេតុទុកសនិទស្សនទុកៈ ។

ហេតុទុកសប្បដ្ឋប្បយទុកៈ

[៧៥៥] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៥៦] ធម៌ជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ
មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ធម៌មិនមែនជា
ហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។ ធម៌ជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់ក្តី
មិនមែនជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់ក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ មិនមាន

ការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិន
 មានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ មិនមានការ
 ប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ មិនមានការប៉ះពាល់ផង មិនមែនជាហេតុ
 មិនមានការប៉ះពាល់ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៥៧] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ហេតុទុកសប្បដ្ឋយទុកៈ ។

ហេតុទុក្ខបដ្ឋានៈ

[៧៥៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ មានរូប អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជា
 ហេតុ មានរូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់
 បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៥៩] ធម៌ជាហេតុ មិនមានរូប អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ មិនមាន
 រូប ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជា
 ហេតុ មិនមានរូប អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមានរូប ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ មិនមានរូប អា-

ស្រ្តីនូវធម៌ជាហេតុ មិនមានរូបផង មិនមែនជាហេតុ មិនមានរូបផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខរូបិទុក្ខៈ ។

ហេតុទុក្ខលោកិយទុក្ខៈ

[៧៦១] ធម៌ជាហេតុ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជា
លោកិយ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែន
ជាហេតុ ជាលោកិយ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ ជាលោកិយ
អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ ជាលោកិយផង មិនមែនជាហេតុ ជាលោកិយផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិត

គប្បីឲ្យពិស្តារ យ៉ាងនេះផងចុះ ។

[៧៦៣] ធម៌ជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈផង មិនមែនជាហេតុ ជាលោកុត្តរៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៦៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី សម្បយុត្តវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី ប្រហែល
 គ្នានឹងបដិច្ចវារៈដែរ បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។
 ចប់ ហេតុទុកលោកិយទុកៈ ។

ហេតុទុកកេនចិរិញ្ញេយ្យទុកៈ

[៧៦៥] កេនចិរិញ្ញេយ្យធម៌ (ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយវិញ្ញាណណានីមួយ) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកេនចិរិញ្ញេយ្យធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៦៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

សហជាតវារៈក្តី បញ្ញាវារៈក្តី បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

[៧៦៧] កេនចិនវិញ្ញេយ្យធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកេនចិនវិញ្ញេយ្យ-
ធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[៧៦៨] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ
៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់ប្បដ្ឋយទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកកេនចិនវិញ្ញេយ្យទុកៈ ។

ហេតុទុកអាសវទុកៈ

[៧៦៩] ធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌
ជាហេតុ ជាអាសវៈក្តី មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈក្តី អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
ហេតុជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ
ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ
ជាអាសវៈផង មិនមែនជាហេតុ ជាអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។

[៧៧០] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មាន

វារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យ ទាំងអស់ ។

[៧៧១] ធម៌ជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ អាស្រ័យធម៌ជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ ធម៌ជាហេតុ មិនមែនអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាហេតុ មិនមែនអាសវៈផង មិនមែនជាហេតុ មិនមែនអាសវៈផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៧២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកអាសវៈទុកៈ ។

ហេតុទុកអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ

[៧៧៣] ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៧៥] ធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកអាសវៈសម្បយុត្តទុកៈ ។

ហេតុទុកអាសវៈសាសវៈទុកៈ

[៧៧៧] ធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៧៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៧៩] ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជា អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិន មែនជាអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកអាសវៈសាសវៈទុកៈ ។

ហេតុទុកអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកៈ

[៧៨១] ធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាហេតុ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៨៣] ធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ
អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៤] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៥ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកៈ ។

ហេតុទុកអាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ

[៧៨៥] ធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
អាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ
៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៨៧] ធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ អាស្រ័យនូវធម៌ជាហេតុ ប្រាសចាកអាសវៈទាំងមិនមានអាសវៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកអាសវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ ។

ហេតុទុកឆោច្ឆកទុកៈ

[៧៨៩] អាស្រ័យនូវសំយោជនធម៌ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវគន្លងធម៌ ជាហេតុ... ។ ជាឱយៈ ជាហេតុ... ។ ជាយោគៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវនីវរណធម៌ ជាហេតុ... ។ នោបរាមាសធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោបរាមាសធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ឆោច្ឆកៈក្នុងបច្ច័យទាំងពួង បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។

ចប់ ហេតុទុកឆោច្ឆកទុកៈ ។

ហេតុទុកសារម្មណាទុកៈ

[៧៩១] សារម្មណធម៌ (ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍) ជា

ហេតុ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សារម្មណធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។ សារម្មណធម៌ជាហេតុ អាស្រ័យនូវសារម្មណធម៌ ជាហេតុផង នូវសារម្មណធម៌ មិនមែនជាហេតុផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ។

[៧៩២] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៧៩៣] អនារម្មណធម៌ (ធម៌មិនមានអារម្មណ៍) មិនមែនហេតុ អាស្រ័យនូវអនារម្មណធម៌ មិនមែនហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ សុទ្ធតែមានវារៈ ១ ។

ចប់ ហេតុទុកសារម្មណទុកៈ ។

ហេតុទុកចិត្តទុកៈ

[៧៩៤] នោចិត្តធម៌ (ធម៌មិនមែនចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តទុកៈ ។

ហេតុទុកចេតសិកទុកៈ

[៩៩៦] ចេតសិកធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចេតសិកធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[៩៩៧] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[៩៩៨] អចេតសិកធម៌ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអចេតសិកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់ បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចេតសិកទុកៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ

[៩៩៩] ចិត្តសម្បយុត្តធម៌ (ធម៌ប្រកបដោយចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសម្បយុត្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០០] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០០១] ចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ (ធម៌ប្រាសចាកចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តវិប្បយុត្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ ប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសំសង្ក្រាន្តៈ

[១០០២] ចិត្តសំសង្ក្រាន្តធម៌ (ធម៌ប្រឡូកប្រឡំដោយចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្ក្រាន្តធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០០៤] ចិត្តវិសំសង្ក្រាន្តធម៌ (ធម៌ប្រាសចាកការប្រឡូកប្រឡំដោយ ចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តវិសំសង្ក្រាន្តធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសំសង្ក្រាន្តៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសមុជ្ជាន្តៈ

[១០០៥] ចិត្តសមុជ្ជានធម៌ (ធម៌តាំងឡើងដោយចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសមុជ្ជានធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០០៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មាន វារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០០៧] នោចិត្តសមុជ្ជានធម៌ (ធម៌មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសមុជ្ជានធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើប កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសមុជ្ជាន្តៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសហករណ៍:

[១០០៨] ចិត្តសហករណ៍ (ធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត) ជាហេតុ
អាស្រ័យនូវចិត្តសហករណ៍ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ។

[១០០៩] នោចិត្តសហករណ៍ (ធម៌មិនមែនកើតជាមួយនឹងចិត្ត) មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសហករណ៍មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំង
អស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសហករណ៍ ។

ហេតុទុកចិត្តានុបរិវត្តិទុក:

[១០១០] ចិត្តានុបរិវត្តិធម៌ (ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) ជាហេតុ
អាស្រ័យនូវចិត្តានុបរិវត្តិធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៩ ។

[១០១១] នោចិត្តានុបរិវត្តិធម៌ (ធម៌មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត)
មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តានុបរិវត្តិធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យ
ទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តានុបរិវត្តិទុក ។

ហេតុទុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈ

[១០១២] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ (ធម៌ច្រឡកច្រឡំនិងតាំងឡើង
ដោយចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ ជាហេតុ ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០១៣] នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានធម៌ (ធម៌មិនមែនច្រឡកច្រឡំនិង
តាំងឡើងដោយចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋាន-
ធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។
សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានទុកៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហកុទុកៈ

[១០១៤] ចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហកុធម៌ (ធម៌ច្រឡកច្រឡំតាំង
ឡើង និងកើតឡើងជាមួយនឹងចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្ក-
សមុដ្ឋានសហកុធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ
៩ ។

[១០១៥] នោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហកុធម៌ (ធម៌មិនមែនច្រឡក
ច្រឡំ តាំងឡើង និងកើតឡើងជាមួយនឹងចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យ
នូវនោចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហកុធម៌មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសំសង្កសមុដ្ឋានសហកុទុកៈ ។

ហេតុទុកចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិទុកៈ

[១០១៦] ចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិធម៌ (ធម៌ច្រឡូកច្រឡំ តាំងឡើង និងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

[១០១៧] នោចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិធម៌ (ធម៌មិនមែនច្រឡូកច្រឡំ តាំងឡើង និងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកចិត្តសំសង្គសមុជ្ជានុបរិវត្តិទុកៈ ។

ហេតុទុកអជ្ឈត្តិកទុកៈ

[១០១៨] អជ្ឈត្តិកធម៌ (ធម៌ខាងក្នុង) មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវអជ្ឈត្តិកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០១៩] ពាហិរធម៌ (ធម៌ខាងក្រៅ) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវពាហិរធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។

ចប់ ហេតុទុកអជ្ឈត្តិកទុកៈ ។

ហេតុទុកឧបាទានុក្ក:

[១០២០] នោឧបាទានុក្ក (ធម៌មិនមែនឧបាទាន) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវនោឧបាទានុក្ក ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២១] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកឧបាទានុក្កៈ ។

ហេតុទុកឧបាទិន្នុក្ក:

[១០២២] ឧបាទិន្នុក្ក (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវឧបាទិន្នុក្ក ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០២៤] អនុបាទិន្នុក្ក (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនបានកាន់យក) ជាហេតុ អាស្រ័យនូវអនុបាទិន្នុក្ក ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០២៥] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកឧបាទិន្នុក្កៈ ។

ហេតុទុក្ខទុច្ចាធានគោច្ចកទុក្ខ:

[១០២៦] ឧបាទានធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវឧបាទានធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខឧបាទានគោច្ចកទុក្ខ: ។

ហេតុទុក្ខកិលេសគោច្ចកទុក្ខ:

[១០២៧] កិលេសធម៌ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវកិលេសធម៌ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

ចប់ ហេតុទុក្ខកិលេសគោច្ចកទុក្ខ: ។

ហេតុទុក្ខបិដ្ឋិទុក្ខ:

[១០២៨] ធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ ធម៌ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ធម៌ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យ នូវធម៌ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០២៩] ធម៌ដែលត្រូវលះដោយការវនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៩ ។ ធម៌ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវ
ធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣០] ធម៌ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ធម៌ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣១] ធម៌ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការវិនា ជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការវិនា ជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ ធម៌ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយ
ការវិនា ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលមានហេតុមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣២] ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មាន
វារៈ ៩ ។ ធម៌មិនមានវិតក្កៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមានវិតក្កៈ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣៣] ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៩ ។ ធម៌មិនមានវិចារៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានវិចារៈ
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ មានវារៈ ៩ ។

[១០៣៤] អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ជាហេតុ...
អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមានបីតិ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយ
បីតិ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនប្រកបដោយបីតិ ជាហេតុ... ។
អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយសុខ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែន
ប្រកបដោយសុខ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ជា
ហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាហេតុ... ។ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាកាមាវចរ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាកាមាវចរ
ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជារូបាវចរ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិន
មែនជារូបាវចរ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអរូបាវចរ ជាហេតុ... ។
អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាអរូបាវចរ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
បរិយាបន្នៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ ជាហេតុ... ។
អាស្រ័យនូវធម៌ ជានិយ្យានិកៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ
ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ជានិយតៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ជា
អនិយតៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ជាសឧត្តរៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យ
នូវធម៌ជាអនុត្តរៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ជាសរណៈ ជាហេតុ... ។

[១០៣៥] ធម៌ជាអរណៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាអរណៈ ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋប្បយ ។

[១០៣៦] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានគ្រប់
បច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ ហេតុទុកបិដ្ឋិទុកៈ ។

សហេតុកកុកហេតុកកុកៈ

[១០៣៧] ធម៌ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌
ជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។
មានវារៈ ១ គ្រប់បច្ច័យទាំងអស់ ។

[១០៣៨] ធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យ
នូវធម៌មិនមែនជាហេតុ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ សហេតុកកុកហេតុកកុកៈ ។

ហេតុសម្បយុត្តទុកហេតុទុកៈ

[១០៣៩] ហេតុធម៌ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកប
ដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៤០] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៩ ។

ចប់ ហេតុសម្បយុត្តទុកហេតុទុកៈ ។

ហេតុសហេតុកណ្តកហេតុនុកៈ

[១០៤១] ហេតុធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាហេតុទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៤២] នហេតុធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

ចប់ ហេតុសហេតុកណ្តកហេតុនុកៈ ។

ហេតុហេតុសម្បយុត្តនុកហេតុនុកៈ

[១០៤៣] ហេតុធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាហេតុទាំងប្រកបដោយហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ។

[១០៤៤] នហេតុធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងមិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ ហេតុហេតុសម្បយុត្តនុកហេតុនុកៈ ។

នហេតុសហេតុកុណហេតុកុណៈ

[១០៤៥] នហេតុធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌មិនមែនជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ មិនមែនជាហេតុ ទាំងមិនមែនហេតុ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ មិនមែនជាហេតុទាំងមិនមានហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

ចប់ នហេតុសហេតុកុណហេតុកុណៈ ។

ចូឡន្តរណកហេតុកុណៈ

[១០៤៦] ហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៤៧] ហេតុធម៌ដែលបច្ច័យតាក់តែង អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ដែលបច្ច័យតាក់តែង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ដែលបច្ច័យតាក់តែង អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ ដែលបច្ច័យតាក់តែង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។

[១០៤៨] ហេតុធម៌ ជាអនិទស្សនៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ ជាអនិទស្សនៈ

អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអនិទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។

[១០៤៩] ហេតុធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវ
ហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ ។ នហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
តុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ នហេតុធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ អាស្រ័យនូវ
នហេតុធម៌ មិនមានការប៉ះពាល់ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៩ ។

[១០៥០] ធម៌មិនមានរូប ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមានរូប ជា
ហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។ ធម៌មានរូប មិនមែនជាហេតុ
អាស្រ័យនូវធម៌ មានរូប មិនមែនហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៩ ។

[១០៥១] ធម៌ជាលោកិយៈ ជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាលោកិយ
ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាហេតុ អា-
ស្រ័យនូវធម៌ជាលោកុត្តរៈ ជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ២ ។ ធម៌ជាលោកិយ មិនមែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាលោកិយ
មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ធម៌ជាលោកុត្តរៈ មិន
មែនជាហេតុ អាស្រ័យនូវធម៌ជាលោកុត្តរៈ មិនមែនជាហេតុ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[១០៥២] អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ មិនមែនជាហេតុ... ។

ចប់ ចូឡន្តរទុកហេតុទុកៈ ។

អាសវគោត្តកទុកហេតុទុកៈ

[១០៥៣] អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... ។

[១០៥៤] អាស្រ័យនូវធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌មិនមានអាសវៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ មិនមានអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... ។

[១០៥៥] អាស្រ័យនូវធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ មិនមែនជា

ហេតុ... ។

[១០៥៦] អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
អាសវៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ទាំង
មិនមែនជាអាសវៈ ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្ត
ទៅជាមួយនឹងអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជា
មួយនឹងអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... ។

[១០៥៧] អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ជា
ហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ ជា
ហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ មិនមែន
ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រកបដោយអាសវៈ ទាំងមិនមែនជាអាសវៈ
មិនមែនជាហេតុ... ។

[១០៥៨] អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយ
នឹងអាសវៈ ជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ មិនមានអាសវៈ
ជាហេតុ... ។ អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
អាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... អាស្រ័យនូវធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ មិនមាន
អាសវៈ មិនមែនជាហេតុ... ។

ចប់ អាសវៈគោច្ចកទុកហេតុទុកៈ ។

ឆតោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ

[១០៥៩] អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាសញ្ញាជនៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាគន្លងៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាឱយៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាយោគៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជានីវរណៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជានោបរាមាសៈ... ។

ចប់ ឆតោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ ។

មហាន្តរទុកហេតុទុកៈ

[១០៦០] អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនជាចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាចេតសិក... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ច្រឡកច្រឡំដោយចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ តាំងឡើងដោយចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ កើតជាមួយនឹងចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ច្រឡកច្រឡំ និងតាំងឡើងដោយចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើង និងកើតជាមួយនឹងចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ច្រឡកច្រឡំ តាំងឡើង និងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាខាងក្រៅ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនជាឧបាទា... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាឧបាទិន្ន... អាស្រ័យនូវ

ហេតុធម៌ ជាអនុបាទិទ្ធ... ។

ចប់ មហន្តរទុក្ខហេតុទុក្ខៈ ។

ឧបាទានគោច្ឆកុទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១០៦១] អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាឧបាទាន... ។

ចប់ ឧបាទានគោច្ឆកុទុក្ខហេតុទុក្ខៈ ។

កិលេសគោច្ឆកុទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១០៦២] អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាកិលេស... ។

ចប់ កិលេសគោច្ឆកុទុក្ខហេតុទុក្ខៈ ។

បិដ្ឋិទុក្ខហេតុទុក្ខៈ

[១០៦៣] អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយទស្សនៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលត្រូវលះដោយការវនា... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវនា... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយទស្សនៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលមិនមែនត្រូវលះដោយ

ទស្សនៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មានហេតុដែលត្រូវលះដោយការវិនា...
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌មានហេតុ ដែលមិនមែនត្រូវលះដោយការវិនា... ។
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិតក្កៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
 មិនមានវិតក្កៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងវិចារៈ...
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមានវិចារៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 ទៅជាមួយនឹងបីតិ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមានបីតិ... ។ អាស្រ័យនូវ
 ហេតុធម៌ ប្រកបដោយបីតិ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនប្រកបដោយ
 បីតិ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយសុខ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
 មិនមែនប្រកបដោយសុខ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ប្រកបដោយឧបេក្ខា...
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនប្រកបដោយឧបេក្ខា... ។ អាស្រ័យនូវហេ-
 តុធម៌ ជាការវាចរៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនជាការវាចរៈ... ។
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជារូបាវចរៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ មិនមែនជារូបា-
 វចរៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអរូបាវចរៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌មិន
 មែនជាអរូបាវចរៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាបរិយាបន្នៈ... អាស្រ័យនូវ
 ហេតុធម៌ ជាអបរិយាបន្នៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជានិយ្យានិកៈ... ។
 អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអនិយ្យានិកៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជានិ-
 យតៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអនិយតៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
 ជាសឧត្តរៈ... អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអនុត្តរៈ... ។ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌
 ជាសរណៈ... ហេតុធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវហេតុធម៌ ជាអរណៈ ទើប

កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ នហេតុធម៌ជាអរណៈ អាស្រ័យនូវនហេតុធម៌ជាអរណៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីពិស្តារ មានក្នុងបច្ច័យទាំងអស់ ។

ចប់ បិដ្ឋិទុកហេតុទុកៈ ។

ចប់ អនុលោមទុកទុកប្បដ្ឋាន ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋាន ។

ក្បាលទី ៨០

ព្រះអភិធម្មបិដក ចាលីប្រៃ ១០៥

សន្ធិកចន្ទលប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ (កុសលបទ)	២
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ (អកុសលបទ)	៩
អភិធម្មបិដក បញ្ញាវារៈ (កុសលបទ)	១១
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ (អព្យាកតបទ)	១៤
ហោតុទុកវេទនាភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	២០
ហោតុទុកវិចារកភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៣៤
ហោតុទុកឧទាទិណ្ឌភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៤៨
ហោតុទុកសង្កិលដ្ឋភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៦៥
ហោតុទុកវិភក្កភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៧៦
ហោតុទុកបីភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៨៧
ហោតុទុកទស្សនភិក្ខុកៈ	
អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម	៩៦

ហេតុទុក្ខនិស្សន្ទនបហាតត្ថហេតុកត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១០៥

ហេតុទុក្ខអាចយេនាមិកត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១១៣

ហេតុទុក្ខសេក្ខត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១២៣

ហេតុទុក្ខបរិត្តត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៣៣

ហេតុទុក្ខបរិត្តារម្មណត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៤៣

ហេតុទុក្ខហិណត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៥២

ហេតុទុក្ខមិច្ឆត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៦០

ហេតុទុក្ខមគ្គារម្មណត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៦៩

ហេតុទុក្ខឧប្បន្នត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បញ្ញាវារៈ ជាដើម ១៧៨

ហេតុទុក្ខអតីតត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បញ្ញាវារៈ ១៨០

ហេតុទុក្ខអតីតារម្មណត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៨២

ហេតុទុក្ខអដ្ឋត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៧១

ហេតុទុក្ខអដ្ឋត្តារម្មណត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ១៧៨

ហេតុទុក្ខសនិទស្សនសប្បជ័យត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម..... ២០៣

សហេតុទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២០៨

ហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២១៨

ហេតុសហេតុកុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២២៦

ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៣៣

នហេតុសហេតុកុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៣៧

សប្បច្ចយទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៤៤

សង្ខតទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៤៧

សនិទស្សនទុក្ខកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៤៧

អប្បជ័យទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៥០

រូបិទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៥៣

លោកិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៥៧

កេនចិវិញ្ញាយ្យទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៦១

អាសវទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៦៤

សាសវទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៦៥

អាសវសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៦៨

អាសវសាសវទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៧១

អាសវអាសវសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៧៥

អាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៧៧

ចាលីប្រៃ ១០៦

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨២

សញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៤

សញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៧

សញ្ញាជនសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៨

សញ្ញាជនសញ្ញាជនសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨១

អភិធម្មបិដក បញ្ញាវារៈ ២៨២

សញ្ញាជនវិប្បយុត្តសញ្ញាជនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៣

គន្ធទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៧

គន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ២៨៨

គន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ជាដើម ៣០១

គន្ធគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ:ជាដើម ៣០២

គន្ធគន្ធសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣០៥

គន្ធវិប្បយុត្តគន្ធនិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣០៦

និវរណាទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣០៧

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១១

និវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១១

និវរណាសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១៣

និវរណានិវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១៤

និវរណានិវរណាសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១៦

និវរណាវិប្បយុត្តនិវរណាយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១៦

បរាមាសទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣១៨

បរាមជ្ជទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣២០

បរាមាសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣២១

បរាមាសបរាមជ្ជទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣២៣

បរាមាសវិប្បយុត្តបរាមជ្ជទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣២៦

សារម្មណ៍ទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣២៨

ចិត្តទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៣១

ចេតសិកទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៣៥

ចិត្តសម្បយុត្តទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៣៨

ចិត្តសំសជ្ជទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៤៣

ចិត្តសមដ្ឋានទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៤៤

ចិត្តសហភទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៤៨

ចិត្តានុបវិវត្តិទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៥១

ចិត្តសំសជ្ជសមដ្ឋានទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៥២

អភិធម្មបិដក បញ្ហាវារៈ ៣៥៥

ចិត្តសំសជ្ជសមដ្ឋានសហភទកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៥៦

ចិត្តសំសជ្ជសមដ្ឋានាណបរិវត្តិទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៥៨

អដ្ឋត្តិកទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៦០

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៦៤

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៦៧

ឧបាទានទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៧១

ឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៧៣

ឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៧៥

ឧបាទានឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៧៧

ឧបាទានឧបាទានសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៧៩

ឧបាទានសម្បយុត្តឧបាទានិយទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨០

កិលេសទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨២

សង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨៥

សង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨៦

កិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨៨

កិលេសសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៨៩

កិលេសសង្កិលិដ្ឋទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៩១

កិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៩២

កិលេសវិប្បយុត្តសង្កិលេសិកទុកកុសលត្តិកៈ

អភិធម្មបិដក បដិច្ចវារៈ ៣៩៣

ចាលីប្រៃ ១០៧

អភិធម្មបិដក បរិត្តត្តិកហេតុទុកៈ ៥៤៤

អភិធម្មបិដក បរិត្តារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ ៥៥០

អភិធម្មបិដក ហិនត្តិកហេតុទុកៈ ៥៥៣

អភិធម្មបិដក មិច្ឆត្តិកហេតុទុកៈ ៥៥៦

អភិធម្មបិដក មគ្គារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ ៥៦២

អភិធម្មបិដក ឧប្បន្ទត្តិកហេតុទុកៈ ៥៧១

អភិធម្មបិដក អតីតត្តិកហេតុទុកៈ ៥៧៤

អភិធម្មបិដក អតីតារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ	.....	៥៧៥
អភិធម្មបិដក អដ្ឋត្តិកហេតុទុកៈ	.....	៥៧៧
អភិធម្មបិដក អដ្ឋត្តារម្មណត្តិកហេតុទុកៈ	.....	៥៨២
អភិធម្មបិដក សនិទស្សនត្តិកហេតុទុកៈ	.....	៥៨៥
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសហេតុកទុកៈ	.....	៥៩១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកហេតុសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៥៩៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកហេតុសហេតុកទុកៈ	.....	៦០០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៦០៤
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកនហេតុសហេតុកទុកៈ	.....	៦០៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសប្បច្ចយទុកៈ	.....	៦១០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសង្ខតទុកៈ	.....	៦១៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសនិទស្សនទុកៈ	.....	៦១៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសប្បដិយទុកៈ	.....	៦១៥
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិករូបីទុកៈ	.....	៦១៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកលោកិយទុកៈ	.....	៦១៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកេនចិវិញ្ញាយ្យទុកៈ	.....	៦២៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាសវទុកៈ	.....	៦២៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសាសវទុកៈ	.....	៦២៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាសវសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៦៣១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាសវសាសវទុកៈ	.....	៦៣៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៦៣៥
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ	.....	៦៣៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឆតោច្ឆកទុកៈ	.....	៦៤០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសារម្មណទុកៈ	.....	៦៤០

អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកចិត្តទុក្ខៈ	.....	៦៤២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកចេតសិកទុក្ខៈ	.....	៦៤៤
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកចិត្តសម្បយុត្តាទិអដ្ឋទុក្ខៈ	.....	៦៤៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអដ្ឋត្តិកទុក្ខៈ	.....	៦៤៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឧបាទានទុក្ខៈ	.....	៦៤៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឧបាទានទុក្ខៈ	.....	៦៥០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឧបាទានគោច្ចកទុក្ខៈ	.....	៦៥១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសទុក្ខៈ	.....	៦៥២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសន្តិលេសិកទុក្ខៈ	.....	៦៥៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសន្តិលិដ្ឋទុក្ខៈ	.....	៦៥៥
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសសម្បយុត្តទុក្ខៈ	.....	៦៥៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសសន្តិលេសិកទុក្ខៈ	.....	៦៥៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសសន្តិលិដ្ឋទុក្ខៈ	.....	៦៥៩
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសកិលេសសម្បយុត្តទុក្ខៈ	.....	៦៦០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលេសិកទុក្ខៈ	.....	៦៦១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វទុក្ខៈ	.....	៦៦៤
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកការវនាយបហាតព្វទុក្ខៈ	.....	៦៦៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកទុក្ខៈ	.....	៦៦៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកការវនាយបហាតព្វហេតុកទុក្ខៈ	.....	៦៦៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសវិតកុទុក្ខៈ	.....	៦៦៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសវិចារទុក្ខៈ	.....	៦៧០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសប្បីតិកទុក្ខៈ	.....	៦៧១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកបីតិសហគតាទិត្តិទុក្ខៈ	.....	៦៧៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកកាមាវចរទុក្ខៈ	.....	៦៧៣

អភិធម្មបិដក កុសលត្តិករុប្បវចរទុកៈ	.....	៦៧៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអរុប្បវចរទុកៈ	.....	៦៧៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកបរិយាបន្នទុកៈ	.....	៦៧៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកនិយ្យានិកទុកៈ	.....	៦៨០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកនិយតទុកៈ	.....	៦៨១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសឧត្តរទុកៈ	.....	៦៨២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៨៤
អភិធម្មបិដក វេទនាត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៨៦
អភិធម្មបិដក វិបាកត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៨៨
អភិធម្មបិដក ឧបាទិទ្ធិត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩០
អភិធម្មបិដក សន្តិលិង្គត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩១
អភិធម្មបិដក វិតក្កត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៣
អភិធម្មបិដក បីតិកត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៤
អភិធម្មបិដក ទស្សនត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៦
អភិធម្មបិដក ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៧
អភិធម្មបិដក អាចយគាមិត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៧
អភិធម្មបិដក សេក្ខត្តិកសរណទុកៈ	.....	៦៩៩
អភិធម្មបិដក បរិត្តត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០១
អភិធម្មបិដក បរិត្តារម្មណត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០២
អភិធម្មបិដក ហិនត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៣
អភិធម្មបិដក មិច្ឆត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៤
អភិធម្មបិដក មគ្គារម្មណត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៦
អភិធម្មបិដក ឧប្បន្នត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៧
អភិធម្មបិដក អតីតត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៨

អភិធម្មបិដក អតីតារម្មណត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧០៨
អភិធម្មបិដក អដ្ឋត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧១០
អភិធម្មបិដក អដ្ឋត្តារម្មណត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧១១
អភិធម្មបិដក សនិទស្សនត្តិកសរណទុកៈ	.....	៧១២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកវេទនាត្តិកៈ	.....	៧១៤
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកវិបាកត្តិកៈ	.....	៧១៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ	.....	៧១៩
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសង្កិលដ្ឋត្តិកៈ	.....	៧២២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកវិតក្កត្តិកៈ	.....	៧២៤
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកបីតិត្តិកៈ	.....	៧២៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកទស្សនត្តិកៈ	.....	៧២៨
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកៈ	.....	៧២៩
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអាចយគាមិត្តិកៈ	.....	៧៣០
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសេក្ខត្តិកៈ	.....	៧៣២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកបរិត្តត្តិកៈ	.....	៧៣៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកបរិត្តារម្មណត្តិកៈ	.....	៧៣៦
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកហិនត្តិកៈ	.....	៧៣៧
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកមិច្ឆត្តិកៈ	.....	៧៣៩
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកមគ្គារម្មណត្តិកៈ	.....	៧៤១
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកឧប្បន្ទត្តិកៈ	.....	៧៤២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអតីតត្តិកៈ	.....	៧៤២
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអតីតារម្មណត្តិកៈ	.....	៧៤៣
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអដ្ឋត្តិកៈ	.....	៧៤៥
អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកអដ្ឋត្តារម្មណត្តិកៈ	.....	៧៤៧

អភិធម្មបិដក កុសលត្តិកសនិទស្សនត្តិកៈ	.....	៧៤៨
អភិធម្មបិដក វេទនាត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៤៩
អភិធម្មបិដក វិបាកត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥១
អភិធម្មបិដក ឧបាទិទ្ធត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥២
អភិធម្មបិដក សន្តិលិង្គត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៣
អភិធម្មបិដក វិតកត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៣
អភិធម្មបិដក បីតិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៥
អភិធម្មបិដក ទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៦
អភិធម្មបិដក ទស្សនេនបហាតព្វហេតុកត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៧
អភិធម្មបិដក អាចយគាមិត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៨
អភិធម្មបិដក សេក្ខត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៥៩
អភិធម្មបិដក បរិត្តត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦០
អភិធម្មបិដក បរិត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦១
អភិធម្មបិដក ហិនត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦២
អភិធម្មបិដក មិច្ឆត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦២
អភិធម្មបិដក មគ្គារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៣
អភិធម្មបិដក ឧប្បទ្ធត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៤
អភិធម្មបិដក អតីតត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៥
អភិធម្មបិដក អតីតារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៥
អភិធម្មបិដក អជ្ឈត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៦
អភិធម្មបិដក អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៧
អភិធម្មបិដក សនិទស្សនត្តិកកុសលត្តិកៈ	.....	៧៦៨
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសហេតុកុកៈ	.....	៧៧១
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកហេតុសម្បយុត្តុកៈ	.....	៧៧៥

អភិធម្មបិដក ហេតុទុកហេតុសហេតុកុទុកៈ	.....	៧៧៧
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៧៧៨
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកនហេតុសហេតុកុទុកៈ	.....	៧៧៨
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសប្បច្ចយទុកៈ	.....	៧៧៩
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសន្និទុកៈ	.....	៧៨០
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសនិទស្សនទុកៈ	.....	៧៨០
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសប្បជ័យទុកៈ	.....	៧៨១
អភិធម្មបិដក ហេតុទុករូបីទុកៈ	.....	៧៨២
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកលោកិយទុកៈ	.....	៧៨៣
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកកេនបិរិញ្ញយ្យទុកៈ	.....	៧៨៤
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអាសវទុកៈ	.....	៧៨៥
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអាសវសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៧៨៦
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអាសវសាសវទុកៈ	.....	៧៨៧
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអាសវអាសវសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៧៨៨
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអាសវវិប្បយុត្តសាសវទុកៈ	.....	៧៨៨
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកឆគោច្ឆកុទុកៈ	.....	៧៨៩
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកសារម្មណទុកៈ	.....	៧៨៩
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តទុកៈ	.....	៧៩០
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចេតសិកទុកៈ	.....	៧៩១
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសម្បយុត្តទុកៈ	.....	៧៩១
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋទុកៈ	.....	៧៩២
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសម្មជានទុកៈ	.....	៧៩២
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសហកុទុកៈ	.....	៧៩៣
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តានុបរិត្តិទុកៈ	.....	៧៩៣

អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានទុកៈ	....	៧៩៤
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋានសហកុទុកៈ	....	៧៩៤
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកចិត្តសំសដ្ឋសមុដ្ឋាននុបរិវត្តិទុកៈ	....	៧៩៥
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកអជ្ឈត្តិកទុកៈ	....	៧៩៥
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកឧបាទានទុកៈ	....	៧៩៦
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកឧបាទានទុកៈ	....	៧៩៦
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកឧបាទានគោច្ឆកទុកៈ	....	៧៩៧
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកកិលេសគោច្ឆកទុកៈ	....	៧៩៧
អភិធម្មបិដក ហេតុទុកបិដ្ឋិទុកៈ	....	៧៩៧
អភិធម្មបិដក សហេតុកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០០
អភិធម្មបិដក ហេតុសម្បយុត្តទុកហេតុទុកៈ	....	៨០០
អភិធម្មបិដក ហេតុសហេតុកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០១
អភិធម្មបិដក ហេតុហេតុសម្បយុត្តទុកហេតុទុកៈ	....	៨០១
អភិធម្មបិដក នហេតុសហេតុកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០២
អភិធម្មបិដក ចូន្យន្តរទុកហេតុទុកៈ	....	៨០២
អភិធម្មបិដក អាសវគោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៤
អភិធម្មបិដក ឆគោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៦
អភិធម្មបិដក មហន្តរទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៦
អភិធម្មបិដក ឧបាទានគោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៧
អភិធម្មបិដក កិលេសគោច្ឆកទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៧
អភិធម្មបិដក បិដ្ឋិទុកហេតុទុកៈ	....	៨០៧

